

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANA NA
ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
POWIATU
STRZELECKO-DREZDENECKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028**

Strzelce Krajeńskie, październik 2021 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Zamawiający

Powiat Strzelecko-Drezdenecki
ul. Ks. St. Wyszyńskiego 7
66-500 Strzelce Krajeńskie

Realizacja

ul. Gołębica 4
62-065 Grodzisk Wielkopolski
biuro@expeco.pl

Autor:
mgr Michał Grek

SPIS TREŚCI

1. PROGNOZA ODZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO	6
1.1. ZAWARTOŚĆ PROGNOZY	6
1.2. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	7
1.3. POWIĄZANIA PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
1.4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	17
1.5. MIERNIKI REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	18
1.6. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	20
2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO	21
2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO	21
2.2. INFRASTRUKTURA INŻYNIERYJNO-TECHNICZNA	23
2.2.1. <i>Infrastruktura transportowa</i>	23
2.2.2. <i>Zaopatrzenie mieszkańców w wodę i odprowadzanie ścieków</i>	25
2.3. WALORY PRZYRODNICZE POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO	28
<i>Formy ochrony przyrody</i>	28
<i>Ochrona gatunkowa</i>	54
<i>Zieleń urządzona</i>	56
2.6. ZASOBY NATURALNE	57
2.6.2. <i>Wody podziemne</i>	58
2.6.3. <i>Wody powierzchniowe</i>	61
2.6.4. <i>Gleby</i>	65
3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA	67
4. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA	68
4.1. STAN POWIERZCHNI ZIEMI	68
4.2. JAKOŚĆ WÓD	73
4.3. ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA	80
4.4. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU	83
4.5. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	86
4.6. EDUKACJA EKOLOGICZNA	88
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	90
5.1. ZASOBY PRZYRODNICZE	90
5.2. POWIERZCHNIA ZIEMI	90
5.3. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE	90
5.4. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	91
5.5. HAŁAS	91
5.6. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	92
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA	93
7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	96
7.1. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ, W TYM NA OBSZARY NATURA 2000 ORAZ STANOWISKA CHRONIONYCH GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE OBJĘTYM PROJEKTEM	125
7.2. ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE I WTÓRNE	126
8. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	127
8.1. OCHRONA PRZED HAŁASEM	127
8.2. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	128
8.3. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI	129

8.4. ZASOBY WODNE I GOSPODARKA WODNA	130
8.5. RACJONALIZACJA GOSPODARKA ODPADAMI	131
8.6. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I ZASOBÓW KOPALIN	131
8.7. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	132
8.8. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	133
8.9. PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM	133
8.10. EDUKACJA EKOLOGICZNA I POWAŻNE AWARIE	134
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZADAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE	135
10. WNIOSKI KOŃCOWE	136
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	137
12. LITERATURA	140
13. OŚWIADCZENIE AUTORA	141

1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO

1.1. ZAWARTOŚĆ PROGNOZY

Art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2021 poz. 247) nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Niniejsza prognoza została opracowana dla *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028*. Zawartość merytoryczna *Programu* jest determinowana poprzez ramowy zakres polityki ekologicznej. Podstawowe elementy to:

- cele ekologiczne;
- priorytety ekologiczne;
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Programy szczebla niższego, jakim jest *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* powinny się wpisywać w programy szczebla wyższego. Atrybut spójności wymaga, aby programy w swojej warstwie merytorycznej uwzględniały te zależności. Indywidualne warunki lokalne gminy determinują zawartość merytoryczną *Programu*.

Zakres Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na Środowisko (tj. Dz. U. 2021 poz. 247 ze zm.) i w związku z tym powinien zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

1) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. 2020 poz. 55);
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną;
- ludzi;
- zwierzęta;
- rośliny;
- wodę;
- powietrze;
- powierzchnię ziemi;
- krajobraz;
- klimat;
- zasoby naturalne;
- zabytki;
- dobra materialne;
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

2) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w powiecie i przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji *Programu*.

1.2. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zakres Programu ochrony środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego przedstawia aktualny stan środowiska we wszystkich jego komponentach, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu, umożliwia koordynację działań administracyjnych oraz wybór decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje. Sam program nie jest dokumentem stanowiącym prawo miejscowe tym samym nie ingeruje w kompetencje instytucji na poziomie rządowym i samorządowym oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego zapisy i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (t.j. Dz. U. z 2020 poz 1219 ze zm.), która definiuje ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin w myśl (Art.14 ust.1), określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym o mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Celem sporządzania aktualizacji programu ochrony środowiska jest uaktualnienie na szczeblu lokalnym podstaw realizacji strategii i programów, które odświeżą:

- cele polityki ekologicznej na terenie gminy, w podziale na cele krótkookresowe, średniookresowe i długookresowe,
- wybrane priorytety ekologiczne z uzasadnieniem ich wyboru,
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych, których podejmuje się gmina,
- środki niezbędne do osiągnięcia założonych celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Do najistotniejszych celów w zakresie ochrony środowiska wytyczonych dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego zaliczyć należy:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
- ochrona powietrza,
- ochrona przed hałasem,
- ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- ochrona wód,
- ochrona gleb,
- ochrona zasobów przyrodniczych,
- prowadzenie skutecznej i szeroko zakrojonej akcji edukacyjnej.

W programie powinny być uwzględnione:

- zadania własne, tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy,
- zadania koordynowane tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim, bądź centralnym,
- wytyczne do sporządzania programów powiatowych tzn. zadania, które muszą być w pełni wprowadzone do programów powiatowych.

1.3. POWIĄZANIA PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Realizacja zadań zawartych w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* wpisuje się w szereg założeń przyjętych w innych dokumentach strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego i regionalnego. Zgodność założeń *Programu* z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali powiatu będą harmonizowały z kierunkami rozwoju ustalonymi na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Oznacza to, że planowane działania nie będą przypadkowe oraz, że przyczynią się do realizacji celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

Zgodność z dokumentami na szczeblu międzynarodowym

Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro (1992), która wskazuje na konieczność ochrony przyrody w skali globalnej poprzez ochronę całego bogactwa przyrodniczego. Główne cele Konwencji to: ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów, uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych. Zapisy konwencji uwzględnione zostały w Programie ochrony środowiska w części dotyczącej ochrony przyrody, krajobrazu i lasów. Wyznaczone cele w pełni pokrywają się z założeniami konwencji.

Oceniając wpływ ustaleń programu ochrony środowiska na poszczególne komponenty środowiska, należy odnieść się do celów i kierunków działań określonych w politykach, które odwołują się do zasady zrównoważonego rozwoju, rozumianej, jako zachowanie równowagi pomiędzy celami gospodarczymi, społecznymi i wymogami środowiskowymi we wszystkich podejmowanych działaniach i przedsięwzięciach. Zasadę zrównoważonego rozwoju należy traktować jako nadrzędną, z której wynikają główne cele ochrony środowiska, zarówno związane z jego ochroną bezpośrednio, jak również w powiązaniu z aspektami społeczno-gospodarczymi. Wśród

dokumentów wspólnotowych należy wymienić tu Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Jej celem jest ochrona i poprawa stanu śródlądowych wód europejskich (powierzchniowych i podziemnych) oraz ekosystemów lądowych zależnych od wody. Ostatecznym celem Dyrektywy było osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód w państwach członkowskich do roku 2015. Oznacza to (według Dyrektywy), że europejskie rzeki powinny w niewielkim tylko stopniu odbiegać od warunków naturalnych, niezakłóconych działalnością człowieka. Podstawowym dokumentem planistycznym w tym zakresie jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami jest jednolita część wód (JCW). W granicy Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego przebiega kilkanaście JCWP. W związku z taką sytuacją, zgodnie z RDW, wprowadza się odstępstwo czasowe do 2027 r. Powiat Strzelecko-Drezdenecki leży w granicach dwóch JCWPd, które zostały ocenione jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Dobry stan chemiczny i ilościowy JCWPd, oznacza dobry stan wód podziemnych. Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu takich wód, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Dla wód które są zagrożone nieosiągnięciem celów należy wprowadzić działania zapobiegające migracji zanieczyszczeń oraz zmniejszenia ich poboru. Brak realizacji celów i zadań określonych w programie ochrony środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego może skutkować nieosiągnięciem celów określonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Negatywny wpływ w głównej mierze będzie miał brak realizacji zadań w zakresie gospodarki wodno ściekowej na terenie gmin, brak podejmowania działań w zakresie właściwego gospodarowania nawozami w rolnictwie oraz nieprawidłowa gospodarka odpadami w wyniku, której zanieczyszczenia wymyte z dzikich składowisk będą spływać do wód powierzchniowych lub infiltrować do wód podziemnych doprowadzając do ich zanieczyszczenia.

Innym istotnym dokumentem jest Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego - potocznie zwana Dyrektywą "azotanową", która obliguje Państwa Członkowskie Unii Europejskiej do podejmowania szeregu działań, m.in. wyznaczenia na 10 terytorium Państw Członkowskich obszarów OSN oraz wdrażanie programów działań mających za zadanie ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych do wód. W zakresie ochrony wód program ochrony środowiska zakłada ochronę wód przed zanieczyszczeniem poprzez budowę i rozbudowę systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów zabudowy nie objętej zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi, wdrażanie programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych do wód. Dla poprawy warunków retencyjnych planuje się zwiększenie małej retencji poprzez odbudowę istniejących stawów i oczek wodnych.

Kolejna Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy zmierza do ograniczenia zanieczyszczenia do poziomów, które w stopniu minimalnym szkodzą ludzkiemu zdrowiu i środowisku, a także w celu lepszego poinformowania społeczeństwa o możliwych zagrożeniach. Wg Krajowego programu ochrony powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030 istotnym zadaniem jest osiągnięcie w pierwszej kolejności poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i PM2,5 oraz poziomów docelowych dla B(a)P, a także niektórych innych substancji takich jak NO₂ oraz O₃. Program ochrony powietrza dla strefy lubuskiej zakłada między innymi wdrożenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych oraz budynków użyteczności publicznej. Zakłada również ograniczenie emisji liniowej, poprzez poprawę stanu nawierzchni dróg. Identyfikując obszary problemowe stwierdzono, że głównym emitentem zanieczyszczeń do powietrza na terenie powiatu jest sektor prywatny, przede wszystkim gospodarstwa domowe. Znaczna część mieszkań ogrzewana jest węglem. Stosunkowo mała liczba gospodarstw domowych korzysta z gazu sieciowego do celów grzewczych. Głównym celem w tym zakresie jest poprawa jakości środowiska naturalnego Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego dzięki działaniom na rzecz redukcji emisji zanieczyszczeń. Cel ten planuje się osiągnąć między innymi poprzez: wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Stan jakości powietrza ma wpływ na zmiany klimatyczne. Temat ten podejmuje Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych. Głównym celem konwencji jest doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegłby niebezpiecznej, antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Podobne cele zawiera Strategia zrównoważonego rozwoju UE (KOM(2001)264. Jednym z istotnych celów jest ograniczenie zmian klimatycznych oraz wzrostu zużycia czystej energii oraz usprawnienie systemu transportowego i zagospodarowania przestrzennego. Podobne cele zawiera Średniookresowa Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (perspektywą 2030). W programie mając na uwadze stan powietrza oraz tendencje zmian klimatycznych planuje się: zmniejszenie strat energii poprzez termomodernizację budynków,

modernizację oświetlenia. Wskazuje się na konieczność ograniczenia niskiej emisji poprzez zmianę rodzaju paliw, wymianę kotłów węglowych, zwiększenie udziału źródeł energii odnawialnej.

Ważnym dokumentem jest Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku. Wprowadzenie Dyrektywy spowodowane było niezadowolającymi rezultatami dotychczasowych działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem. Najważniejszym dokumentem formułującym politykę w zakresie ochrony środowiska w kraju jest Strategia "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.", gdzie jednym z celów szczegółowych jest ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko. Mając na uwadze zagrożenie hałasem komunikacyjnym w programie ochrony środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego planuje się zapobiegać temu negatywnemu zjawisku poprzez modernizację dróg, budowę ścieżek rowerowych, budowę ekranów akustycznych, a przede wszystkim wskazuje się na konieczność lokalizacji terenów i obiektów wymagających ochrony akustycznej poza zasięgiem źródeł hałasu.

Zgodność z dokumentami na szczeblu krajowym

Długookresowa Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030)

W Strategii zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona też podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów).

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

SOR zmierza do zmiany struktury gospodarki na rzecz uczynienia jej bardziej innowacyjną, efektywnie wykorzystującą zasoby kapitału rzeczowego i ludzkiego. Na podkreślenie zasługuje dążenie do zwiększenia odpowiedzialności instytucji

Strategia Rozwoju Kraju 2020 - Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Strategia porusza trzy obszary a mianowicie:

- Spójność społeczna i terytorialna,
- Sprawne i efektywne państwo,
- Konkurencyjna gospodarka.

W ramach każdego z obszarów określono cele i priorytety działania państwa. W ramach realizacji celów ochrony środowiska wyznaczono dwa obszary działań:

Konkurencyjna gospodarka – cel: Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko realizowane poprzez takie obszary interwencji państwa jak: racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, poprawa stanu środowiska, adaptacja do zmian klimatu.

Sprawne i efektywne państwo – cel: Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem m. in. poprzez zapewnienie ładu przestrzennego - jednym z ważniejszych wyzwań w tym obszarze jest zapewnienie właściwego gospodarowania wodami, jako elementu różnorodności biologicznej, ale i podstawy rozwoju regionalnego i gospodarczego. Zrównoważone gospodarowanie wodami ma również znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa do 2020

Głównym celem strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Realizacja strategii odbywać się będzie poprzez trzy wyznaczone cele:

- Cel 1. zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- Cel 2. zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię,
- Cel 3. poprawa stanu środowiska.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

W strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030 r. Działania SZRWRiR 2030 będą finansowane z krajowych i zewnętrznych środków publicznych, do których należą m.in. środki pochodzące z budżetu UE na lata 2021-2027 (w tym m.in. Wspólnej Polityki Rolnej, polityki spójności, wspólnej polityki rybołówstwa oraz środki w ramach programu „Horyzont Europa”). Wsparciem dla finansowania z poziomu kraju będą środki rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego i środki prywatne.

W planowanych działaniach do 2030 r. przewidziano:

- utrzymanie zasady, że podstawą ustroju rolnego będą gospodarstwa rodzinne;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju małych, średnich i dużych gospodarstw rolnych;
- większe niż dotychczas wykorzystanie potencjału sektora rolno-spożywczego dzięki rozwojowi nowych umiejętności i kompetencji jego pracowników, a także przez wykorzystanie najnowszych technologii w produkcji i zastosowanie rozwiązań cyfrowych oraz tworzenie warunków do kreowania innowacyjnych produktów;
- budowanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności na rynkach zagranicznych, której znakiem rozpoznawczym będzie wysoka jakość i nawiązanie do najlepszych polskich tradycji, a także dostosowanie produktów rolno-spożywczych do zmieniających się wzorów konsumpcji (np. rosnącego zainteresowania żywnością ekologiczną);
- prowadzenie produkcji rolniczej i rybackiej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz dostosowanie sektora rolno-spożywczego do zmian klimatu, w tym m.in. w zakresie dostępności do wody;
- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;
- tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki (jak np. biogospodarki).

Strategia Innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Głównym celem Strategii Innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” jest: Wysoce konkurencyjna gospodarka (innowacyjna i efektywna) oparta na wiedzy i współpracy. Jednym z celów szczegółowych jest: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców. Powinien się on przejawiać:

- obniżeniem materiałochłonności,
- obniżeniem energochłonności produkcji i usług,
- racjonalnym korzystaniem z wody,
- wzrostem eksportu towarów i usług środowiskowych,
- tworzeniem zielonych miejsc pracy.

Wśród kierunków działań wyróżniono m.in.:

- transformację systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, w szczególności ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki,
- wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Sformułowano cel strategiczny polityki przestrzennej zagospodarowania kraju: „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.”

Wśród celów głównych polityki przestrzennego zagospodarowania kraju wyróżniono:

1. podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej,
2. poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju,
3. poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych,
4. kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski,
5. zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa,
6. przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Kluczowym celem dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Wśród celów szczegółowych wyróżniono:

- Cel 1. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska,
- Cel 2. skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich,
- Cel 3. rozwój transportu w warunkach zmian klimatu,
- Cel 4. zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu,
- Cel 5. stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,
- Cel 6. kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

W realizację Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 powinni być zaangażowani: administracja szczebla centralnego, samorządy województw oraz samorządy lokalne.

Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku

W dniu 10 listopada 2009 roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie Polityki energetycznej Polski do 2030 roku. Dokument prezentuje strategię państwa w kontekście wyzwań stojących przed polską energetyką. Określa podstawowe kierunki polityki energetycznej, w tym:

- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,
- dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

W ramach poszczególnych kierunków, sformułowano główne cele:

1. dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego oraz konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, 2. racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla (znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), dywersyfikacja źródeł i kierunków dostaw gazu

- ziemnego, ropy naftowej i paliw płynnych oraz budowę magazynów ropy naftowej i paliw płynnych o pojemnościach zapewniających utrzymanie ciągłości dostaw, w szczególności w sytuacjach kryzysowych,
3. zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
 4. przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych,
 5. wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 6. osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych, oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
 7. ochronę lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
 8. wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
 9. zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,
 10. zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,
 11. ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko poprzez:
 - ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
 - ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
 - minimalizację składowania odpadów poprzez jak najszerokie wykorzystanie ich w gospodarce,
 - zmianę struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej

„Cały obszar Polski, w tym polskie obszary morskie, cechować będą się dobrym stanem środowiska przyrodniczego, umożliwiającym zachowanie pełnego bogactwa różnorodności biologicznej polskiej przyrody oraz trwałości i równowagi procesów przyrodniczych (...).”

Celem nadrzędnym dokumentu jest: „Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.”

Wśród celów strategicznych, równorzędnych pod względem znaczenia, wyróżniono:

- rozpoznanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń,
- skuteczne usunięcie lub ograniczanie pojawiających się zagrożeń różnorodności biologicznej,
- zachowanie i/lub wzbogacenie istniejących oraz odtworzenie utraconych elementów różnorodności biologicznej,
- pełne zintegrowanie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami oddziałującymi na tę różnorodność sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych), przy zachowaniu właściwych proporcji pomiędzy zapewnieniem równowagi przyrodniczej, a rozwojem społeczno-gospodarczym kraju,
- podniesienie wiedzy oraz ukształtowanie postaw i aktywności społeczeństwa na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej,
- udoskonalenie mechanizmów i instrumentów służących ochronie i zrównoważonemu użytkowaniu różnorodności biologicznej,
- rozwinięcie współpracy międzynarodowej w skali regionalnej i globalnej na rzecz ochrony

i zrównoważonego użytkowania zasobów różnorodności biologicznej,

- użytkowanie różnorodności biologicznej w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem równego i sprawiedliwego podziału korzyści i kosztów jej zachowania, w tym także kosztów zaniechania działań rozwojowych ze względu na ochronę zasobów przyrody.

Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Dokument uwzględnia ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości. Zalicza się do zadań rządowych o charakterze długofalowym.

Głównym celem rządowego Programu Zwiększania Lesistości na lata 2001-2020 jest zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30%, ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Projekt Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)

Dokument precyzuje podstawowe kierunki i zasady działania, zgodne z ideą trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami wodnymi w Polsce.

Sformułowano cel nadrzędny dokumentu – „kształtowanie rozwiązań prawnych, organizacyjnych, finansowych i technicznych w gospodarowaniu wodami, zapewniających trwały i zrównoważony społeczno-gospodarczy rozwój kraju, z uwzględnieniem przewidywanych zmian klimatu”.

Wśród celów strategicznych wyróżniono:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów,
- zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia wodę do picia i dla celów sanitacji,
- zaspokojenie społeczne i ekonomiczne uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- podniesienie skuteczności ochrony ludności i gospodarki w sytuacjach kryzysowych.

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2015

Dokument został zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 1 lutego 2011 r. Przepisy prawne Unii Europejskiej w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych określone zostały w szczególności w dyrektywie Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku. Przewidziano, iż przepisy te będą w Polsce w pełni obowiązywały od 31 grudnia 2015 r. (Traktat Akcesyjny).

Celem Aktualizacji Programu było ustalenie realnych terminów zakończenia inwestycji w aglomeracjach, które ze względu na opóźnienia inwestycyjne nie zrealizują zaplanowanych zadań. Dlatego też, AKPOŚK2010 uwzględnia wyłącznie zmiany dotyczące terminów realizacji inwestycji. Wartości inne niż terminy osiągnięcia efektów ekologicznych pozostały zgodne z dokumentem AKPOŚK2009.

Wykaz inwestycji planowanych po 2015 r. wynika z dalszych niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez samorządy w celu zakończenia inwestycji i wypełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG, uwzględniając jednocześnie nową perspektywę finansową 2014-2020 (lub wynikającą z Umowy Partnerstwa). Biorąc jednak pod uwagę spójność dokumentów planistycznych wszystkie planowane inwestycje powinny zostać zrealizowane w perspektywie do 2021 r., tzn. do zakończenia kolejnego cyklu realizacji planów gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju.

Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016)

Dokument prezentuje podstawowe kierunki i zasady działania, umożliwiające realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce.

Sformułowano cel nadrzędny – „zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powodzie i susze.

Wśród celów strategicznych wyróżniono:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód oraz związanych z nimi ekosystemów,
- zapewnienie dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- ograniczenie negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowanie ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych,
- wdrożenie systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami.

Program wodno-środowiskowy kraju

W Polsce pierwszy Program wodno-środowiskowy kraju został przyjęty w 2010 r. Planuje się opracowanie projektu aktualizacji dokumentu w 2014 r.

Program wodno-środowiskowy kraju realizuje wymagania wskazane w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) w kwestii opracowania programów działań.

Wśród celów środowiskowych wyróżniono:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód,
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych,
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Główny cel Programu wodno-środowiskowego kraju:

(...) przedstawienie zestawień działań dla realizacji założonych celów środowiskowych, których wypełnienie w określonym czasie pozwoli uzyskać efekty w postaci lepszego stanu wód.

Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry

Dokument zatwierdzono na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. (M. P. 2011 nr 40 poz. 451).

Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wyróżniono:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Z kolei cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oparto w znacznej mierze na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych, odpowiadających dobremu stanowi wód.

Jego uzupełnieniem jest przyjęty przez Rząd w sierpniu 2014 r. Masterplan dla dorzecza Odry. Ten przejściowy dokument strategiczny zawiera zestawienie inwestycji planowanych do realizacji w perspektywie do 2021 r. wraz z ich oceną pod kątem zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną).

Plan działania w zakresie planowania strategicznego w gospodarce wodnej

Uchwałą nr 118/2013 z dnia 2 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła Plan działania w zakresie planowania strategicznego w gospodarce wodnej. Dokument ten jest odpowiedzią na zasygnalizowane przez Komisję

Europejską niezgodności polskich planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz wątpliwości w kwestii realizowanych/planowanych inwestycji przeciwpowodziowych.

W związku z powyższym Polska zobowiązała się do:

- określenia trybu postępowania wobec programów sektorowych,
- opracowania Masterplanów (przejściowe dokumenty strategiczne dla dorzeczy Odry i Wisły);
- wdrożenia programu szkoleń,
- usunięcia luk w zakresie transpozycji prawodawstwa europejskiego w dziedzinie polityki wodnej do ustawodawstwa krajowego.

Masterplan dla dorzecza Odry został przyjęty przez Rząd w sierpniu 2014 r. Ten przejściowy dokument strategiczny zawiera zestawienie inwestycji planowanych do realizacji w perspektywie do 2021 r. wraz z ich oceną pod kątem zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

- KSRR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.
- W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano *obszary strategicznej interwencji* (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).
- Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej

Dokument został przyjęty przez ministrów ochrony środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa oraz edukacji narodowej w 1997 r. Strategię zaakceptowały sejmowa i senacka komisja ochrony środowiska (1998 r.). Opracowanie zostało zaktualizowane w latach 1999-2000.

Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej formułuje i ustala hierarchię głównych celów edukacji środowiskowej, uwzględnia jednocześnie możliwości ich realizacji. Programem wykonawczym Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej jest Narodowy Program Edukacji Ekologicznej (NPEE). Wskazuje on zadania edukacyjne oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Wśród celów NSEE wyróżniono:

- upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniające również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej,
- wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej,
- tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej stanowiących rozwinięcie NPEE, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności,
- promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009- 2032 (POKA)

Dokument został przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010r. Formułuje następujące cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Osiągnięcie tych celów będzie możliwe dzięki realizacji szeregu działań o charakterze legislacyjnym, edukacyjno-informacyjnym, w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, monitoringu realizacji Programu oraz w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia. Zadania te powinny być realizowane zarówno na szczeblu centralnym, wojewódzkim, jak i lokalnym.

Zgodność z dokumentami na szczeblu wojewódzkim

WOJEWÓDZKI PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

1.4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zakres merytoryczny niniejszej Prognozy został uzgodniony z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz z Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Gorzowie Wielkopolskim.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, danych literaturowych.

W Prognozie analizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach Programu na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

1.5. MIERNIKI REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ustala się, iż prognoza powinna obejmować obszar powiatu, wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń programu ochrony środowiska. Jest zatem oczywiste, że obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach *Programu* konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Monitoring ten - ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych - powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z postępów realizacji ustaleń *Programu Ochrony Środowiska* powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy Prawo Ochrony Środowiska co najmniej w cyklu dwuletnim, w postaci raportów.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia *Programu* w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem;
- podmioty realizujące zadania programu;
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu;
- społeczność jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Realizacja założeń *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* to poprawa stanu środowiska powiatu. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji założeń *Programu*.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych (określonych w tym dokumencie dla okresu do 2024 roku). Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo Ochrony Środowiska, a dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska. Zatem głównymi elementami monitoringu wdrażania *Programu* będą:

- ocena postępów we wdrażaniu programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu (co dwa lata);
- aktualizacja listy przedsięwzięć (co dwa lata);
- aktualizacja polityki ochrony środowiska, tj. celów ekologicznych i kierunków działań (co cztery lata).

Wdrażanie programu ochrony środowiska powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań;
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań;
- stopnia realizacji programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów;
- rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- niezbędnych modyfikacji programu.

Dla prawidłowego przebiegu monitoringu realizacji celów i zadań *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* niezbędna jest okresowa wymiana informacji, zwłaszcza pomiędzy jednostkami gminy, dotycząca stanu środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań.

Monitoring obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy;
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe – obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki (nie wszystkie dane są dostępne), aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych

do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi Unii Europejskiej.

Ujęcie jakościowe – dla elementów środowiska, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące jakości środowiska. Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania, których celów *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego*.

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa lubuskiego i prowadzony jest przez Główną Inspekcję Ochrony Środowiska. Monitoring efektów realizacji założeń Strategii powinien obejmować wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska takie jak:

- stan jakości powietrza atmosferycznego w gminie - wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł grzewczych i komunikacyjnych do atmosfery;
- jakość wód stojących, płynących i podziemnych, jakość wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej;
- uciążliwość hałasu, przede wszystkim komunikacyjnego - mierzona jako liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywne poziomy hałasu.

W poniższej tabeli zaproponowano istotne wskaźniki, przyjmując że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana.

Tabela 1. Wskaźniki realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

LP	Obszar interwencji	Wskaźnik		
		Nazwa wskaźnika	Wartość początkowa	Wartość końcowa
	Ochrona klimatu i jakość powietrza	Zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C według kryterium ochrona zdrowia w strefie lubuskiej	O ₃ , b(a)P Klasa C	Brak przekroczeń klasa A dla wszystkich zanieczyszczeń
		Zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C według kryterium ochrona roślin	Klasa A dla wszystkich zanieczyszczeń	Utrzymanie klasy A dla wszystkich zanieczyszczeń
		Długość sieci gazowej na terenie gminy [km]	171,433	Nie mniej niż 171,433
		Ilość przyłączy gazowych do budynków [szt]	2188	Nie mniej niż 2188
		Liczba kampanii promujących proekologiczne źródła energii	0	4
	Zagrożenie hałasem	Ilość podmiotów gospodarczych dla których stwierdzono przekroczenie norm hałasu	0	0
		Długość wybudowanych lub zmodernizowanych dróg na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego [km]	0	10
	Pole elektromagnetyczne	Występowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	Brak	Brak
	Zasoby i jakość wód	Ocena stanu JCWP	Zły	Dobry
		Jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych ¹	II i III klasa (wody zadawalającej jakości)	Nie gorszy niż III klasa
		Długość sieci wodociągowej [km]	542,2	Nie mniej niż 542,2
		Ilość przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych [szt.]	8041	Nie mniej niż 8041
		Długość sieci kanalizacyjnej [km]	225,4	Nie mniej niż 225,4
		Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych [szt.]	3619	Nie mniej niż 3619
		Zbiorniki bezodpływowe [szt.]	4489	Mniej niż 4489
		Przydomowe oczyszczalnie [szt.]	489	Nie mniej niż 489
	Zasoby geologiczne i gleby	Powierzchnia gruntów wymagających Rekultywacji [ha]	Brak	Brak

		Zanieczyszczenie gruntów metalami ciężkimi [ha]	Brak	Brak
	Gospodarka odpadami	Ilość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych [Mg]	11074,24	Mniej niż 11074,24
		Ilość selektywnie zebranych odpadów – tworzywa sztuczne [Mg]	793,242	Nie mniej niż 793,242
		Ilość selektywnie zebranych odpadów – papier, tektura [Mg]	338,158	Nie mniej niż 338,158
		Ilość selektywnie zebranych odpadów – szkło [Mg]	616,561	Nie mniej niż 616,561
		Odpady wielkogabarytowe [Mg]	963,505	Nie mniej niż 963,505
		Masa zutylizowanych wyrobów zawierających azbest [Mg]	1604	Nie mniej niż 1604
	Zasoby przyrodnicze	Powierzchnia lasów [ha]	64491,46	Nie mniej niż 64491,46
		Powierzchnia terenów prawnie chronionych [ha]	90840,55	Nie mniej niż 90840,55
	Poważne awarie	Liczba poważnych awarii	0	0

Źródło: opracowanie własne

1.6. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Według ustaleń Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r., Nr 96, poz. 1110), jako oddziaływanie transgraniczne określa się "jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony; przy czym "oddziaływanie" oznacza jakiegokolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników".

Transgraniczne oddziaływania na środowisko przedsięwzięć ujętych w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* nie jest możliwe, tak ze względu na wielkość oddziaływania na środowisko, jak i odległość od granic Państwa. Nie jest możliwe również oddziaływanie transgraniczne ze względu na gospodarkę wodno-ściekową ani gospodarkę odpadami.

2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO

Obszar regionu strzelecko – drezdeneckiego usytuowany jest w części dwóch makroregionów – Pojezierza Południowopomorskiego i Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej. Określając dokładniej położenie regionu, to w większej części leży on w mezoregionie Pojezierza Dobiegniewskiego. Zachodnie krańce regionu obejmują fragment sandrowej Równiny Gorzowskiej, a wschodnia część to sandr Równiny Drawskiej. Południowe obszary powiatu leżą w mezoregionie Kotliny Gorzowskiej. Północno-zachodni skraj powiatu zajmuje południową część Drawieńskiego Parku Narodowego, a w okolicach Strzelc Krajeńskich mały fragment Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

Rysunek 1 Położenie powiatu na tle jednostek fizyczno – geograficznych wg Kondrackiego
Źródło: Opracowanie własne

Powiat Strzelecko – Drezdenecki zajmuje obszar 1 248 km² i graniczy:

- od północy z Powiatem Choszczeńskim (woj. zachodniopomorskie),
- od północno-wschodniej strony z Powiatem Wałeckim (woj. zachodniopomorskie),
- od północno-zachodniej z Powiatem Myśliborskim (woj. zachodniopomorskie),
- od wschodniej z powiatem Czarnkowsko – Trzanieckim (woj. wielkopolskie),
- od południowo-wschodniej z Powiatem Międzyzgodzkim (woj. wielkopolskie),
- od południa z Powiatem Międzyrzeckim (woj. lubuskie),
- od południowo-zachodniej z Powiatem Gorzowskim (woj. lubuskie).

W poniższej tabeli znajduje się podział administracyjny powiatu, oraz na rysunku rozmieszczenie gmin.

Tabela 2 Powierzchnia i miejscowości w poszczególnych gminach powiatu

Lp.	Gmina	Powierzchnia [ha]	Sołectwa	Miejscowości	
				Ogółem (łącznie z miastem)	W tym wsie
Gminy miejsko – wiejskie					
1	Dobiegniew	35 127	13	54	24
2	Drezdenko	39 991	27	53	30
3	Strzelce Krajeńskie	31 898	23	34	25
Gminy wiejskie					
4	Stare Kurowo	7 757	10	13	10
5	Zwierzyn	10 013	11	14	13

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

LUDNOŚĆ

Charakterystyka społeczna przedstawiona w niniejszym podrozdziale została opracowana na podstawie danych GUS i Urzędów Gmin.

Zgodnie z prognozą demograficzną GUS, do 2025 roku liczba ludności województwa lubuskiego ulegnie zmniejszeniu o 2%. Największy ubytek będzie miał miejsce w grupie ludzi młodych (spadek o 6,6%), oraz grupie ludności w wieku produkcyjnym (spadek o 6,3%), co zwiększy wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli ludność w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym, z 28 do 35. Prognoza demograficzna dla powiatu strzelecko – drezdeneckiego odzwierciedla trend obserwowany na terenie województwa. Liczba ludności powiatu zmniejszy się do 2025 o ponad 3%. Największy ubytek prognozuje się w grupie osób w wieku produkcyjnym (spadek o 7,4%) oraz grupie osób w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 6,7%). Ma to odzwierciedlenie w przyroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym, do której w 2025 roku należeć będzie 16,3% mieszkańców powiatu.

Pod koniec 2020 r. na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego mieszkało 48621 osób, z czego 46,9% stanowili mieszkańcy miast. Coroczne dane wykazują, że najmniej zaludnioną jednostką jest miasto Dobiegniew skupiające niespełna 6,2% populacji powiatu.

Ludność w wieku produkcyjnym na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego stanowi bardzo duży odsetek i wynosi 59,9%. Przyrost naturalny w 2020 r. wyniósł -217 osób. Również w poprzednich latach przyrost naturalny na terenie powiatu był ujemny.

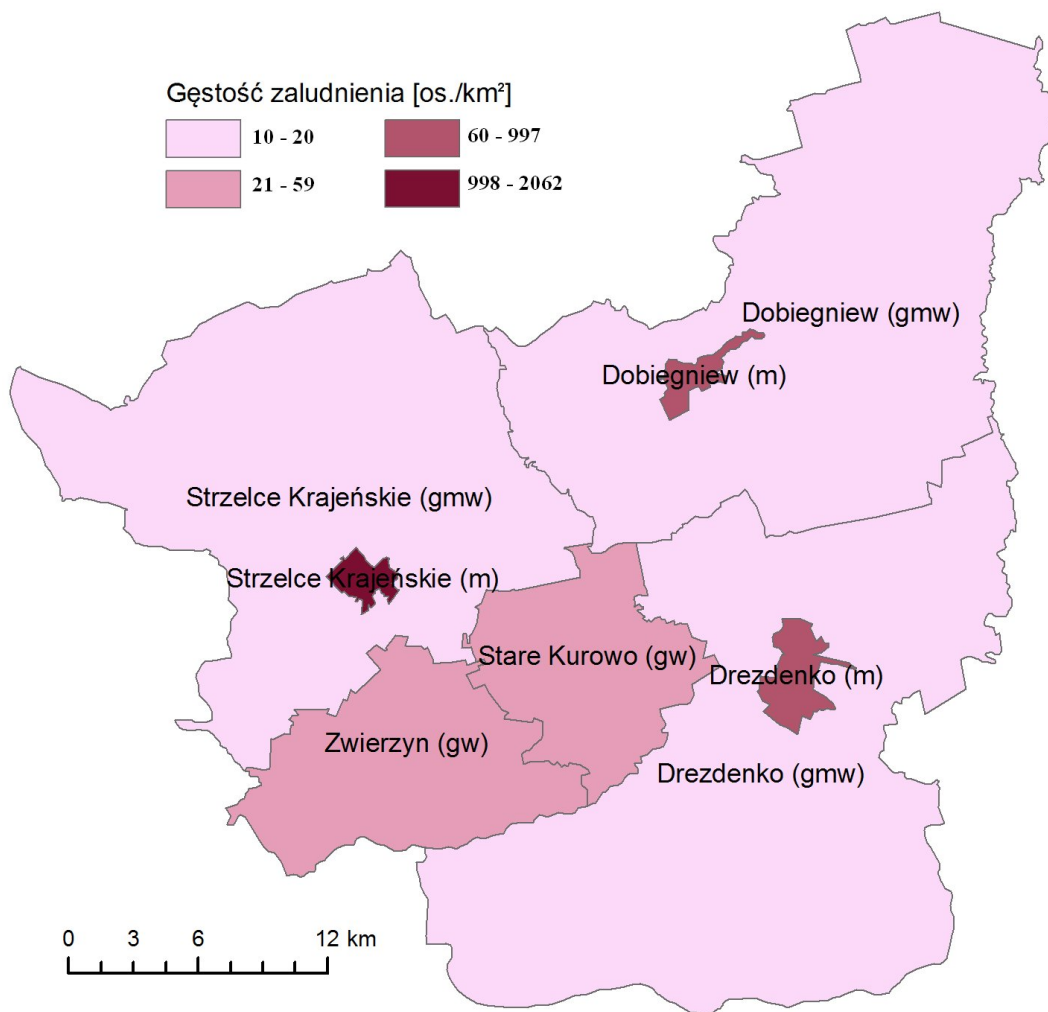
W poniższej tabeli przedstawiono jak zmieniała się liczba ludności w poszczególnych gminach w ciągu ostatnich czterech latach.

Tabela 3 Liczba ludności w latach 2017 – 2020 według miejsca zamieszkania

	2017	2018	2019	2020
Powiat	49701	49366	49009	48621
Dobiegniew (obszar miejski)	3087	3088	3071	3017
Dobiegniew (obszar wiejski)	3577	3509	3465	3445
Drezdenko (obszar miejski)	10282	10182	10074	9978
Drezdenko (obszar wiejski)	7099	7054	7026	7031
Stare Kurowo	4083	4082	4062	4034
Strzelce Krajeńskie (obszar miejski)	10012	9969	9916	9833
Strzelce Krajeńskie (obszar wiejski)	7201	7128	7077	6976
Zwierzyn	4360	4354	4318	4307

Źródło: BUS, Bank Danych Lokalnych,

Poniższa mapa przedstawia natomiast gęstość zaludnienia w poszczególnych jednostkach administracyjnych. Największa gęstość występuje w ośrodkach miejskich, najmniejsza na terenach wiejskich.

Rysunek 2 Gęstość zaludnienia Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2. INFRASTRUKTURA INŻYNIERYJNO-TECHNICZNA

Infrastrukturę inżyniersko-techniczną rozumie się jako infrastrukturę znajdującą się na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego związana z transportem, siecią wodociągową i kanalizacyjną oraz związaną z zaopatrzeniem ludności w ciepło, gaz i energię elektryczną.

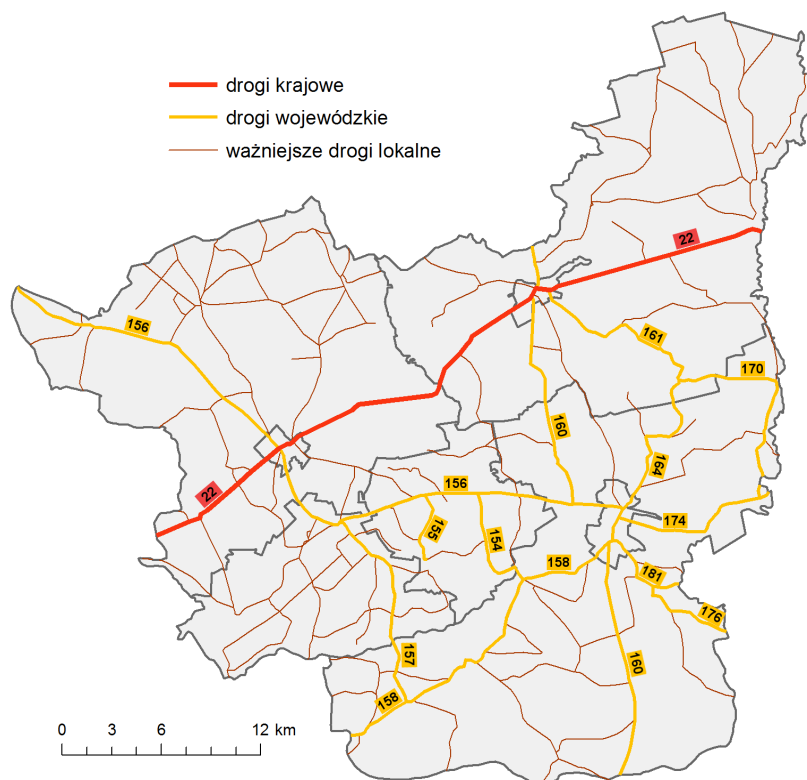
2.2.1. Infrastruktura transportowa

2.2.1.1. Drogi

Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania transportu jest odpowiednia sieć dróg. Obsługę komunikacyjną Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego zapewnia system dróg o znaczeniu krajowym, powiatowym i lokalnym – drogi gminne. Powiat Strzelecko-Drezdenecki pokryty jest gęstą siecią drogową, na którą składają się następujące drogi:

- Droga krajowa nr 22 o łącznej długości 49,9 km
- Drogi wojewódzkie nr 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 164, 174, 176, 181 o łącznej długości 184,3km
- Drogi powiatowe o łącznej długości 394,8 km w tym o nawierzchni twardej 189,4 km
- Drogi gminne o łącznej długości 1012,2 km w tym o nawierzchni twardej 256,7 km

Poniższa rycina przedstawia sieć ważniejszych dróg na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Rysunek 3 Sieć dróg na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Źródło: Opracowanie własne

Jakość dróg na terenie gminy jest bardzo zróżnicowana, a ich stan jest zależny od środków jakimi dysponuje zarządca danej drogi. Choć w ostatnich latach przebudowie uległo wiele dróg na terenie powiatu m.in. za sprawą środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz środków Rządowych to w przeważającej większości drogi na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego wymagają remontu lub przebudowy.

W celu umożliwienia sfinansowania większych zadań inwestycyjnych niezbędne jest występowanie o uzyskanie dofinansowania ze środków unijnych (Regionalny Program Operacyjny) lub krajowych (Fundusz Dróg Lokalnych).

2.2.1.2. Kolej

Przez teren Powiatu Strzelecko Drezdeneckiego przebiegają dwie linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 351 relacji Poznań-Szczecin będąca fragmentem międzynarodowej magistrali E59 ciągnącej się ze Skandynawii na południe Europy. Jest podstawową linią łączącą Szczecin z resztą kraju. Położona jest w granicach trzech województwa: zachodniopomorskiego, lubuskiego oraz wielkopolskiego

-Linia kolejowa nr 203 relacji Tczew-Kostrzyn nad Odrą. Jest to pierwszorzędna jedno- i dwutorowa linia kolejowa o znaczeniu krajowym

W chwili obecnej trwa modernizacja linii kolejowej nr 351 relacji Poznań - Szczecin. Modernizowany odcinek linii kolejowej Poznań Główny – Szczecin Dąbie jest fragmentem międzynarodowego korytarza kolejowego Bałtyk-Adriatyk (AGC/TEN-T), który na terenie Polski prowadzi przez Świnoujście – Szczecin – Poznań – Wrocław – Opole – Chałupki. Modernizacja linii E59 poprawi dostęp towarów i podróżnych z Poznania i południowej Polski oraz południowej i środkowej Europy do nadbałtyckich portów morskich w Szczecinie i Świnoujściu. Poprawi się bezpieczeństwo ruchu kolejowego i drogowego. Pociągi pasażerskie będą mogły jeździć z prędkością do 160 km/h, a towarowe do 120 km/h. Czas przejazdu najszybszego pociągu na tym odcinku będzie krótszy o około 50 min. Zostaną zlikwidowane tzw. „wąskie gardła” i poprawi się przepustowość linii.

W ramach modernizacji linii nr 351 wykonane zostaną nowe bezстыkowe szyny, nowe rozjazdy oraz zainstalowane zostaną nowe urządzenia ochrony przed hałasem w postaci ekranów akustycznych, co w połączeniu znacznie

poprawi się klimat akustyczny w najbliższym otoczeniu linii kolejowej.

W związku z powyższym należy się spodziewać, że modernizacja linii kolejowej znacznie poprawi, jakość klimatu akustycznego dla terenów położonych wzdłuż jej przebiegu szczególnie w miejscach przebiegu linii w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych.

Planowana jest również modernizacja linii kolejowej nr 203 relacji Krzyż – Gorzów Wielkopolski, której fragment przebiega przez teren Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego. W chwili obecnej trwają prace przy opracowywaniu dokumentacji na potrzeby przeprowadzenia modernizacji.

Planowana jest przebudowa peronów na stacjach i przystankach, co zwiększy komfort podróży, wymiana torów zapewni natomiast sprawny i bezpieczny ruch kolejowy oraz zwiększy przepustowość trasy, na którą będzie mogła wyjechać większa liczba pociągów.

2.2.2. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę i odprowadzanie ścieków

Właściwa gospodarka wodna polega na zabezpieczeniu odpowiedniej ilości i jakości wody na potrzeby ludności, przemysłu i rolnictwa w sposób oszczędny i racjonalny, zwłaszcza na obszarach, gdzie występują deficyty wody.

Na przestrzeni lat 2015 – 2020 ogólna ilość zużytej na terenie powiatu wody kształtowała się następująco:

Tabela 4 Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Nazwa	Ogółem					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]
Powiat Strzelecko-Drezdenecki	1416,5	1353,8	1308,4	1456,6	1442,8	1515,1
Dobiegniew	247,7	181,7	182,8	199,5	180,0	247,7
Drezdenko	459,8	442,0	421,0	453,0	452,0	464,0
Stare Kurowo	110,8	113,9	106,9	131,0	128,3	127,3
Strzelce Krajeńskie	469,6	483,3	469,7	520,0	534,1	528,7
Zwierzyn	128,6	132,9	128,0	153,1	148,4	128,6

Źródło: GUS stan 31.12.2020

Tabela 5 Ilość zużywanej wody na 1 mieszkańca w ciągu roku na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Nazwa	Ogółem					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]
Powiat Strzelecko-Drezdenecki	28,3	27,1	26,3	29,4	29,4	31,0
Dobiegniew	37,0	27,2	27,4	30,1	27,5	38,1
Drezdenko	26,3	25,4	24,3	26,2	26,3	27,2
Stare Kurowo	26,6	27,7	26,0	32,1	31,6	31,4
Strzelce Krajeńskie	27,1	27,9	27,2	30,4	31,3	31,2
Zwierzyn	29,0	30,2	29,3	35,1	34,2	29,0

Źródło: GUS stan 31.12.2020

Tabela 6 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej

Nazwa	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Powiat Strzelecko-Drezdenecki	46403	46281	46185	45887	45611	45289
Dobiegniew	6070	6060	6078	5990	5937	5871
Drezdenko	15149	15133	15151	15067	14987	14938
Stare Kurowo	3885	3878	3841	3830	3818	3797
Strzelce Krajeńskie	16959	16900	16831	16724	16627	16451
Zwierzyn	4340	4310	4284	4276	4242	4232

Źródło: GUS stan 31.12.2020

Tabela 7 Długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Nazwa	Długość czynnej sieci rozdzielczej					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
Powiat Strzelecko-Drezdenecki	513,7	510,5	526,5	527,3	536,2	542,2
Dobiegniew	92,4	88,4	92,4	92,4	92,4	92,4
Drezdenko	106,1	106,1	106,3	106,3	107,3	108,2
Stare Kurowo	92,7	92,9	97,4	97,4	97,4	99,8
Strzelce Krajeńskie	105,1	105,7	112,1	112,9	120,8	123,5
Zwierzyn	117,4	117,4	118,3	118,3	118,3	118,3

Źródło: GUS stan 31.12.2020

Tabela 8 Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Nazwa	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]
Powiat Strzelecko-Drezdenecki	7508	7694	7824	7803	7924	8041
Dobiegniew	1088	1095	1118	1090	1092	1100
Drezdenko	2459	2521	2544	2596	2644	2697
Stare Kurowo	1030	1067	1096	1050	1081	1104
Strzelce Krajeńskie	1906	1929	1969	2002	2030	2052
Zwierzyn	1025	1082	1097	1065	1077	1088

Źródło: GUS stan 31.12.2020

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego wyznaczone zostały cztery aglomeracje: Strzelce Krajeńskie, Drezdenko, Stare Kurowo w skład, której wchodzi gmina Stare Kurowo oraz Zwierzyn a także Dobiegniew. Podstawową charakterystykę aglomeracji przedstawia poniższa tabela

Tabela 9 Raport KPOŚK za rok 2019

Nazwa aglomeracji	Gminy wchodzące w skład aglomeracji	RLM	liczba mieszkańców w granicach aglomeracji	liczba mieszkańców stałych korzystających z sieci kanalizacyjnej	całkowita długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej i ogólnospławnej razem	RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej na koniec 2019 r.	całkowita ilość ścieków wytworzonych na terenie aglomeracji w roku sprawozdawczym	Lokalizacja oczyszczalni	Aktualny rodzaj oczyszczalni
Strzelce Krajeńskie	Strzelce Krajeńskie	14404	12 709	12 556	86,6	12 556	415,5	Strumykowa 5, Strzelce Krajeńskie	Oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu
Drezdenko	Drezdenko	13633	11 013	10 673	76,1	10 673	631,2	Łąkowa, Drezdenko	Biologiczna
Stare Kurowo	Stare Kurowo, Zwierzyn	3 573	3 576	1 265	13,7	1 265	61,8	Stare Kurowo Wiejska	Biologiczna
Dobiegniew	Dobiegniew	5 658	5 491	5 196	91,3	5 196	145,0	Nowomłyńska, Dobiegniew	Biologiczna

Źródło: Sprawozdanie KPOŚK za 2019r.

Pozostałe zabudowania, które nie zostały ujęte w ramach aglomeracji i nie zostały skanalizowane powinny być wyposażone w indywidualne systemy oczyszczania ścieków lub korzystać ze zbiorników bezodpływowych, z których ścieki przewożone są na stacje zlewną. Zgodnie z danymi GUS BDR na dzień 31 grudnia 2019r. na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków korzystało 489 gospodarstw domowe natomiast ze zbiorników bezodpływowych 4489 gospodarstw domowych.

2.3. WALORY PRZYRODNICZE POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO

Działalność człowieka na przestrzeni wieków spowodowała wiele negatywnych zmian szaty roślinnej, skutkiem czego doszło do wielu ograniczeń terytorialnych dla świata zwierzęcego. Aby ograniczyć negatywne oddziaływanie człowieka zarówno na florę jak i faunę należało wprowadzić szereg działań, których celem jest wyeliminowanie lub maksymalne ograniczenie destrukcyjnej działalności człowieka na środowisko przyrodnicze.

Celem ochrony przyrody jest utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów oraz zachowanie różnorodności biologicznej poprzez zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony. Głównym zadaniem jest ochrona dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni we wsiach, zadrzewień.

Flora i fauna Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego jest stosunkowo bogata. Aby zachować cenne przyrodniczo obiekty na terenie powiatu wyznaczono szereg form ochrony przyrody w postaci: Obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych, rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu, a także pomników przyrody. Poniżej przedstawione zostały wszystkie formy chronione występujące na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego lub będące w jej bezpośrednim sąsiedztwie

Formy ochrony przyrody

Parki Narodowe

Drawieński Park Narodowy

Pod względem administracyjnym Park leży na pograniczu trzech województw: zachodniopomorskiego, lubuskiego i wielkopolskiego. Park swoją powierzchnią przyjmuje charakterystyczny kształt litery V. Ten specyficzny kształt nadają fragmenty rzeki Drawy i wpływającej do niej rzeki Płocicznej. Powierzchnia Parku wynosi: 11538,45 ha (w granicach), z czego 5362,28 ha znajduje się na terenie gminy Dobiegniew. Wokół granic Parku utworzono otulinę. Park położony jest w północno-zachodniej Polsce, na Równinie Drawskiej, w kompleksie Puszczy Drawskiej. Południowa granica Parku przebiega wzdłuż drogi krajowej nr 22.

W Parku dominują lasy najbardziej charakterystyczne są żyzne i kwaśne buczyny, do dziś dobrze zachowane w dolinie rzeki Drawy i na zachód od niej. Powierzchniowo przeważają jednak lasy sosnowe, będące wynikiem gospodarki leśnej prowadzonej niegdyś na tych terenach. W Parku występują także bardzo cenne przyrodniczo: grądy, olsy, łągi oraz bory i brzeziny bagienne.

W Drawieńskim Parku Narodowym i jego najbliższym otoczeniu zinwentaryzowano ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym gatunki chronione: lipiennik Loesela, kruszczyk rdzawoczerwony, rosiczka okrągłolistna, rosiczka długolistna, jarząb brekinia, lilia złotogłów, wawrzynek wilczełyko, chamedafne północna i inne. Stwierdzono również występowanie ok. 200 gat. mszaków, porostów i grzybów, ponad 400 gat. Bezkręgowców oraz ponad 200 gat. kręgowców.

Dla parków narodowych sporządza się i realizuje plan ochrony. Projekt planu ochrony sporządza dyrektor parku narodowego. Wykonanie Planu ochrony dla parku narodowego wynika z art. 18 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jest on sporządzany na okres 20 lat. Jest to długookresowy program ochrony.

Dyrektor Drawieńskiego Parku Narodowego przystąpił do opracowania Planu ochrony pod koniec 2011 r. Projekt „Planu ochrony Drawieńskiego Parku Narodowego” nrPOIS.05.03.00-00-272/10 współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Programu Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3. priorytetu V. Projekt realizowany będzie do 30 czerwca 2014 roku. Całkowita wartość projektu wynosi 3 848 000 zł, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to 3 270 800 zł.

Parki Krajobrazowe

Barlinecko – Gorzowski Park Krajobrazowy

Utworzenie Parku nastąpiło poprzez:

Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Gorzowskiego z dnia 23 października 1991 roku w sprawie utworzenia Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego oraz zatwierdzenia planu ochrony tego parku (Dziennik Urzędowy Województwa Gorzowskiego Nr 14 z 1991 r.),

Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Gorzowskiego z dnia 18 lipca 1996 roku w sprawie zmiany Rozporządzenia Nr 27 Wojewody Gorzowskiego w sprawie utworzenia Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego oraz zatwierdzenia planu ochrony tego parku,

Rozporządzenie Nr 15 Wojewody Lubuskiego z dnia 28 lutego 2006 r. w sprawie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 14 poz. 339).

Powierzchnia i położenie administracyjne:

Powierzchnia parku ogółem - 23.982,91 ha w tym:

- gm. Strzelce Kraj. - 3.517,77 ha 14,67 %

Powierzchnia otuliny ogółem - 31.768,19 ha w tym:

- gm. Strzelce Kraj. - 3.543,09 ha 12,00 %

Krótki opis obiektu poddanego pod ochronę.

Puszcza Barlinecka, zwana też Gorzowską, to duży kompleks leśny rozciągający się przede wszystkim na równinie sandrowej, usypanej 12 tysięcy lat temu przez wody odpływające z topniejącego lodowca. Powierzchnia sandru nie jest płaska, poprzecinana jest ciągami rynnowymi i zagłębieniami. Bogactwo przyrody Puszczy Barlineckiej zdecydowało o utworzeniu Parku. Teren Parku, mimo że zajmuje tylko ok. 40% powierzchni Puszczy, jest dla niej reprezentatywny. Dominują tu lasy, zajmujące prawie 90% pow. Drugim, ważnym elementem krajobrazu są liczne jeziora. Na terenie Parku stwierdzono występowanie ok. 700 gatunków roślin naczyniowych, 140 gatunków porostów, ponad 100 lęgowych gatunków ptaków.

Rezerваты Przyrody

Przedmiotem ochrony w rezerwacie może być całość przyrody lub szczególne jej składniki, w tym fauna, flora, biota grzybów oraz twory przyrody nieożywionej.

Cały obszar rezerwatu albo jego części mogą podlegać ochronie ścisłej, ochronie czynnej lub ochronie krajobrazowej. Ochrona ścisła polega na nieingerencji w naturalne procesy, ochrona czynna dopuszcza wykonywanie zabiegów ochronnych (np. usunięcie drzew zacieńających

stanowisko cennego gatunku rośliny), a ochrona krajobrazowa polega na prowadzeniu gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej w sposób uwzględniający potrzeby przedmiotu ochrony

„Czaplenice”

Położony na obszarze gminy Drezdenko, o powierzchni 7,59 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r. (Monitor Polski Nr 83 z 1959 r.), oraz Zarządzenia Nr 49/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czaplenice” (Dz. U. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1580). Jest rezerwatem leśnym, o typie fitocenotyczny, podtypie zbiorowisk leśnych.

Rezerwat częściowo położony na półwyspie nad jeziorem Solecko i składający się z drzewostanu sosnowego naturalnego pochodzenia w wieku 160 lat z domieszką buka oraz płatami brzozy i olszy. W części przybrzeżnej podrost buka, olchy i brzozy w wieku 25-60 lat. W podszyciu leszczyna, głóg, jałowiec, w runie paproć, malina, rokit, trzcinnik, trawy, a brzegiem trzcina. Stan czapli siwej w poszczególnych latach kształtował się rozmaicie. W 1979r. zarejestrowano 24 gniazda. W bliskim sąsiedztwie gnieźdzą się rozmaite ptaki drapieżne, zwłaszcza kania czarna i myszołów pospolity.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych drzewostanu naturalnego sosnowego z kolonią czapli siwej.

„Czaplisko”

Położony na obszarze gminy Drezdenko, o powierzchni 2,85 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r. , Nr 305 (Dz. U. Nr 83 z 1959 r.), oraz Zarządzenia Nr 46/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czaplisko” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1578 z dn. 26.07.2011 r.) Jest rezerwatem leśnym, o typie fitocenotyczny, podtypie zbiorowisk leśnych.

Rezerwat znajduje się na zachodnim brzegu jeziora Łąkie. Drzewostan dwu piętrowy, gdzie w pierwszym rzędzie występuje sosna 180-letnia, natomiast w drugim piętrze sosna 30-letnia. Wyróżniono na terenie rezerwatu zespół Vaccinio myrtilli Pinetum z płatami Peridymano-Quercetum. Drzewostan to sosna z domieszką silnie ugałęzionego dębu. Wzdłuż brzegu jeziora karłowata olcha czarna. W drzewostanie gniazduje czapla siwa. W pobliżu gnieźdzą się rozmaite ptaki drapieżne, zwłaszcza kania czarna i myszołów pospolity.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych drzewostanu naturalnego sosnowego

„Łabędziniec”

Położony na obszarze gminy Drezdenko, o powierzchni 2,90 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r. , Nr 302 (Dz. U. Nr 25 z 1959 r., poz. 180), oraz Zarządzenia Nr 47/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Łabędziniec” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1579 z dn. 26.07.2011 r.). Jest rezerwatem faunistycznym, o typie faunistycznym, podtypie ptaki.

Rezerwat utworzono na pięciu wyspach położonych na jeziorze Solecko. Składa się głównie z drzewostanów olszowo-dębowo-sosnowych z domieszką buka, lipy, jaworu i brzozy w wieku od 30 do 160 lat na siedlisku LM św, miejscami wilgotnego oraz Lśw wilgotnego z fragmentami olsu. Miejsce rozrodu i przebywania ptactwa wodno-błotnego.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych siedlisk stanowiących miejsce rozrodu i przebywania ptactwa wodno-błotnego.

„Buki Zdroiskie”

Położony na obszarze gminy Santok, Strzelce Krajeńskie i Zwierzyn, o powierzchni 29,23 ha, w granicach Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego. Łączna powierzchnia pod ochroną wynosi 75,57 ha. Objęty ochroną prawną na Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r. (M. P. Nr 25/82, poz. 234), oraz Zarządzenie Nr 40/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buki Zdroiskie” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1572 z dn. 26.07.2011 r.). Jest rezerwatem leśnym, o typie fitocenotyczny, podtypie zbiorowisk leśnych.

Obszar rezerwatu stanowi ciągi pas po obu stronach rzeki Santoczna o łącznej długości 5 km i szerokości 50 – 370 m w kierunku z północnego zachodu ku południowemu wschodowi, od miejscowości Zdroisk do Górek Noteckich. Położony jest w I krainie dzielnicy Wałęcko – Myśliborskiej, znajduje się w grupie lasów gleboochronnych, teren jest falisty. Typy siedliskowe lasu BMśw, LMśw, LSw, Lw. Runo tworzą szczawik zajęczy, gajowiec żółty, zawilec gajowy, sałatnik leśny, miejscowo fiołek i dąbrówka, konwalia, borówka, narecznica, orlica. Pierwotny naturalny las bukowo – sosnowy z domieszką dęba, świerka i graba. Nalot i podrost bukowy do 30% , natomiast podszyt do 50% z przewagą buka i świerka. W niektórych oddziałach leśnych występuje sztucznie wprowadzona sosna wejmutka z domieszką sosny pospolitej.

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu bukowego, porastającego zbocza malowniczego wąwozu rzeki Santoczna.

„Jezioro Łubówko”

Położony na obszarze gminy Drezdenko, o powierzchni 77,50 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 25/91/, poz. 172). Jest rezerwatem leśnym, o typie różnych systemów, podtypie lasów i wód.

Głównym tłem siedlisk występujących w rezerwacie jest las mieszany świeży. Przeważają drzewostany bukowo-sosnowe, w mniejszym stopniu bukowe, bukowo-grabowe, świerkowo-brzozowo-sosnowe, bukowo-dębowo-sosnowe, sosnowe, grabowo-bukowo-dębowe i olszowe. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 82 lata, przeciętna zasobność 36 m³ . Znaczną powierzchnię zajmują gospodarcze drzewostany nasienne. Centralną część rezerwatu zajmuje jezioro Łubówko. Jest to malowniczy akwen, położony w głębokiej kotlinie o turkusowo-zielonej barwie wody. Jest zbiornikiem mezotroficznym wykazującym cechy oligotrofii wapiennej. Jest to zbiornik głęboki o stromych spadkach dna przy brzegach. Głębokość 18 m znajduje się w pd-wsch części jeziora, średnia głębokość przekracza 10 m.

Celem ochrony jest zachowanie unikalnego, urozmaiconego krajobrazu morenowego oraz buczyny pomorskiej o naturalnym charakterze.

„Lubiatowskie Uroczyska”

Położony na obszarze gminy Drezdenko, o powierzchni 188,42 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Rozporządzenia Wojewody Lubuskiego Nr 6 z dnia 14 marca 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 5 z dnia 15.03.2000 r. poz. 64). Jest rezerwatem krajobrazowym, o typie krajobrazów, podtypie krajobrazów naturalnych.

Teren rezerwatu to wschodnia część mezoregionu Kotliny Gorzowskiej. Są to rozległe porośnięte lasami pola sandrowe z jeziorem Lubiatówko. Konfiguracja terenu jest bardzo urozmaicona - różnica wysokości względnej wynosi 22 m. Lista florystyczna jest bardzo bogata i obejmuje 230 gat., w tym 32 gat. porostów, 16 gat. mszaków i 182 gat. organowców należących do 55 rodzin. Zbiorowiska roślinne tworzą 16 zespołów, w tym bardzo dobrze rozwinięty zespół łągów przystromykowych. Występują naturalne źródłiska i wywierzyska. Wśród roślin chronionych znaleźć można grążela żółtego, a także paprotkę zwyczajną, kruszynę pospolitą, marzankę wonną, konwalię majową, kalinę koralową. 6 gatunków porostów występujących w rezerwacie jest ujęte na "Czerwonej liście porostów zagrożonych w Polsce".

Celem ochron jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych walorów przyrodniczych i krajobrazowych jeziora, ochrona biotopu ptaków wodno-błotnych i drapieżnych skarp jeziora oraz źródeł z rzadką roślinnością.

„Torfowisko Osowiec”

Położony na obszarze gminy Dobiegniew, o powierzchni 18,24 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Rozporządzenia Wojewody Lubuskiego Nr 16 z dnia 16 października 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 85 z dnia 31.10.2003 r. poz. 1235). Jest rezerwatem torfowiskowym, o typie torfowiskowym, podtypie torfowisk przejściowych.

„Torfowisko Osowiec” położone jest w polodowcowej rynnie jeziorowej, równoległej do doliny Mierzęckiej Strugi. Torfowisko powstało w wyniku zarastania płytkiego zbiornika wodnego. Otoczone jest zwartym pasem roślinności składającym się z zarośli wierzbowych i olsowych. Charakteryzuje się zróżnicowanym – strefowym i mozaikowym układem roślinności. Najbardziej zróżnicowana i bogata pod względem florystycznym jest część centralna, dominuje tu mozaikowy układ roślinności charakterystyczny dla torfowisk bogatych w węglan wapnia, rozwinął się tu dobrze mszar kłociowy oraz mszar przygiełkowy z szuwarami turzycowymi. W południowej części torfowiska znajduje się niewielki fragment otwartego lustra wody, pozostałości dawnego jeziora, porośnięty przez płyty rdestnicy pływającej, rdestu ziemnowodnego, jeżogłówkę najmniejszą, i niewielkie płyty grążela żółtego.

Flora roślin naczyniowych liczy 267 gatunków reprezentujących 66 rodzin. Na terenie tym występuje 24 gatunków mchów. Najliczniej reprezentowaną grupę stanowią torfowce. Stwierdzono występowanie 3 gatunków roślin objętych ścisłą ochroną oraz 6 gatunków roślin objętych ochroną częściową. Wyróżniono 28 zbiorowisk roślinnych.

Celem ochrony jest zachowanie ekosystemów torfowiskowych i fitocenozy mszystego szuwaru kłociowego z cenną florą roślin naczyniowych i zarodnikowych.

„Goszczańskie Źródłiska”

Położony na obszarze gminy Drezdenko, o powierzchni 22,61 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Nr 17/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 1 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 99 poz. 1325 z dnia 09.09.2009 r.). Jest rezerwatem leśnym, o typie fitocenotycznym, podtypie zbiorowisk leśnych.

Teren objęty ochroną to zbocza w postaci stromej skarpy opadające w ku tafli jeziora zwanego Stawem Goszczańskim, wraz z brzegiem jeziora. W dolnej części w pobliżu brzegu wykształcony jest łąg źródliskowy *Circaeae – Alnetum cardaminetosum amarae* w bogatej gatunkowo o fizjonomicznie klasycznej postaci.

Wyższe partie zbocza porasta las klonowo-lipowy *Aceri-Tilietum*. Brzegi Stawu Goszczanowskiego są jednym z nielicznych miejsc gdzie zespół *Circaeo-Alnetum cardaminetosum amarae* zachował najbardziej puszczański charakter, pełen pierwotnego uroku. Łęgi te spełniają bardzo ważną rolę biocenotyczną w krajobrazie obszarów dolinnych. Porastając miejsca źródeł zapewniają czystość wód zasilających ciek wodne i jeziora. Spełniają rolę lasów wodochronnych.

Celem ochrony jest zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych – łągu źródliskowego wyróżniającego się szczególnym bogactwem flory skupiającej rzadkie hydrofilne gatunki roślin kwiatowych oraz mszaków jak również lasu klonowo-lipowego stanowiącego zboczowy las wielogatunkowy i wielowarstwowy.

„Mszar Rosiczkowy koło Rokitna”

Położony na obszarze gminy Strzelce Krajeńskie, o powierzchni 3,40 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 1 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 99 poz. 1327 z dnia 09.09.2009 r.). Jest rezerwatem torfowiskowym, o typie torfowiskowym bagiennym, podtypie torfowisk wysokich i torfowiska przejściowych.

Rezerwat utworzony na powierzchni gdzie stosunkowo duże, wąskie płyty w płaskich obniżeniach torfowiska wysokiego tworzą na odsłoniętym w wyniku erozji torfie mszar przygielkowy. Występujące tu charakterystyczne gatunki zespołu to przygielka biała *Rhynchospora alba* i lokalnie przygielka brunatna *Rhynchospora Fusa* oraz rzadka występujące rośliny jak bagnica torfowa *Scheuzeria palustris*, turzycza bagienna *Carex limosa* ponadto masowo występuje tu rosiczka okrągłolistna i owalna. W mszarze torfowiskowym rozwinął się w zbiorniku bezodpływowym pod wylewem nieruchliwych i ubogich w sole mineralne wód opadowych, dominującym składnikiem roślinności są różne gatunki torfowców *Sphagnum*. Torfowcom i mchom towarzyszą liczne, przystosowane do tych warunków rośliny naczyniowe.

Celem ochrony jest zachowanie zbiorowisk roślinności bagiennej i torfowiskowej, szczególnie mszaru przygielkowego z charakterystycznymi gatunkami zespołu przygielki białej i lokalnie przygielki bagiennej oraz mszaru wysokotorfowiskowego zróżnicowanego na dwa podzespoły: mszar wełniankowy z dominacją wełnianki pochwowatej oraz mszar sosnowy na którym w luźnym zwarciu rośnie sosna zwyczajna.

„Mszar Przygielkowy – Długie im. Huberta Jurczyszyna”

Położony na obszarze gminy Strzelce Krajeńskie, o powierzchni 7,75 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Nr 20/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 1 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 99 poz.1328 z dnia 09.09.2009 r.), oraz Zarządzenia Nr 22 /2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 8 września 2010 r. (Dz. U. Woj. .Lub. Nr 91 poz. 1311 z dn. 21.09.2010 r.). Jest rezerwatem torfowiskowym, o typie torfowiskowym bagiennym, podtypie torfowisk wysokich i torfowiska przejściowych.

Na odsłoniętym w wyniku erozji torfie istnieją stosunkowo duże, wąskie płyty w płaskich obniżeniach torfowiska wysokiego mszaru przygielkowego. Występujące tu charakterystyczne gatunki zespołu to przygielka biała (*Rhynchospora alba*) i lokalnie przygielka brunatna (*Rhynchospora fusca*). Z torfowców występuje torfowiec kończysty (*Sphagnetum fallax*) i torfowiec czerwony (*Sphagnetum rubellum*). Z innych mszaków występuje tu bagniczka pływająca (*Cladopodiella fluitans*), bagnica torfowa (*Scheuzeria palustris*) rosiczka okrągłolistna (*Dorsera rotundifolia*) i sporadycznie turzycza bagienna (*Carex limosa*). W mszarze torfowiskowym dominującym składnikiem są torfowiec

magellański, torfowiec czerwony, torfowiec kończasty, żurawina błotna i drobnolistkowa, rosiczka okrągłolistna, modrzewnica zwyczajna, wełnianka pochwowata i bagno zwyczajne.

Celem ochrony jest zachowanie zbiorowisk roślinności bagiennej i torfowiskowej, szczególnie mszaru przygielkowego z charakterystycznymi gatunkami zespołu – przygielki białej i lokalnie przygielki brunatnej oraz mszaru wysokotorfowiskowego zróżnicowanego na dwa zespoły: mszar wełniankowy z dominacją wełnianki pochwowatej oraz mszar sosnowy, na którym w luźnym zwarciu rośnie sosna zwyczajna z dominującymi gatunkami torfowców.

„Flisowe Źródlika”

Położony na obszarze gminy Dobiegniew, o powierzchni 9,73 ha. Objęty ochroną prawną na podstawie Zarządzenia Nr 17/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 61 poz. 1184 z dnia 01.06.2011 r.). Jest rezerwatem leśnym, o typie biocenotycznym i fizjocenotycznym, podtypie biocenoz naturalnych.

Rezerwat obejmuje leśny kompleks źródliskowy, stanowiący unikatowy typ ekosystemów, położony w strefie krawędziowej sandru i obszaru morenowego związanego z lobem Odry, w niewielkiej niecce, przez którą przepływa potok zasilany wodami wypływającymi ze źródlisk. Siedlisko przyrodnicze stanowi rozfragmentowaną część kopuły źródliskowej oraz nisze erozyjne z roślinnością źródliskową, niżowy łąg jesionowo-olszowy jako główny kompleks leśny oraz grąd zachodnioeuropejski.

Celem ochrony jest zachowanie kompleksu źródliskowego wraz z otaczającym lasem oraz z charakterystycznymi, rzadkimi gatunkami roślin, w tym roślin zarodnikowych i zwierząt.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Drezdeneckie Uroczyska”

Położony na obszarze gminy Drezdenko, o powierzchni 1 184,7604 ha, z czego:

użytki rolne - 910,8490 ha,

lasy - 115,0760 ha,

wody - 41,2774 ha,

drogi - 17,7891 ha,

pozostałe grunty - 99,7689 ha.

Objęty ochroną prawną na podstawie Uchwały Nr XVIII/128/03 Rady Miejskiej w Drezdenku z dnia 18 grudnia 2003 roku w sprawie uznania za Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy pn. „Drezdeneckie Uroczyska”

Chroniony teren to łąki i zbiorniki wodne, a w szczególności niezwykle malownicze, ukryte wśród zarośli starorzecza Noteci, które są doskonałym schronieniem i miejscem rozrodu wielu gatunków zwierząt, głównie ptaków wodnych i błotnych. Obiekt położony jest na szlaku wędrownym licznych ptaków migrujących w okresie wiosennych i jesiennych przelotów, stanowi bardzo ważny „punkt przystankowy”.

Obszary chronionego krajobrazu

W Polsce podstawą prawną dla wyznaczania obszarów chronionego krajobrazu jest Ustawa o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2020 poz.55), która określiła je jako tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary chronionego krajobrazu wyznacza sejmik województwa, jednak ich likwidacja lub zmiana granic może nastąpić po zaopiniowaniu przez właściwe miejscowo rady gmin. Ponadto projekty uchwał sejmiku województwa związane z obszarami wymagają uzgodnienia z właściwym

regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Do 2009 r. obszary chronionego krajobrazu wyznaczał wojewoda.

Na obszarze chronionego krajobrazu może być wprowadzone 9 określonych przez ustawę zakazów. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wynikające z potrzeb jego ochrony określa sejmik województwa.

Według danych z 2013 r. w Polsce istniały 385 obszary chronionego krajobrazu, które zajmowały 22,7% powierzchni kraju.

Obszary chronionego krajobrazu są formą ochrony przyrody, o niewielkich rygorach ochronności. Obszary chronionego krajobrazu są przeznaczone głównie na rekreację, a działalność gospodarcza podlega tylko niewielkim ograniczeniom (zakaz wznoszenia obiektów szkodliwych dla środowiska i niszczenia środowiska naturalnego).

Podstawa prawna ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu:

Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego Nr 9 poz. 172, ze zm. Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z 2006 r. Nr 54 poz. 1189; Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z 2008 r. Nr 91 poz. 1373; Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z 2009 r. Nr 4 poz. 99); Uchwała Nr LVII/579/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 25 października 2010 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego Nr 113 poz. 1820 z dn. 10.12.2010 r.); Uchwała Nr XVII/157/11 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2011 roku zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 13 stycznia 2012 r. poz. 98).

Na terenie powiatu znajdują się cztery obszary chronionego krajobrazu:

„Puszcza Drawska” obszar o powierzchni 42.157,80 ha położony w gminach: Dobiegniew 29.070,80 ha, Drezdenko 9.568 ha, Stare Kurowo 2.605 ha, Strzelce Kraj. 889 ha, Zwierzyn 25 ha,

„Puszcza Barłinea” obszar o powierzchni 26.672 ha położony w gminach: Kłodawa 10.516 ha, Lubiszyn 5.006 ha, Santok 3.050 ha, Strzelce Kraj. 7.700 ha, Zwierzyn 400 ha,

„Dolina Warty i Dolnej Noteci” obszar o powierzchni 33.888 ha położony w gminach: Deszczno 1.279 ha, Drezdenko 6.908 ha, Gorzów Wlkp. 360 ha, Przytoczna 2.007 ha, Santok 7.247 ha, Skwierzyna 4.954 ha, Stare Kurowo 4.133 ha, Zwierzyn 7.000ha;

„Pojezierze Puszczy Noteckiej” obszar o powierzchni 12.000 ha położony w gminie Drezdenko.

Użytki ekologiczne

Istotnym powodem tworzenia użytków ekologicznych jest potrzeba objęcia ochroną niewielkich powierzchniowo obiektów, ale cennych pod względem przyrodniczym. Nie mogły one być objęte ochroną rezerwatową ze względu na niewielką powierzchnię i zazwyczaj mniejszą rangę ich walorów przyrodniczych. W Polsce znajduje się około 7090 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 50 597,5 ha.

Użytek ekologiczny ustanawia rada gminy (do końca czerwca 2009 r. prawo takie miał także wojewoda), w odpowiedniej uchwale określając: nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części. Uchwała wymaga uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Wprowadzane zakazy wybiera się spośród pozycji wymienionych w art. 45 ustawy o ochronie przyrody.

Rada gminy może również, ale tylko po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, znieść użytek w przypadku utraty jego wartości, albo w przypadku gdy koliduje on z realizacją inwestycji celu publicznego. Rada gminy nie ma kompetencji do zlikwidowania użytku w innych przypadkach, niż te dwie sytuacje wyraźnie wymienione w ustawie.

Gmina, która ustanowiła użytek ekologiczny, powinna (art. 113 ustawy o ochronie przyrody) w ciągu 30 dni od wejścia w życie uchwały, przesłać Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w celu umieszczenia w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, kopię uchwały oraz zestaw informacji obejmujący: datę utworzenia użytku, nazwę, określenie położenia geograficznego i administracyjnego (obręb ewidencyjny, gmina, powiat, województwo); wskazanie powierzchni, jeżeli można ją określić, z wyszczególnieniem formy własności i rodzajów gruntów; powołanie oznaczenia mapy obrazującej przebieg granicy; opis użytku, oznaczenie dziennika urzędowego, w którym został ogłoszony akt o utworzeniu lub uznaniu formy ochrony przyrody; informację, czy dany obszar lub obiekt albo ich część podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym (w tym położenie w obszarze Natura 2000). Może być to zrealizowane przez wprowadzenie przez Internet odpowiednich informacji do bazy danych Centralnego Rejestru. Analogiczna informacja powinna być przesłana wojewodzie (art. 114 ust 3 ustawy), co jednak jest błędem ustawodawcy – w rzeczywistości powinna ona trafić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Zgodnie z art. 115 ustawy o ochronie przyrody, sprawujący nadzór nad daną formą powinien „na obrzeżach lub w pobliżu formy ochrony przyrody” umieścić tablice informującą o nazwie formy ochrony o zakazach obowiązujących w stosunku do niej.

Użytki ekologiczne na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego w podziale na gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10 Użytki ekologiczne na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego w podziale na gminy

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji	Forma własności, rodzaj gruntów	Sprawujący nadzór nad obszarem	Opis
Gmina Dobiegniew									
1	GRZEBIENIOWY STAW	30.11.2004 r.	3,79	uchwała Nr XII/168/2004 rady Miejskiej w Dobiegniewie z dnia 30 listopada 2004 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr poz. z dn.	130, 131	N-ctwo Smolarz, L-ctwo Ługi oddz. 131f,c	Skarb Państwa N-ctwo Smolarz	N-ctwo Smolarz	Zarastający staw śródleśny z licznie występującym grzybieniem białym, wokół stawu trzcinowisko, turzycowisko, torfowisko.
2	TORFOWISKO SARBINOWO	30.11.2004 r.	9,66	Uchwała Nr XII/168/2004 r. Rady Miejskiej w Dobiegniewie z dnia 30 listopada 2004 r. (Dz.U.Woj.Lub. nr poz. z dn.)	172/2, 173/1, 202/2	N-ctwo Smolarz, L-ctwo Sarbinowo oddz. 172j, 173,f, 202c	Skarb Państwa N-ctwo Smolarz	N-ctwo Smolarz	Ochrona torfowisk - kompleks mszarów i szuwarów.
3	BAGNO GRĄSY	03.05.2002 r.	4,66	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	341	N-ctwo Bierzwnik, L-ctwo Bierzwnik oddz. 341c	Skarb Państwa N-ctwo Bierzwnik	N-ctwo Bierzwnik	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
4	OCZKO	03.05.2002 r.	2,07	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr	411	N-ctwo Bierzwnik,	Skarb Państwa	N-ctwo Bierzwnik	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

				44, poz. 554)		L-ctwo Radachowo oddz. 411f	N-ctwo Bierzwnik		typów siedlisk.
5	PRZY BAGNIE	03.05.2002 r.	1,20	R.W.L .Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	41	N-ctwo Strzelce Kraj., L- ctwo Chomtowo oddz. 41f	Skarb Państwa N-ctwo Strzelce Kraj.	N-ctwo Strzelce Kraj.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
6	CHOMĘTOWO	03.05.2002 r.	1,31	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	47	N-ctwo Strzelce Kraj., L- ctwo Chomętowo oddz. 47c	Skarb Państwa N-ctwo Strzelce Kraj.	N-ctwo Strzelce Kraj.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
7	TRASZKA	26.11.2009 r.	1,84	Uchwała Nr XXXVIII/263/2009 Rady Miejskiej w Dobiegniewie z dni a 26 listopada 2009 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 141 poz.2045 z dn. 15.12.2009 r./	161	N-ctwo Smolarz, L- ctwo oddz.25j, l,m,k,b	Skarb Państwa N-ctwo Smolarz	N-ctwo Smolarz	Obszar zalany woda zasilany z powierzchniowego spływu wód oraz podziemnego drenażu pól. Samoczynnie zarybiony i zasiedlony przez drapieżniki.
Gmina Drezdenko									
8	TRZYNASTKA	03.05.2002 r.	2,11	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	13/2	N-ctwo Karwin, L-ctwo Ustronie oddz. 10-13-1-01- 13o	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

9	SZESTNASTKA	03.05.2002 r.	4,45	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	16/1	N-ctwo Karwin, L-ctwo Ustronie oddz. 10-13-1-01- 16d	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
10	PRZY GRUNTACH	03.05.2002 r.	0,42	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	28/3	N-ctwo Karwin, L-ctwo Ustronie oddz. 10-13-1-01- 28h	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
11	ŁĄKI	03.05.2002 r.	17,25	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	82/2, 112	N-ctwo Karwin, L-ctwo Ustronie oddz. 10-13-1-01- 82i,j; 112c,i,d	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
12	BAGNO	03.05.2002 r.	3,00	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	109/1	N-ctwo Karwin, L-ctwo Ustronie oddz. 10-13-1-01- 109b	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
13	DŁUGIE BAGNO	03.05.2002 r.	12,65	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	138, 139/2, 140, 162/2, 163,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Ustronie oddz. 10-13-1-01- 138h,i,b,c; 140c	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
14	ODYNIEC I	03.05.2002 r.	3,58	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	190	N-ctwo Karwin, L-ctwo Odyniec oddz. 10-13-1-04-	Skarb Państwa N-ctwo	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

						190b	Karwin		
15	WĄSKIE ŁĄKI	03.05.2002 r.	5,94	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	195, 196, 197/1, 226, 227,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Jele oddz. 10-13-1-05- 195d; 196c, 197d,i,f; 226b; 227a	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
16	PODMOKŁE ŁĄKI	03.05.2002 r.	17,79	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	173, 205, 206,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Lubiatów oddz.10-13-1-06- 205c,b,i; 206a,d,f	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
17	RAMIONA	03.05.2002 r.	2,90	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	132, 133,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Sosnówka oddz. 10-13-1-03-132h; 133c,d	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
18	JELENIE BAGNA	03.05.2002 r.	14,43	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	235/2, 236/2, 237/2,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Jele oddz. 10-13-1-05-	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
19	BAGIENKO	03.05.2002 r.	3,30	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	262	N-ctwo Karwin, L-ctwo Jele oddz. 10-13-1-05- 262b	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

20	ODYNIEC	03.05.2002 r.	6,21	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	249, 272,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Odyniec oddz. 10-13-1-04- 249d; 272c	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
21	NAD LUBIATKĄ	03.05.2002 r.	3,00	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	43/1, 44/1,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Irena oddz. 10-13-2- 08-43j; 44o	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
22	KOŁO	03.05.2002 r.	1,47	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	173/2	N-ctwo Karwin, L-ctwo Kościelec oddz. 10-13-1- 12- 173c	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
23	NAD GOSZCZANOWSKIM STAWEM	03.05.2002 r.	8,76	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	180/2, 208, 209,	N-ctwo Karwin obr.leśny Rapin 10-13-2- 10-208d,; 10- 13- 2- 11- 180h, 209a	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
24	NIEUŻYTEK	03.05.2002 r.	2,77	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	233/2	N-ctwo Karwin, L-ctwo Kościelec oddz. 10-13-1- 12- 233c	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
25	NAD JEZIOREM PIERSKA	03.05.2002 r.	1,88	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	252, 279/1,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Solecko oddz. 10-13-2-11-	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

						279b			
26	BAGNA	03.05.2002 r.	5,50	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	253/1, 253/2,	N-ctwo Karwin, L-ctwo Solecko oddz. 10-13-2-11-253b,h	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
27	BAGIENKA	03.05.2002 r.	1,28	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	279/2	N-ctwo Karwin, L-ctwo Solecko oddz. 10-13-2-11-279h,i,j	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
28	OWALNE BAGNO	03.05.2002 r.	3,15	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	285/1	N-ctwo Karwin, L-ctwo Solecko oddz. 10-13-2-11-285d	Skarb Państwa N-ctwo Karwin	N-ctwo Karwin	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
29	JEZIORKO KOSINEK	28.09.2004 r.	235,2	Uchwała Nr XXVII/201/04 Rady Miejskiej w Drezdenu z dnia 28.09.2004 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 91 poz. dn. 19.11.2004 r./	227/2	N-ctwoSmolarz, L-ctwo Sarbinowo oddz. 227h	Skarb Państwa N-ctwo Smolarz	N-ctwo Smolarz	śródleśne oczko wodne położone nieopodal osady Kosinek
Gmina Strzelce Krajeńskie									
30	DANKOWSKIE BAGNA	03.05.2002 r.	10,72	R.W.L. Nr 5 z 2002 r . (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	51, 52	N-ctwo Strzelce Kraj. L- ctwo	Skarb Państwa N-ctwo	N-ctwo Strzelce Kraj.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

						Danków oddz. 51j, 52i.	Strzelce Kraj.		typów siedlisk.
31	MOKRE	03.05.2002 r.	1,53	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44 po. 554)	125/1	N-ctwo Strzelce Kraj. L- ctwo Danków oddz. 125g.	Skarb Państwa N-ctwo Strzelce Kraj.	N-ctwo Strzelce Kraj.	Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
32	WIELISŁAWICE	03.05.2002 r.	3,71	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	164/1	N-ctwo Strzelce Kraj. L- ctwo Wielisławice oddz. 164d.	Skarb Państwa N-ctwo Strzelce Kraj.	N-ctwo Strzelce Kraj.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
33	BAGNA NAD BUKIEM	03.05.2002 r.	10,49	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	172/2	N-ctwo Strzelce Kraj. L- ctwo Wielisławice oddz. 172b,c,g,k.	Skarb Państwa N-ctwo Strzelce Kraj.	N-ctwo Strzelce Kraj.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.
34	BUSZÓW	03.05.2002 r.	1,84	R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554)	63/1	N-ctwo Strzelce Kraj. L- ctwo Buszów oddz. 63i	Skarb Państwa N-ctwo Strzelce Kraj.	N-ctwo Strzelce Kraj.	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Gmina Zwierzyn									
35	DOLNY ODCINEK RZEKI NOTECI	28.01.2004 r.	125,85	Uchwała Nr XIII/85/2004 Rady Gminy Zwierzyn z dnia 28.01.2004 r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 10 poz. 171)	Błotno 237, Gościmiec 534, 551, 301, Górecko 343/2,340/3, 334/8, Górczyna 19,23	Międzywale rzeki Noteci na obszarze przyległym do gminy Zwierzyn od strony południowej	Skarb Państwa	Wójt Gminy Zwierzyn	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

Źródło: RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim

Pomniki przyrody

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody za pomnik przyrody uznawane są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Do pomników przyrody ożywionej należą: pojedyncze krzewy, drzewa i grupy drzew odznaczające się sędziwym wiekiem, wielkością, niezwykłymi kształtami lub innymi cechami, a także zabytkowe aleje drzew. Natomiast do pomników przyrody nieożywionej należą: największe głązy narzutowe, tzw. eratyki oraz interesujące formy powierzchni ziemi np. – źródła, wodospady, jary, skałki, wywierzyska, przełomy rzeczne, jaskinie, odkrywki itp.

Na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego znajdują się 72 pomniki, w podziale na gminy:

Dobiegniew – 21 pomników

Drezdenko – 36 pomników

Stare Kurowo – 0 pomników

Strzelce Krajeńskie – 15 pomników

Zwierzyn – 0 pomników

Obszary Natura 2000

Polska, podpisując 16 kwietnia 2003 r. Traktat Ateński, stanowiący podstawę prawną przystąpienia kraju do UE, zobowiązała się do wyznaczenia na swoim terytorium sieci Natura 2000. Przepisy unijne stanowiące podstawę dla tworzenia sieci Natura 2000 zostały wprowadzone do polskiego prawodawstwa poprzez ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2020 poz.55), czyniąc Naturę 2000 najmłodszą prawną formą ochrony przyrody w Polsce.

Przygotowania do wprowadzenia sieci Natura 2000 w Polsce rozpoczęły się już pod koniec lat 90. Sporządzono wtedy wstępne analizy zasobów siedlisk i gatunków wymagających ochrony w sieci, a także prowadzono negocjacje odnośnie uzupełnienia przepisów unijnych o siedliska i gatunki wymagające ochrony w Polsce, a nieobecne w krajach starej Unii Europejskiej i w związku z tym nie objęte ochroną ówczesnego prawa unijnego. W działaniach tych uczestniczyli między innymi naukowcy z Instytutu Ochrony Przyrody PAN i Zakładu Ornitologii PAN oraz urzędnicy Ministerstwa Środowiska.

W 2001 r. opracowano na zlecenie Ministerstwa Środowiska „Koncepcję sieci Natura 2000 w Polsce” - dokument zawierający wstępną identyfikację i opisy obszarów, wykazy siedlisk i gatunków oraz form ochrony na obszarach proponowanych do sieci, a także mapy przedstawiające umiejscowienie tych obszarów (w propozycji tej ostoje zajmowały 13,5% powierzchni kraju).

W latach 2002-2003 rozwijano koncepcję sieci Natura 2000 w Polsce. Naukowcy z Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska, współpracujący z innymi jednostkami działającymi na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego, otrzymywali dane od Wojewódzkich Zespołów Realizacyjnych - grup specjalistów, głównie przyrodników powołanych przez wojewodów do tworzenia koncepcji sieci w poszczególnych województwach. Dane te były zestawiane w formularzach wymaganych przez Komisję Europejską. W trakcie tworzenia koncepcji sieci nie została przeprowadzona powszechna inwentaryzacja siedlisk i gatunków chronionych, a wszelkie prace oparte były na materiałach publikowanych, dokumentacjach i wiedzy przyrodników, co pozwoliło zaoszczędzić znaczne środki finansowe. Długotrwały proces tworzenia projektu sieci Natura 2000 angażował niemal wyłącznie specjalistów, podczas gdy udział partnerów społecznych i kampania informacyjna na temat tworzonej sieci były zdecydowanie niewystarczające.

Po przeprowadzonych w 2004 r. konsultacjach z gminami, w trakcie których samorządy wyraziły sprzeciw dla przedstawionych propozycji, oraz po interwencji Departamentu Wodnego Ministerstwa Środowiska oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, rząd polski w maju 2004r. przekazał Komisji Europejskiej bardzo okrojona w stosunku do projektu wyjściowego koncepcję sieci obszarów siedliskowych Natura 2000. W lipcu 2004 r. ukazało się rozporządzenie wyznaczające obszary specjalnej ochrony ptaków z podobnie skromnym zestawieniem obszarów. Ograniczenie sieci Natura 2000 wywołało niezadowolenie środowisk eksperckich i organizacji pozarządowych zaangażowanych wcześniej w jej tworzenie. Efektem tego była publikacja w grudniu 2004r. opracowania zawierającego krytyczny przegląd zatwierdzonego projektu oraz propozycje uzupełnienia sieci Natura 2000 adekwatnie do kryteriów unijnych (Propozycja optymalnej sieci obszarów Natura 2000 w Polsce – „Shadow List”).

Komisja Europejska po analizie materiałów organizacji uznała, że oficjalna propozycja rządu RP jest niewystarczająca i wystosowała do polskiego rządu ostrzeżenie, a wobec braku zdecydowanych działań naprawczych strony polskiej KE rozpoczęła procedurę naruszeniową w trybie art. 226 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, wysyłając w kwietniu 2006 r. tzw. letter of formal notice. Ostatnim ostrzeżeniem przed skierowaniem skargi do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości było przesłanie Polsce w grudniu 2006 r. tzw. uzasadnionej opinii. Nie dało to jednak oczekiwanych efektów, w związku z czym w grudniu 2007 r. Komisja wniosła do Trybunału skargę o niewystarczające wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony ptaków przez Polskę.

Stanowisko Komisji Europejskiej spowodowało, że sieć Natura 2000 była sukcesywnie uzupełniana w kolejnych latach, a w miarę gromadzenia nowych danych organizacje pozarządowe dopracowały także wspomnianą listę obszarów potencjalnych („Shadow List”). Do końca 2008 r. rząd Polski wyznaczył w drodze rozporządzenia 141 obszary specjalnej ochrony ptaków oraz wysłał do Komisji Europejskiej 364 propozycje specjalnych obszarów ochrony siedlisk, które to zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty, stając się „pełnoprawnymi” obszarami Natura 2000.

W 2008 r. podjęte zostały prace nad kolejnym rozszerzeniem sieci specjalnych obszarów ochrony siedlisk. We wszystkich województwach powołano Wojewódzkie Zespoły Specjalistyczne, złożone z ekspertów, które opracowały projekt rozszerzenia sieci. W całym kraju specjaliści przeprowadzili badania terenowe, weryfikując i optymalizując poszerzanie sieci. Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych i zweryfikowaniu projektów zespołów wojewódzkich przez ekspertów z Instytutu Ochrony Przyrody PAN i Radę Ministrów, w dniu 29 października 2009 r. Minister Środowiska przesłał do Komisji Europejskiej listę 454 nowych obszarów i 77 powiększeń obszarów już istniejących. W rezultacie siedliskowa część sieci wzrosła do 823 obszarów, pokrywając ok. 11% powierzchni lądowej Polski. W wyniku realizacji działań zmierzających do uzupełnienia sieci Natura 2000 wycofana została w 2009 r. skarga z Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich dotycząca niekompletności sieci Natura 2000 w Polsce.

W dniach 23-25 listopada 2009 r. w Sopocie odbyło się seminarium biogeograficzne Natura 2000 dla obszaru Morza Bałtyckiego. Organizatorem merytorycznym seminarium była Komisja Europejska, natomiast od strony techniczno-logistycznej spotkanie przygotowała Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Celem spotkania była ocena kompletności sieci Natura 2000 w obrębie Bałtyku. Analizowano czy poszczególne typy siedlisk i gatunki, bytujące w środowisku morskim, są chronione w wystarczającym stopniu w zaproponowanych obszarach. W wyniku eksperckiej dyskusji przedstawiciele Komisji Europejskiej ustalili, iż sieć Natura 2000 w polskiej części Bałtyku wymaga niewielkich uzupełnień.

W dniach 24-25 marca 2010 r. w Warszawie odbyło się Bilateralne Seminarium Biogeograficzne weryfikujące kompletność sieci specjalnych obszarów ochrony siedlisk w Polsce, podczas którego okazało się, że nadal nie wszystkie gatunki i siedliska są wystarczająco chronione i wskazano konieczność uzupełnień, których skala jest już jednak niewielka w porównaniu do początkowych braków. Strona polska odebrała gratulacje od Komisji Europejskiej za znaczne przyspieszenie prac, wynikające z działalności Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Opierając się na postanowieniach ww. seminariów w latach 2010-2012 zostało przeprowadzone opiniowanie projektowanych nowych i zmienianych istniejących obszarów Natura 2000. Wynikiem przeprowadzonej

procedury opiniowania była wysłana do KE w październiku 2012 r. lista uzupełniająca sieć obszarów Natura 2000 w Polsce, wśród których znajdowały się:

- 22 nowe proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty,
- 15 powiększane już wyznaczone obszary, co było związane z koniecznością zapewnienia właściwego stanu ochrony siedliskom przyrodniczym i gatunkom, stanowiącym przedmioty ochrony w tych obszarach.

Ponadto na przedmiotowej liście zamieszczono:

- 1 powiększany obszar w związku z koniecznością przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej,
- 24 istniejące obszary, dla których zmiany granic (zarówno powiększenia jak i pomniejszenia) wynikały z prac nad planami zadań ochronnych, dostosowania ich do przebiegu granic rezerwatów przyrody oraz parków narodowych, doprecyzowania do podziału katastralnego i granic wydziałów leśnych oraz korekt błędów rysowniczych.

Zatwierdzenie przez KE przedmiotowej listy wiąże się również z „likwidacją” 3 istniejących OZW, które zostaną włączone w granice powiększanych obszarów. Sytuacja ta ma miejsce w przypadku obszarów: Jezioro Brenno PLH300018 (włączony w granice Ostoi Przemęskiej PLH300041), Kostrza PLH120009 (włączony w granice Ostoi Nietoperzy Beskidu Wyspowego PLH120052) oraz Pieniny PLH120013 (połączone z obszarem OSO w obszar wspólny PLC).

Obok ww. uzupełnień listy obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty w kwietniu 2012r., po odpowiednich konsultacjach, została przesłana do KE informacja o włączeniu do sieci trzech nowych obszarów Natura 2000 (2 OZW oraz 1 OSO) oraz powiększeniu 4 już wyznaczonych OZW, co było związane z koniecznością wykonania kompensacji przyrodniczej za zniszczenia powstałe w wyniku budowy drogi ekspresowej S3 na odcinku Szczecin (węzeł Klucz) do węzła Gorzów Północ.

Obecnie w Polsce sieć Natura 2000 zajmuje prawie 1/5 powierzchni lądowej kraju. W jej skład wchodzi: 849 obszarów siedliskowych oraz 145 obszarów ptasich.

Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy) i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy. Cel ten ma być realizowany poprzez wyznaczenie i objęcie ochroną obszarów, na których te gatunki i siedliska występują. Działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej flory i fauny mają służyć zachowaniu lub odtworzeniu różnorodności biologicznej Europy, co jest jednym z priorytetów działalności Unii Europejskiej. Dodatkowo państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania w razie potrzeby starań w celu zachowania ekologicznej spójności sieci Natura 2000, w celu utrzymania migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej gatunków.

Idea sieci Natura 2000 zakłada zwiększenie skuteczności działań ochronnych poprzez stworzenie dodatkowego - kompletnego i metodycznie spójnego - systemu ochrony dziedzictwa przyrodniczego Europy, który nakłada się na już funkcjonujące systemy ochrony obszarowej i gatunkowej, stanowiąc ich uzupełnienie i zdecydowane wzmocnienie. Jest on światowym ewenementem w zakresie międzynarodowej obszarowej ochrony przyrody. Podstawą jego funkcjonowania są dwie unijne dyrektywy - Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana dyrektywą ptasią) oraz Dyrektywa 92/43/EWG Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana dyrektywą siedliskową). W myśl dyrektywy ptasiej oraz dyrektywy siedliskowej każdy kraj członkowski Unii Europejskiej ma obowiązek zapewnić siedliskom przyrodniczym i gatunkom roślin i zwierząt, o których mowa w tych dyrektywach, warunki sprzyjające ochronie lub zadbać o odtworzenie ich dobrego (właściwego) stanu, m.in. poprzez wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO).

Właściwy stan gatunków objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 oznacza zachowanie takiej liczebności populacji, która gwarantuje utrzymanie jej w swoim siedlisku przez długi czas oraz zachowanie naturalnego zasięgu gatunku i niezbędnej powierzchni wymaganych przez niego siedlisk. Właściwy stan ochrony siedlisk objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 oznacza, że ich naturalny zasięg nie może ulec zmniejszeniu i zachowana musi zostać ich specyficzna struktura i funkcje oraz właściwy stan typowych dla nich gatunków.

Dyrektywa ptasia nakazuje państwom członkowskim podjęcie szczególnych działań ochronnych dla gatunków ptaków istotnych dla Europy. Jednym z obowiązków jest ustanowienie obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO), których przedmiotami ochrony są ptaki oraz ich siedliska. W ramach ptasich obszarów Natura 2000 chroni się gatunki ptaków zagrożonych wyginięciem (ujętych w Załączniku 1 dyrektywy ptasiej) jak również regularnie występujące gatunki ptaków wędrownych (również te niewymienione w Załączniku 1 dyrektywy ptasiej), które w czasie swych corocznych wędrówek odpoczywają lub zatrzymują się w krajach Unii Europejskiej. OSO wyznaczane są indywidualnie przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zarówno w części kontynentalnej jak i na obszarach morskich. Komisja Europejska sprawdza czy krajowa sieć obszarów realizuje przyjęte przez dane państwo członkowskie kryteria wyboru obszaru oraz czy zapewnia ochronę wszystkich najbardziej odpowiednich terenów dla zachowania gatunków ptaków.

W dyrektywie siedliskowej natomiast jako cele ochrony wymienione zostały wymagające działań ochronnych typy siedlisk przyrodniczych o znaczeniu dla całej Unii Europejskiej (naturalne oraz półnaturalne tereny lądowe i wodne wyróżniające się specyficznymi czynnikami geograficznymi, fizycznymi cechami środowiska i określonymi zbiorowiskami roślinnymi) oraz wybrane cenne gatunki roślin i zwierząt (poza ptakami). Miejsca ich ochrony wyznacza się jako specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). W przypadku SOO, każde państwo członkowskie opracowuje i przedstawia Komisji Europejskiej listę leżących na jego terytorium obszarów kwalifikujących pod względem przyrodniczym, odpowiadających gatunkowo i siedliskowo wymogom zawartym w dyrektywie siedliskowej. Po przedłożeniu listy obszary są wartościowane i selekcjonowane. Kluczowym elementem tej procedury jest seminarium biogeograficzne, podczas którego ocenia się kompletność sieci dla każdego z gatunków i siedlisk. Następnie Komisja Europejska zatwierdza te obszary w drodze decyzji jako „obszary mające znaczenie dla Wspólnoty” - OZW (Site of Community Importance-SCI). Od tego momentu nabierają one statusu obszarów Natura 2000 i podlegają ochronie w ramach prawa wspólnotowego. Po wyznaczeniu ich odpowiednim aktem prawa krajowego przyjmują nazwę specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO).

Część wymienionych w dyrektywie siedliskowej gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych oznaczono jako priorytetowe, czyli takie, za które Europa ponosi szczególną odpowiedzialność z uwagi na fakt, iż większość naturalnego zasięgu ich występowania pozostaje w granicach administracyjnych Unii Europejskiej. Ta kategoria przedmiotów ochrony jest w sposób szczególny brana pod uwagę na etapie wyznaczania obszarów Natura 2000 (każdy obszar istotny dla siedliska lub gatunku priorytetowego powinien bezwzględnie zostać wyznaczony), a także w czasie oceniania ewentualnego zezwolenia na realizację działań negatywnie wpływających na cele ochrony na takim obszarze.

Przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000

W dyrektywach: ptasiej i siedliskowej określono ogólnie gatunki i siedliska, dla ochrony których tworzy się obszary Natura 2000. Jednak o tym które z nich są przedmiotami ochrony w danym obszarze decydują kryteria wyznaczania, np. wielkość populacji względem populacji krajowej. Każdy obszar Natura 2000 posiada tzw. w Standardowy Formularz Danych (SDF), w którym zawarte są wszystkie najważniejsze informacje, w tym dane identyfikujące obszar (nazwa, kod), a także informacje przyrodnicze o gatunkach i siedliskach występujących na jego terenie, a także ocena znaczenia danego obszaru w odniesieniu do poszczególnych gatunków i siedlisk, z której wynika, które z nich są przedmiotami ochrony w tym obszarze Natura 2000. Zgodnie z opinią rzecznika generalnego

Julianne Kokott, przedstawioną w dniu 19 kwietnia 2007 r. w sprawie C-304/05 Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej, siedliska i gatunki oznaczone literą D w SDF nie są przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000. Wobec powyższego przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 są:

- 1) w obszarach ptasich - gatunki ptaków wymienione w pkt 3.2 z oceną A, B lub C oraz ptactwo wodno-błotne (jeżeli tak wskazano w pkt. 4.2),
- 2) w obszarach siedliskowych - siedliska przyrodnicze wymienione w pkt 3.1 oraz gatunki zwierząt (bez ptaków) i roślin wymienione w pkt. 3.2 z oceną A, B lub C.

Siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną.

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego występują obszary Natura 2000. Poniżej opisano każdy z występujących obszarów Natura 2000 na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLH080032	Bory Chrobotkowe Puszczy Noteckiej	Lasy iglaste	85	2 309,0
		Siedliska leśne (ogólnie)	15	

Obszar "Bory Chrobotkowe Puszczy Noteckiej" składa się z 5 kompleksów leśnych (1 - 230, 87 ha; 2 - 310,11 ha; 3 - 891,95 ha; 4 - 538,64 ha; 5 - 348,37 ha) położonych na terenie Nadleśnictw Karwin i Międzychód. Granice poszczególnych kompleksów poprowadzono wzdłuż istniejących granic wydzieł leśnych.

Bory Puszczy Noteckiej w zachodniej części Międzyrzecza Warciańsko-Noteckiego rozwijają się na luźnych piaskach pochodzenia sandrowego z udziałem wydmowego. Teren jest płaski lub (miejscami na lokalnych wyniesieniach wydmowych) sfalowany. Poziom wód gruntowych jest bardzo niski. Brak jest cieków wodnych. Jedynie w kompleksie nr 5 oprócz zbiorowisk borowych znajduje się łąka i torfowisko. Na zdecydowanej większości swojej powierzchni Obszar stanowi mozaikę boru chrobotkowego Cladonio-Pinetum i suboceanicznego boru świeżego Leucobryo-Pinetum.

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLB080002	Dolina Dolnej Noteci	Lasy liściaste	1	24 943.6
		Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	72	
		Siedliska rolnicze (ogólnie)	26	
		Wody śródlądowe (stojące i płynące)	1	

Szeroka dolina rzeczna, poprzecinana licznymi kanałami z pozostałościami starorzeczy i kompleksami torfianek. Na większości obszaru występuje średnio intensywna i ekstensywna gospodarka łąkowo-pastwiskowa. Spotkać można co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), rybitwa czarna; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: błotniak stawowy, derkacz, dzięcioł średni, kropiatka. W okresie wędrówek stosunkowo duże koncentracje osiąga łabędź czarnodzioby oraz gęsi. W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego łabędzia krzykliwego.

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLH080036	Jeziora Gościmskie	Lasy iglaste	74	2 995,8
		Lasy liściaste	8	
		Siedliska leśne (ogólnie)	2	
		Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	1	
		Siedliska rolnicze (ogólnie)	2	
		Wody śródlądowe (stojące i płynące)	13	

Obszar "Jeziora Gościmskie" w całości położony jest na północnych obrzeżach Puszczy Noteckiej w granicach Gminy Drezdenko. Lasy administrowane są przez Nadleśnictwo Karwin i w niewielkim fragmencie przez Nadleśnictwo Międzychód.

Obszar "Jeziora Gościmskie" charakteryzuje się największym skupieniem jezior w zachodniej części Puszczy Noteckiej. Jeziora mają w większości pochodzenie rynnowe i wytopiskowe. Wody spływające w kierunku północnym wyrzeźbiły w podłożu sandrowym liczne pradolinki - dnem niektórych spośród nich płyną obecnie niewielkie ciek. W ich otoczeniu rozwinięte są lasy lęgowe. Brzegi niektórych spośród jezior otoczone są wysokimi skarpami, na których rozwijają się zbiorowiska lasów liściastych (buczyny i grądy). Kilka jezior jest bezodpływowych - są wytopiskowe. Na miejscu uległych zładowieniu wykształciły się torfowiska, a w dalszej kolejności - łąki.

Na większości obszaru panują zbiorowiska borowe: bór świeży Leucobryo-Pinetum, a w najbardziej suchych i przeważnie bardziej wyniesionych miejscach - bór chrobotkowy Cladonio-Pinetum z typowym składem warstwy runa, tzn. nieznacznym udziałem roślin zielnych, nieco większym mszaków i dominacją porostów.

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLB080001	Puszcza Barlinecka	Lasy iglaste	59	26 505,6
		Lasy liściaste	25	
		Lasy mieszane	8	
		Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	2	
		Siedliska rolnicze (ogólnie)	2	
		Wody śródlądowe (stojące i płynące)	4	
PLB080001	Ostoja Barlinecka	Lasy iglaste	59	26 596,4
		Lasy liściaste	25	
		Lasy mieszane	8	

	Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	2	
	Siedliska rolnicze (ogólnie)	2	
	Wody śródlądowe (stojące i płynące)	4	

Obszary puszczy Barlineckiej i Ostoi Barlineckiej praktycznie pokrywają się ze sobą, obejmują one fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej, porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Teren ma bogatą sieć hydrograficzną; przecinają go dopływy Noteci Polka i Santoczna oraz dopływ Warty Kłodawka. Na terenie obszarów znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów, w większości położonych wśród lasów, z największym Jeziorem Barlineckim (268 ha) i Jeziorem Dankowskim Wielkim (107 ha). Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także położone w zagłębieniach terenu torfowiska.

Lasy zajmują ponad 80% powierzchni terenu. Mimo dominacji drzewostanów sosnowych, duży jest udział buczyn i dąbrów. Najlepiej zachowany zwarty kompleks lasów bukowych znajduje się na południe od Barlinka. Na mniejszych powierzchniach, w zagłębieniach terenu, występują bory bagienne i olsy, a w dolinach i w okolicy źródeł - łągi. cieków

Występuje co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla puchacz (PCK) - 1%-2% populacji krajowej, bielik (PCK) - powyżej 1% populacji krajowej, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: dzięcioł czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), rybołów (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje bocian czarny, trzmielojad, zimorodek i żuraw.

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLH320044	Lasy Bierzwnickie	Lasy iglaste	23	8.792,3
		Lasy liściaste	29	
		Lasy mieszane	24	
		Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	7	
		Siedliska rolnicze (ogólnie)	12	
		Wody śródlądowe (stojące i płynące)	5	

Obszar złożony jest z dwóch fragmentów, rozdzielonych pasmem zagospodarowanego terenu rolniczego z rozproszonym osadnictwem. Obejmuje fragment Puszczy Drawskiej ograniczony do zwartego kompleksu buczyn i lasów dębowych. Szczególnie dobrze zachowane, w starszych klasach wiekowych, są kwaśne i żyzne buczyny w rejonie Sowińca, urozmaicone licznymi śródleśnymi oczkami wodnymi, a także buczyny w okolicy Rębusza i nad jez. Bierzwnik. Jeziora klasyfikowane są jako ramienicowe, m.in. duże jez. Bierzwnik z wyspą, porośniętą lasem lipowym. W kilku miejscach nad jeziorami wykształciły się szuwały kłoci wiechowatej. Znajdują się tu też fragmenty lasów grądowych - np. grąd lipowy na wyspie jez. Bierzwnik. W okolicy Chłopowa i nad jez. Bierzwnik oraz na pd. od Jagliska znajdują się pozostałości torfowisk wysokich, otoczonych borami i brzezunami bagiennymi na torfach. W okolicy Zieleniewa utrzymują się ciepłe murawy napiaskowe. na dobrze wykształconym wale ozowym.

W obszarze i jego bezpośrednim sąsiedztwie także cenne elementy kulturowe: założenie pocysterskiego opactwa w Bierzwniku.

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLH320046	Uroczyska Puszczy Drawskiej	Lasy iglaste	64	74 416,3
		Lasy liściaste	11	
		Lasy mieszane	10	
		Siedliska leśne (ogólnie)	1	
		Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	3	
		Siedliska rolnicze (ogólnie)	7	
		Wody śródlądowe (stojące i płynące)	4	

Ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów; niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. W miejscach, gdzie teren jest pofałdowany, wzgórza osiągają wysokość do 121 m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Są tu liczne jeziora (największym z nich jest J. Ostrowieckie - 370 ha). W rzeźbie terenu odznaczają się meandry obu rzek, obramowane wysokimi skarpami.

Charakterystyczną cechą tych rzek jest bystry prąd wywołany silnym spadkiem terenu. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Jeziora są zróżnicowane pod względem trofizmu wód, od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych.

Na terenie ostoi rozproszone są liczne, małopowierzchniowe ale bardzo cenne torfowiska przejściowe i kilka dobrze zachowanych torfowisk alkalicznych.

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLB300015	Puszcza Notecka	Lasy iglaste	67	178 255,8
		Lasy liściaste	2	
		Lasy mieszane	3	
		Siedliska leśne (ogólnie)	5	
		Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	4	
		Siedliska rolnicze (ogólnie)	17	
		Wody śródlądowe (stojące i płynące)	2	

Obszar stanowi zwarty, jednolity kompleks leśny w międzyrzeczu Noteci i Warty, będącym częścią pradoliny Eberswaldsko-Toruńskiej, równiny akumulacyjnej przekształconej przez wiatr. Jest to największy w Polsce obszar wydm śródlądowych, głównie o wysokości 20-30 m, maksymalnie do 98 m npm. W środkowej części obszaru uformowały się wały o przebiegu południkowym, leżące 500-600 m od siebie. W części wschodniej mają one kształt paraboliczny. Wydmy pokryte są monotonnym, jednowiekowym lasem, głównie sosnowym (92%), posadzonym tu po wielkiej klęsce spowodowanej pojawieniem się szkodników owadzich w okresie międzywojennym. Pozostałości drzewostanów naturalnych są chronione w rezerwach np. Cegliniec. Na terenie ostoi znajduje się ponad 50 jezior, raczej płytkich,

pochodzenia wytopiskowego, zwykle z grubą warstwą mułu i zakwitami glonów. W zagłębieniach terenu lub na brzegach jezior utrzymują się torfowiska, na ogół w pewnym stopniu przekształcone.

Kod	Nazwa	Typy siedlisk	Pokrycie [%]	Powierzchnia [ha]
PLB320016	Lasy Puszczy Nad Drawą	Lasy iglaste	48	190 279,0
		Lasy liściaste	7	
		Lasy mieszane	7	
		Siedliska leśne (ogólnie)	1	
		Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	6	
		Siedliska rolnicze (ogólnie)	28	
		Wody śródlądowe (stojące i płynące)	3	

Obszar obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują bory sosnowe z domieszką brzozy, dębu i topoli. Zostały one znacznie przekształcone w wyniku prowadzenia gospodarki leśnej na tym terenie przez kilkaset lat. Jednakże pewne fragmenty lasów np. Melico-Fagetum, Luzulo pilosae – Fagetum zachowały swój naturalny charakter. W miejscach, gdzie teren jest pofalowany, wzgórza osiągają wysokość do 220 m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Są tu liczne jeziora (największym z nich jest J. Ostrowieckie – 370 ha). W rzeźbie terenu odznaczają się meandry obu rzek, obramowane wysokimi skarpami.

Charakterystyczną cechą tych rzek jest bystry prąd wywołany silnym spadkiem terenu. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Jeziora są zróżnicowane pod względem trofizmu wód, od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych

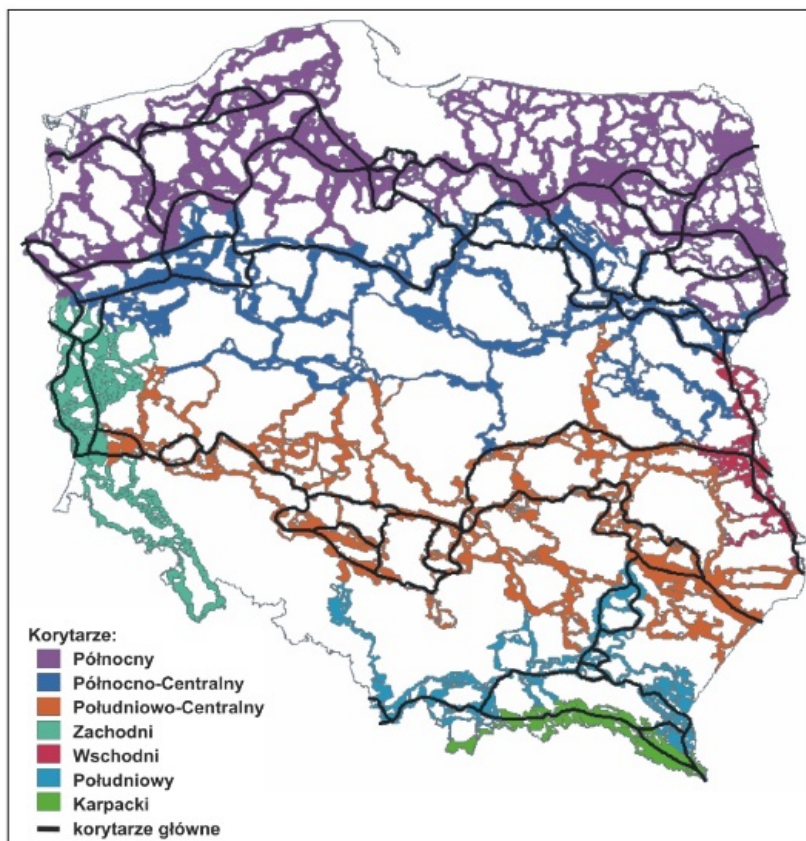
Europejska Sieć Ekologiczna ECONET

Europejska Sieć Ekologiczna ECONET to spójny przestrzennie i funkcjonalnie system reprezentowanych i najlepiej zachowanych pod względem różnorodności biologicznej obszarów Europy.

Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET- POLSKA została opracowana w 1995 i 1996 roku jako projekt badawczy National Nature Plan (NNP) w ramach Programu Europejskiego Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN). Również Czechy, Słowacja i Węgry uczestniczyły w tym projekcie i podobnie jak Polska przyjęły jednolite założenia koncepcji sieci paneuropejskiej EECONET (European ECOlogical NETwork) wraz z metodyką jej wyznaczania.

Choć sieć ECONET-POLSKA nie posiada umocowania prawnego, jest pewną wytyczną polityki przestrzennej. Zgodnie z definicją podaną przez autorów koncepcji Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne). Większość z wytyczonych w sieci ECONET-PL korytarzy ekologicznych

nawiązuje do dolin rzecznych. Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15 % powierzchni kraju).Poniższa mapa obrazuje korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym oraz międzynarodowym.

Rysunek 4 Sieć korytarzy ekologicznych z podziałem na korytarze międzynarodowe i krajowe

Źródło: Ochrona łączności ekologicznej w Polsce, W. Jędrzejewski, D. Ławreszuk

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego występują korytarze ekologiczne takie jak Dolina Noteci, Puszcza Drawska, Puszcza Gorzowska oraz Puszcza Notecka.

Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być także ustalone strefy ochrony.

Przykładem gatunku podlegającego ochronie gatunkowej jest jerzyk (*Apus apus*) oraz wróbel (*Passer domesticus*). Są one objęte ochroną gatunkową ścisłą na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2021 poz. 1098)

Zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody, uszczegółowionym § 7 pkt. 2 ww. rozporządzenia, zezwala się na usuwanie od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne. Wszelkie prace ograniczające dostęp ptaków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy traktować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień gatunków. W okresie całego roku czynności te są zakazane wobec gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową i zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 2 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody zezwolenie na odstępstwo od zakazów niszczenia gniazd i siedlisk wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska na obszarze swojego działania, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt.

Zakaz niszczenia schronień dziko występujących ptaków dotyczy m.in. jerzyka gnieźdzącego się w szczelinach skalnych, dziuplach, ale przede wszystkim w stropodachach budynków mieszkalnych. Z tego względu prace związane z termomodernizacją budynków powinny być prowadzone w sposób uwzględniający potrzeby i biologię jerzyka.

Jeżeli prace termo-modernizacyjne będą prowadzone w sezonie lęgowym jerzyka lub wróbla, co niewątpliwie powoduje płoszenie osobników tych gatunków, to przed przystąpieniem do tych prac inwestor powinien zwrócić się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na umyślne płoszenie i niepokojenie osobników jerzyka lub wróbla.

Przed rozpoczęciem prac remontowych, termo-modernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w celu uniknięcia nieumyślnego zniszczenia schronienia podczas prac budowlanych. W sytuacji, gdy zniszczenie schronienia jerzyka lub wróbla podczas prac budowlanych jest konieczne, należy zwrócić się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe. Podczas remontu czy termomodernizacji budynku należy zawieszać budki lęgowe dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi.

Za niszczenie siedliska jerzyków uznać można również montowanie krutek w otworach wentylacyjnych budynków, uniemożliwiając tym samym ptakom powrót do miejsc lęgowych, z których korzystały w poprzednich latach. Inwestor winien zapewnić jerzykom i wróblom budki lęgowe w przypadku, gdy montowanie takich krutek jest niezbędne. Otwory stanowiące siedliska ptaków po przeprowadzonej termomodernizacji powinny zachować chropowate krawędzie, co znacznie ułatwi ptakom wlatywanie do nich. Wymienione działania mają zapobiec zmniejszeniu się arealu występowania ptaków tych gatunków.

Kierunki działań w zakresie zachowania różnorodności biologicznej i jej racjonalnego użytkowania oraz stworzenia spójnego systemu obszarów chronionych:

- dalsze rozpoznanie obszarów o dużej różnorodności biologicznej w celu objęcia ich ochroną prawną,
- utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków,
- prowadzenie szkoleń i edukacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej,
- sukcesywna rewitalizacja parków,
- umożliwienie migracji gatunków pomiędzy obszarami.

Flora

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego nie prowadzono kompleksowych badań fitosocjologicznych. W związku z powyższym brak jest informacji na temat występowania chronionych roślin lub grzybów. Niemniej należy domniemywać, że chronione gatunki mogą występować. W przypadku stwierdzenia występowania roślin chronionych na danym terenie należy dołożyć wszelkich starań, aby nie dopuścić do ich zniszczenia i zapewnić szczególną ochronę. Największym zagrożeniem dla przyrody jest silna urbanizacja lub intensywne rolnictwo powodujące

postępującą degradację przyrody i zubożenie składu gatunkowego. Niekorzystne zmiany liczebności i składu gatunków wynikają najczęściej z wadliwego zarządzania przestrzenią: szybkiego, niekontrolowanego rozwoju osadnictwa rozprzestrzeniającego się w obrębie terenów wartościowych przyrodniczo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Istotne są także zmiany w rolnictwie – zarówno intensyfikacja upraw w kierunku rolnictwa wielkopowierzchniowego, jak i zaniechanie tradycyjnego użytkowania rolniczego prowadzą do zaniku ekosystemów związanych z tradycyjną gospodarką rolną i utraty tradycyjnych krajobrazów rolniczych, stanowiących siedlisko wielu gatunków.

Fauna

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego stwierdzono występowanie szeregu rzadkich i cennych gatunków zwierząt. Wiele z nich objętych jest ochroną gatunkową. Ich byt i przetrwanie zależą od zachowania i ochrony odpowiednich siedlisk, takich jak zróżnicowane środowiska leśne np. łągi i olsy, naturalne zbiorniki wodne, naturalne lub półnaturalne łąki, szczególnie łąki zalewowe. Ochrona gatunkowa bez ochrony ekosystemów ważnych dla życia tych gatunków jest mało skuteczna. Część zwierząt – ptaki i ssaki łowne – są chronione odrębnymi przepisami, prawem łowieckim. Z potencjalnej fauny gminy, podlegającej ochronie gatunkowej, należy wymienić następujące cenne i rzadkie gatunki:

- Ssaki: wydra i bóbr europejski;
- Ptaki: bąk, bączek, bocian czarny, podgorzałka, kania ruda, bielik, błotniak łąkowy, zielonka, derkacz, żuraw, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, lelek, zimorodek, dzięcioł średni, świergotek polny, podróżniczek, wąsatka, jarzębatka;
- Płazy: ropucha zielona, ropucha paskówka, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, rzekotka drzewna, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna;
- Ryby: miętus, piskorz, różanka, sielawa, słonecznica;
- Owady: jelonek rogacz, paż królowej, mieniak tęczowiec.

Zieleń urządzona

Istotne znaczenie zwłaszcza dla terenów zabudowanych ma zieleń urządzona. Zieleń rządzona to przede wszystkim obiekty przyrodnicze o formach naturalnych, półnaturalnych i przetworzonych oraz rozmaite założenia ogrodowe istniejące samoistnie lub towarzyszące budowlom. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne – wpływają na złagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zurbanizowanych, kształtowanie układów urbanistycznych, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter.

Wraz z dworami, pałacami i folwarkami parki tworzą atrakcyjny element krajobrazu, świadcząc o historii i kulturze danego regionu oraz podkreślają ich ciągłość. Stanowią o odrębności tego miejsca i identyfikacji z nim mieszkańców.

Parki mają wielkie znaczenia dla zachowania i ochrony fauny z uwagi na znaczne zróżnicowanie siedliskowe i florystyczne. W poniższej tabeli scharakteryzowano obiekty zieleni urządzonej na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego.

Tabela 11 Zieleń urządzonej na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Rodzaj obiektu	Jednostka	Powierzchnia
Parki spacerowo-wypoczynkowe	szt.	5
Parki spacerowo-wypoczynkowe	ha	40,46
Zieleńce	szt.	30
Zieleńce powierzchnia	ha	8,36
Tereny zieleni osiedlowej	ha	15,6
Cmentarze	szt.	44
Cmentarze powierzchnia	ha	33,59
Lasy gminne	ha	60,85

Źródło: GUS

2.6. ZASOBY NATURALNE

Zasobami naturalnymi są komponenty środowiska tworzące razem spójną całość nazywaną środowiskiem naturalnym. Mają one zasadnicze znaczenie w przetrwaniu i rozwoju populacji ludzkiej.

2.6.1.1. Złoża surowców mineralnych

Budowa geologiczna powiatu oraz miąższość przypowierzchniowych utworów jest zróżnicowana ze względu na morfologię terenu. Na terenie powiatu występują utwory czwartorzędowe, plejstoceny i holoceny położone na utworach trzeciorzędowych, głębiej zalegają utwory kredy górnej.

Trzeciorząd został rozpoznany tylko dzięki wierceniom badawczym i wierceniom hydrogeologicznym. W wierceniach tych stwierdzono występowanie ilów węglistych i piasków oraz mułków piaszczystych serii (miocen górny), piasków drobnych i średnich (miocen środkowy).

Na budowę geologiczną składają się utwory holocenu - piaski od drobnych do średnich i gruboziarnistych, glin pylastych (mad) oraz namułów organicznych i torfów. Utwory piaszczyste to terasy rzeczne rzeki Noteci, pozostałe utwory to utwory zastoiskowe.

Na utwory plejstoceny, które powstawały w wyniku sedymentacji utworów z wód roztopowych lądolodu, składają się piaski średnio i gruboziarniste oraz żwiry i pospółki. Ten typ utworów posiada miąższość kilkudziesięciu metrów. Pod nimi zalegają gliny piaszczyste, gliny pylaste, mułki, piaski gliniaste - generalnie utwory morenowe. Miąższość utworów szacuje się w tym rejonie na około 100-120 m. ¹

Na obszarze powiatu najliczniej występują złoża piasków i żwirów. Zostały one dokumentowane w dolinie Bobru, w obrębie jej lewo - i prawobrzeżnego terasu. Kopaliny na terenie powiatu które są, lub były wydobywane, oraz które zostały rozpoznane w przeważającej mierze są to kruszywa naturalne, piasek ze żwirem, piasek oraz złoża ropy naftowej i gazu ziemnego.

¹ AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU STRZELECKO – DREZDENECKIEGO NA LATA 2012 – 2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016 – 2019.

2.6.2. Wody podziemne

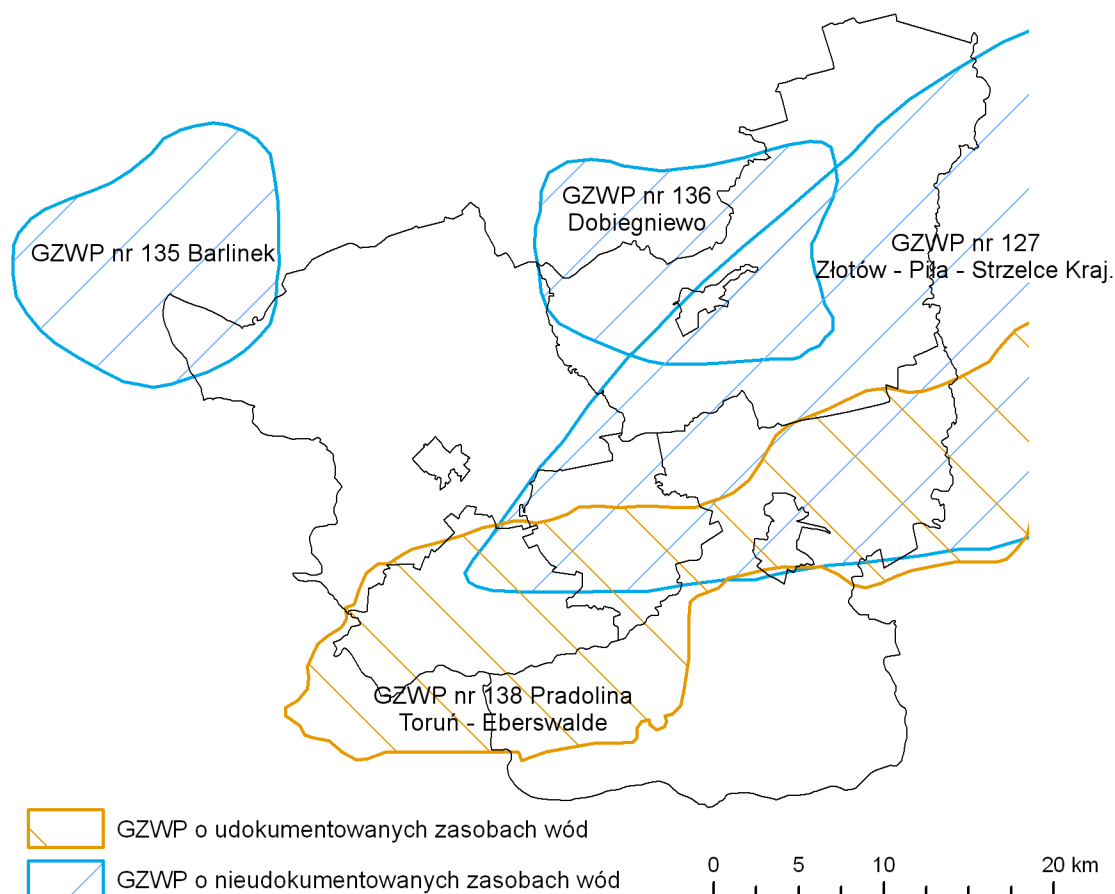
Pod względem hydrogeologicznym powiat można podzielić na dwa rejon hydrogeologiczne. Rejon wysoczyzny morenowej – charakteryzuje się dużą zmiennością warunków hydrogeologicznych - głębokością występowania zwierciadła wód podziemnych i parametrów hydrogeologicznych warstw wodonośnych. Teren wysoczyzny można podzielić na dwie części: wschodnią, na której znajduje się GZWP nr 136 Dobiegniew oraz część zachodnią o bardzo zróżnicowaniach w budowie geologicznej, a co za tym idzie warunkach hydrogeologicznych,

Rejon pradoliny – występujący poziom wód podziemnych w rejon pradoliny charakteryzuje się ciągłością poziomu wodonośnego, znaczną miąższością warstw wodonośnych (od 20 do 40 m) i wysokimi wartościami współczynnika wodoprzepuszczalności. Woda tego poziomu ma charakter przeważnie swobodny. Zwierciadło wód podziemnych w rejonie pradoliny obniża się stopniowo ku osi pradoliny oraz doliny Odry, co jest zgodne z ogólnym nachyleniem powierzchni terenu, i pozostaje w związku z odpływem powierzchniowym. Głębokość występowania zwierciadła zmienia się w przedziale od 0 do 15 m p.p.t. Bardzo dobre są parametry warstwy wodonośnej. Pradolina stanowi regionalną strefę drenażu wód podziemnych. Zasilana jest dopływem wód podziemnych z wysoczyzn oraz intensywną alimentacją wód opadowych, dzięki znacznej przewodności utworów przepuszczalnych.

Na terenie powiatu możemy wyodrębnić 4 główne zbiorniki wód podziemnych w tym jeden subzbiornik wód podziemnych.

- GZWP nr 138 - zbiornik w utworach czwartorzędowych położony w obrębie Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej o powierzchni 986 km². Zbiornik ma status obszaru najwyższej ochrony (ONO). Główny użytkowy poziom wodonośny występujący na głębokości od kilku do 40 m, posiada miąższość zmienną od kilku do 25 m. Zasoby dyspozycyjne zbiornika szacowane są na 400.000 m³/d (M=2,26 l/s/km²). Średnia głębokość studni ujmujących wody zbiornika wynosi ok. 30 m. Ze zbiornika tego czerpią wodę praktycznie wszystkie ujęcia istniejące na terenie doliny Noteci,
- GZWP nr 136 Dobiegniew – zbiornik czwartorzędowy w utworach międzymorenowych o powierzchni 180 km³, o zasobach dyspozycyjnych 51 840 m³/d (M=3,33 l/s/km²). Zbiornik ma status obszaru wymagającego wysokiej ochrony (OWO). Wody podziemne tego zbiornika charakteryzują się klasą jakości Ic, czyli nieznacznie zanieczyszczonych i łatwych do uzdatniania,
- GZWP nr 135 Zbiornik Barlinek w utworach czwartorzędu w sandrach i w utworach międzymorenowych o powierzchni 170 km², o zasobach dyspozycyjnych 51 500 m³/d (M=3,51 l/s/km²). Wody podziemne tego zbiornika charakteryzują się klasą jakości Ib wody o dobrej jakości nie wymagające prostego uzdatniania oraz Ic, czyli nieznacznie zanieczyszczonych i łatwych do uzdatniania,
- Subzbiornik nr 127 – zbiornik o powierzchni 3876 km² w utworach piętra trzeciorzędowego, nie wyznaczono tu obszarów OWO i ONO. Wielkość zasobów dyspozycyjnych określono na 186000 m³/d (M=0,56 l/s/km²). Na terenie powiatu słabo rozpoznany (mała ilość otworów).

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację poszczególnych GZWP na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego.

Rysunek 5 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie Powiatu Strzelecko Drezdeneckiego

Jednolite części wód podziemnych

Względem podziału na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd 172) powiat znajduje się w granicach JCWPd nr34 i 25:

Kod JCWPd 34: (Identyfikator UE: **PLGW600034**)

- Powierzchnia JCWPd [km²]: 2753.5
- Region wodny : Warty
- RZGW: RZGW Poznań
- Główna zlewnia :w obrębie JCWPd (rząd zlewni) Noteć (III)
- Obszar bilansowy: P-XV Noteć Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej
- Region hydrogeologiczny : V – pomorski, VI – wielkopolski

Ocena stanu JCWPd, 2012r.

- Stan ilościowy: dobry
- Stan chemiczny: słaby
- Ogólna ocena stanu JCWPd: słaby
- Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych: zagrożona
- Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych:
- Przyczyny antropogeniczne:
- Zagrożenie wód podziemnych wynikające z obecności zanieczyszczeń odrolniczych związanych ze stosowaniem nawozów, środków ochrony roślin i hodowlą powodującą lokalnie przekroczenia stężeń progowych azotanów.

Rozpoznanie hydrogeologiczne JCWPd 34 wykazało, że stanowi ona wielopoziomowy system wodonośny. Jest to złożony system wodonośny, w obrębie którego wyróżniono 2 piętra wodonośne: czwartorzędowe i neogeńskie, lokalnie neogeńsko - jurajskie. Granica południowa północna i zachodnia JCWPd poprowadzona jest po wododziale wód powierzchniowych zlewni III-rzędu rzeki Dolnej Noteci, natomiast granica północna i wschodnia są poprowadzone po wododziale wód powierzchniowych IV - rzędu od ujścia Gwdy do Drawy oraz od Rawy do ujścia Noteci.

Generalnie należy przyjąć, że w strukturach hydrogeologicznych czwartorzędu tworzących poziom międzyglinowy i gruntowy, mamy do czynienia z układami lokalnymi krążenia tj., powiązania układu krążenia z wszystkimi wodami powierzchniowymi. Ponadto zasila on poziom podglinowy i neogeńki oraz lokalnie jurajski. Natomiast drenaż poziomu międzyglinowego podglinowy i neogeński na opisywanej JCWPd odbywa się do doliny Noteci. Układy krążenia tych wód są powiązane poprzez przesączanie i okna hydrogeologiczne z poziomem neogeńskim.

System regionalny krążenia, gdzie zasilanie następuje poprzez dopływ wód z poza zlewni i poprzez przesączanie z wyżej położonych jednostek, zaznacza się w piętrze czwartorzędowym w poziomie podglinowym w piętrze neogeńskim. W obrazie hydroizohips zaznacza się silny drenujący charakter rzeki Noteci. Poziom neogeński zasilany jest z przesączania pionowego z poziomów wodonośnych czwartorzędu, ponadto duży udział w zasilaniu ma dopływ zewnętrzny z poza zlewni.

Poziom jurajski zasilany jest na drodze przesączania wód z poziomu neogeńskiego i poprzez dopływ boczny spoza zlewni. JCWPd leży w obrębie obszaru tranzytowego wód jurajskich, regionalny kierunek ich odpływu odbywa się z kierunku zachodniego i północnego do doliny Noteci, Warty i Odry. Doliny tych rzek stanowią główne bazy drenażu.

Kod JCWPd 25: (Identyfikator UE: PLGW600025)

- Powierzchnia JCWPd [km²]: 3288.5
- Region wodny : Warty
- RZGW: RZGW Poznań
- Główna zlewnia :w obrębie JCWPd (rząd zlewni) Drawa (IV)
- Obszar bilansowy: P-XVII Drawa
- Region hydrogeologiczny : V – pomorski,

Ocena stanu JCWPd, 2012r.

- Stan ilościowy: dobry
- Stan chemiczny: dobry
- Ogólna ocena stanu JCWPd: dobra
- Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych: niezagrażona

Użytkowe poziomy wodonośne występują w obrębie utworów czwartorzędowych w strukturach sandru Drawy i poziomie międzyglinowym w poziomie mioceńskim neogenu. Rzeka Drawa i jej dopływy oraz jeziora (np. Drawskie) stanowią bazę drenażu poziomów wodonośnych czwartorzędu. Szereg jezior na omawianym obszarze nacina przypowierzchniowy kompleks glin zwałowych wchodząc w użytkowy poziom wodonośny. Generalnie jeziora można podzielić na:

- płytkie, których wody pozostają w związku z pierwszym użytkowym poziomem wodonośnym wód podziemnych,
- głębokie, których wody pozostają w związku z pierwszym i drugim użytkowym poziomem wodonośnym. Obszar zlewni stanowi w większości obszar zasilania poziomu mioceńskiego, którego osi drenażu jest dolina Noteci. Z uwagi na brak dużych poborów na ujęciach wód podziemnych, układ krążenia w zlewni zachowuje charakter naturalny.

2.6.3. Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna powiatu jest zróżnicowana. W części północnej, słabo rozwinięta, natomiast w części południowej, w dolinie rzeki Noteci jest gęsta, utworzona głównie przez sieć kanałów i rowów melioracyjnych. Teren powiatu położony jest w całości w zlewni rzeki Noteci.

Powiat położony jest na obszarze dwóch regionów wodnych – Regionu Warty i Regionu Środkowej Odry. Granica między tymi regionami biegnie od punktu topograficznego 103,8 do punktu granicznego gmin Pełczyce – Strzelce Krajeńskie – Krzęcin.

Poniżej przedstawiono wykaz cieków wraz z ich długościami w rozbiciu na gminy powiatu. Najważniejsze cieki zostały zaznaczone na rysunku numer 8.

Gmina Dobiegiew

1. rz. Mierzęcka Struga	- 29.740 m, w tym uregulowane - 21.700 m
2. rz. Koczynka	- 3.000 m, w tym uregulowane - 3.000 m
3. k. Osieczka	- 1.050 m
4. k. Karpiówka	- 915 m
5. k. Słonówka	- 2.820 m
6. k. Pokrętna	- 12.800 m
7. k. Podlasianka	- 1.400 m
8. k. Sucha	- 14.300 m

R a z e m: rzeki - 32.740 m, w tym uregulowane - 24.700 m
kanały - 33.285 m

O g ó ł e m: 66.025 m

Gmina Stare Kurowo

1. rz. Stara Noteć	- 6.020 m, w tym uregulowane 6.020 m
2. k. Czajka	- 7.420 m
3. k. Doprowadzalnik-Klesno	- 7.556 m
4. k. Równoleżnik	- 9.860 m
5. k. Opaskowy-Noteć	- 11.120 m
6. k. Pulsa	- 4.580 m
7. k. Rzęcinka	- 9.111 m
8. k. Winniczek	- 3.805 m

R a z e m: rzeki - 6.020 m, w tym uregulowane - 6.020 m
kanały - 53.452 m

O g ó ł e m: 59.472 m

Gmina Drezdenko

1. rz. Miała	- 2.230 m, w tym uregulowane 2.230 m
2. rz. Stara Noteć	- 13.605 m, w tym uregulowane 13.605 m
3. k. Chełstnica	- 2.900 m
4. k. Człapia	- 7.170 m

5. k. Gościmka	- 8.850 m
6. k. Kostny	- 4.940 m
7. k. Leniwka	- 1.760 m
8. k. Lubiątka	- 17.410 m
9. k. Niegostława	- 1.890 m
10. k. Opaskowy-Noteć	- 19.476 m
11. k. Perkoz	- 1.960 m
12. k. Rudawa	- 14.275 m
13. k. Wierzbitca	- 8.300 m
14. k. Zbiornik-Lipno	- 800 m
15. k. Zielony	- 2.800 m
16. k. Goszczanowski	- 3.550 m
17. k. Główny	- 4.780 m

R a z e m: rzeki - 15.835 m, w tym uregulowane 15.835 m
kanały - 100.861 m

O g ó ł e m: 116.696 m

Gmina Strzelce Kraj.

1. rz. Ogardna	- 3.000 m, w tym uregulowane 3.000 m
2. k. Młynówka	- 7.065 m km 2+320 - 9+385
3. k. Gardzka	- 2.530 m
4. k. Sarbina	- 3.800 m
5. k. Pełcz	- 21.300 m

R a z e m: rzeki - 3.000 m, w tym uregulowane - 3.000 m
kanały - 34.695 m

O g ó ł e m: 37.695 m

Gmina Zwierzyn

1. rz. Stara Noteć	- 16.250 m, w tym uregulowane 16.250 m
2. k. Górczynka	- 3.860 m
3. k. Jastrzębka	- 4.200 m
4. k. Maślanka	- 6.470 m
5. k. Mirówka	- 6.266 m
6. k. Młynówka	- 2.320 m
7. k. Olszynka	- 3.400 m
8. k. Opaskowy-Noteć	- 17.500 m
9. k. Pławianka	- 3.230 m
10. k. Pełcz	- 5.000 m
11. k. Pulsa	- 13.500 m

12. k. Rzęcinka	- 3.500 m
13. k. Santoczna	- 2.800 m
14. k. Sarbina	- 3.500 m
15. k. Starorzecze	- 1.100 m
16. k. Strużka	- 1.700 m
17. k. Ujście	- 380 m
18. k. Winniczek	- 3.000 m
19. k. Żółwinka	- 8.151 m

R a z e m: rzeki - 16.250 m, w tym uregulowane - 16.250 m
kanały - 89.877 m

O g ó ł e m: 106.127 m

OGÓŁEM POWIAT: 386.015 m

w tym:

- rzeki - 73.845 m – uregulowane - 65.805 m

- kanały - 312.170 m

Wody powierzchniowe stojące

Na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego znajduje się 107 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, o powierzchni ogólnej 3528,99 ha. Są one zróżnicowane pod względem głębokości, wielkości oraz genezy powstania. Łączna powierzchnia lustra wody wynosi 2795,73 ha. W podziale na poszczególne gminy ilości jezior prezentują się następująco:

- Dobiegniew – 42 jeziora, o łącznej powierzchni 2136,22 ha,
- Drezdenko – 23 jeziora, o łącznej powierzchni 815,58 ha,
- Stare Kurowo – 2 jeziora, o łącznej powierzchni 15,49 ha,
- Strzelce Krajeńskie – 39 jezior, o łącznej powierzchni 558,25 ha,
- Zwierzyn – 1 jezioro, o powierzchni 3,45 ha.

Na poniższej mapie zaznaczono 52 największe jeziora, rzeki oraz cieki wodne występujące na terenie powiatu.

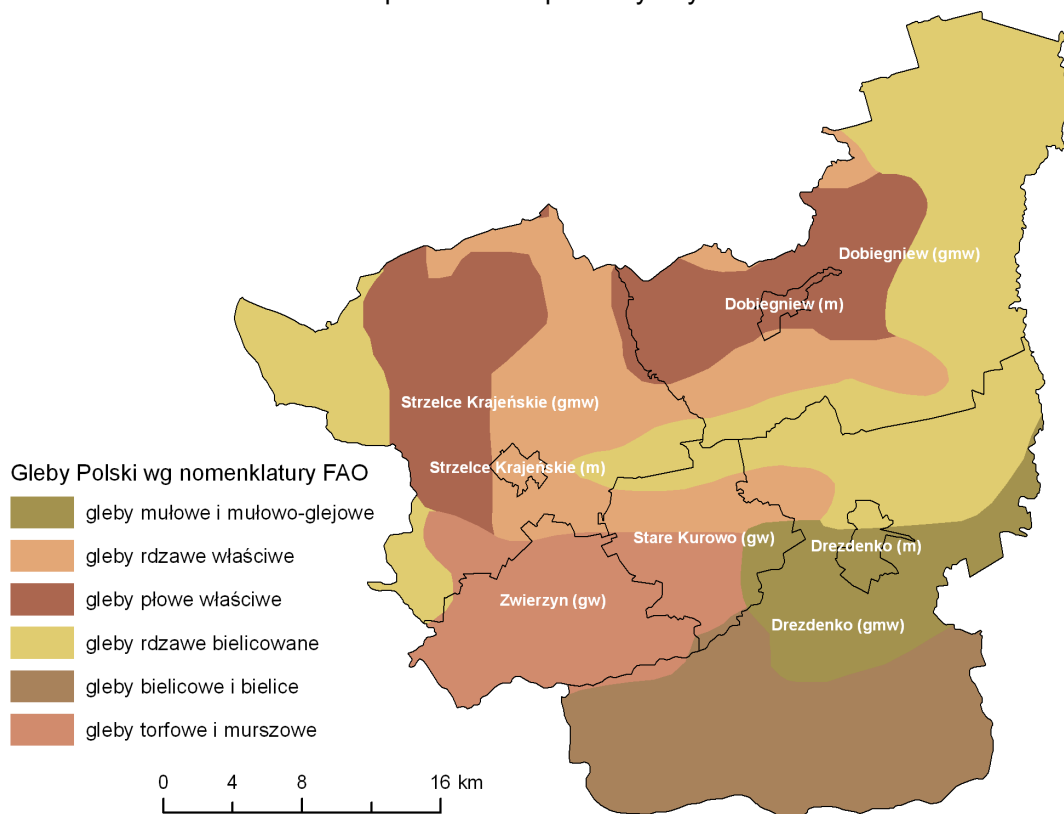
Rysunek 6 Sieć wód powierzchniowych na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego

Źródło: Opracowanie własne

2.6.4. Gleby

Gleby Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego są glebami dobrej jakości, prawie 40% jest glebami lekko kwaśnymi, których pH wynosi 6.4 – 5.9. Większość roślin potrzebuje właśnie gleb lekko kwaśnych do najlepszego rozwoju. Optymalne pH gleby umożliwia prawidłowy wzrost i funkcjonowanie systemu korzeniowego umożliwiając optymalne zaopatrzenie w wodę i składniki pokarmowe, będące warunkiem uzyskania wysokich plonów o dobrej jakości przy efektywnym wykorzystaniu nawozów. Na podstawie odczynu gleby sprawdza się potrzeby wapnowania. Według badań, aż dla 1/3 przebadanych gleb są one zbędne. Również 1/3 gleb posiada bardzo wysoką zawartość fosforu i potasu, oraz średnią zawartość magnezu.

Wg nomenklatury FAO na terenie Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego występują gleby mułowe i mułowo – glejowe, rdzawe właściwe, rdzawe bielcowane, płowe właściwe, bielcowe i bielice, oraz torfowe i murszowe. Ich rozmieszczenie pokazano na poniższym rysunku.

Rysunek 7 Gleby Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego wg nomenklatury FAO

Źródło: Opracowanie własne

Troska o jakość gleb na terenie powiatu winna przejawiać się w utrzymaniu ich we właściwej kulturze i nie wnoszeniu substancji niebezpiecznych do środowiska. Należy zauważyć, że gleba posiada swoją strukturę mineralną praktycznie nieodnawialną i każde jej zanieczyszczenie może prowadzić do nieodwracalnych zmian. Sprawujące pieczę nad jakością gleb Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze publikują wyniki badań zawartości związków nawozowych, potrzeb nawozowych, potrzeb wapnowania czy zawartości metali ciężkich. Po analizach prób gleb i zastawieniu wyników z innych analiz (duże gosp. rolne.) stwierdzono, że na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego ponad 80% gleb to grunty lekko kwaśne do bardzo kwaśnych. Stąd potrzeby wapnowania określono na konieczne na przeważającej części powiatu. Wykonane oznaczenia pierwiastków metali ciężkich i siarki siarczanowej wykazały wartości w granicach tła geochemicznego.

Można zatem stwierdzić, że przestrzeń rolnicza Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego funkcjonuje w przeciętnych warunkach środowiskowych oraz korzystnych warunkach glebowo wodnych. Wyniki produkcyjne osiągnięte przez rolników na tych trudnych terenach są stosunkowo wysokie i przedstawiają się

bardzo korzystnie na tle mapy województwa czy kraju. Wysoka jest efektywność pracy ludzi zatrudnionych w rolnictwie. Struktura obszarowa gospodarstw mimo dominacji małych rodzinnych gospodarstw nie wpływa na obniżenie wydajności uprawy z hektara. Dają się zauważyć tendencja do powiększania gospodarstw i zwiększania farm o obszarze powyżej 15 ha. Rośnie udział gospodarstw korzystających ze środków pomocowych na obszarach o trudnych warunkach użytkowania i programów rolno środowiskowych.

3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska na tym terenie, jak również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka.

W związku z rozwojem gospodarczym powiatu, wzrostem poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i nieurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce, brak realizacji zapisów *Programu* prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

W przypadku braku realizacji zapisów *Programu* istnieje zagrożenie zmiany stanu środowiska:

- utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów;
- degradacja walorów krajobrazu;
- wprowadzanie do gleby nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych;
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków i niewłaściwym stosowaniem nawozów i gnojowicy, oraz obciążeniem środowiska spowodowanym ruchem turystycznym;
- degradacja powierzchni ziemi związana z nielegalną eksploatacją zasobów naturalnych;
- wycofywanie upraw z najsłabszych gleb ornych i intensyfikacja upraw na glebach najżyźniejszych;
- zmniejszanie się zasobów wodnych;
- pogorszenie jakości powietrza spowodowane emisją niską i transportem drogowym;
- zwiększająca się liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu;
- postępująca urbanizacja i osadnictwo powodujące zmianę sposobu użytkowania gleby, powstawanie odpadów, wytwarzanie ścieków;
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

W przypadku, gdy *Program Ochrony Środowiska* nie zostanie wdrożony negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Realizacja *Programu* jest więc konieczna.

4. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA

4.1. STAN POWIERZCHNI ZIEMI

Obecnie, w Polsce, 28% gleb użytkowanych rolniczo wykazuje odczyn bardzo kwaśny (poniżej 4,5 pH). Gleby kwaśne i bardzo kwaśne stanowią łącznie 59 % użytków rolnych i dlatego w pierwszej kolejności wymagają wapnowania. Wapnowanie poza regulacją odczynu, poprawia również fizyczne właściwości gleby i sprzyja rozwojowi mikroorganizmów.

Optymalne pH gleby umożliwia prawidłowy wzrost i funkcjonowanie systemu korzeniowego umożliwiając optymalne zaopatrzenie w wodę i składniki pokarmowe, będące warunkiem uzyskania wysokich plonów o dobrej jakości przy efektywnym wykorzystaniu nawozów. Przyczyną utrzymywania się silnego zakwaszenia na dużej powierzchni w Polsce jest wymywanie wapnia (około 140 kg CaO/ha w skali roku/ przez opady atmosferyczne. Szczególnie podatne na wymywanie wapnia oraz magnezu są gleby bardzo lekkie i lekkie. Utrzymywanie gleb w stanie niskiego pH /bardzo kwaśnych/, prowadzi do ich chemicznej degradacji polegającej na wzroście stężenia toksycznego dla roślin glinu i manganu oraz uwalnianiu się metali ciężkich głównie kadmu, cynku, ołowiu i niklu przy jednoczesnym zubożeniu gleby w magnez dostępny dla roślin. Na bardzo kwaśnych glebach ciężkich, pogarsza się ich struktura i powstają niekorzystne dla roślin stosunki wodno – powietrzne.

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia takich badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U.2020 poz. 1219).

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Baza danych gromadzonych od 1995 r. w ramach programu "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" pozwala na określenia stanu jakości gleb, ocenę kierunków jej zmian oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń dla funkcji gleb użytkowanych rolniczo, wpisując się w potrzeby działań określonych w Strategii Ochrony Gleb (COM 231, 2006). Do zagrożeń tych należą m.in. ubytek materii organicznej, zanieczyszczenie gleb i zasolenie.

Wyniki badań prowadzonych w latach 1995-2015 pozwalają na ocenę jakości gleb i stanu ich zanieczyszczenia w 20-letniej perspektywie czasowej, w zależności od czynników antropogenicznych, takich jak regionalne zróżnicowanie produkcji rolniczej, jej intensyfikacja, oddziaływanie przemysłu, transportu i urbanizacji, oraz warunków środowiskowych, decydujących o przebiegu procesów glebowych.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego wykonano analizę gleb na terenie Gminy Strzelce Krajeńskie w miejscowości Bobrówko. Poniższa tabela przedstawia stan jakości gleby w punkcie kontrolnym

Miejscowość: Bobrówko

Gmina: Strzelce Krajeńskie

Kompleks: 5 (żytni dobry); Typ: Bk (gleby brunatne kwaśne); Klasa bonitacyjna: IVa

Gatunek gleby wg:

BN-78/9180-11: psp (piasek słabo gliniasty pylasty)

PTG 2008: pg (piasek gliniasty)

Tabela 12 Wyniki monitoringu gleb w miejscowości Bobrówko w latach 1995-2015

Uziarnienie	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
BN-78/9180-11: 1,0-0,1 mm	udział w %	68	63	66	68	64
BN-78/9180-11: 0,1-0,02 mm	udział w %	20	22	19	21	26
BN-78/9180-11: < 0.02 mm	udział w %	12	15	15	11	10
PTG 2008: 2,0-0,05 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	82	80
PTG 2008: 0,05-0,002 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	17	17
PTG 2008: < 0.002 mm	udział w %	4	6	3	1	3

Odczyn i węglany	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Odczyn "pH " w zawiesinie H ₂ O	pH	6,4	6,3	5,9	6,2	5,9
Odczyn "pH " w zawiesinie KCl	pH	5,2	4,9	4,8	4,7	4,8
Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.

Substancja organiczna gleby	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Próchnica	%	0,8	0,9	0,75	1,1	0,83
Węgiel organiczny	%	0,46	0,52	0,43	0,64	0,48
Azot ogólny	%	0,021	0,035	0,04	0,057	0,07
Stosunek C/N		21,9	14,8	10,7	11,2	6,9

Właściwości sorpcyjne gleby	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Kwasowość hydrolityczna (Hh)	cmol(+)*kg ⁻¹	1,73	2,15	1,95	2,4	2,25
Kwasowość wymienna (Hw)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,32	0,48	0,25	0,35	0,37
Glin wymienny "Al"	cmol(+)*kg ⁻¹	0,16	0,22	0,14	0,19	0,19
Wapń wymienny (Ca ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	2,24	2,49	2,5	1,21	1,51
Magnez wymienny (Mg ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,28	0,43	0,29	0,16	0,21
Sód wymienny (Na ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,03	0,06	0,01	0,04	0,02
Potas wymienny (K ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,23	0,33	0,28	0,2	0,23
Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg ⁻¹	2,78	3,31	3,08	1,61	1,98
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg ⁻¹	4,51	5,46	5,03	4,01	4,23
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	61,64	60,62	61,23	40,11	46,77

Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ * 100g ⁻¹	6,2	4,7	5,6	6,4	7,1

	1					
Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g ⁻¹	9,0	12,2	11,1	9,4	9,4
Magnez przyswajalny	mg Mg*100g ⁻¹	3,2	4,0	3,3	2,3	2,3
Siarka przyswajalna	mg S- SO ₄ *100g ⁻¹	0,13	0,13	0,3	0,36	0,44
Azot amonowy	N _{NH4} mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	5,83
Azot azotanowy	N _{NO3} mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	2,3

Całkowita zawartość makroelementów	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Fosfor	%	0,016	0,025	0,03	0,035	0,03
Wapń	%	0,09	0,12	0,09	0,07	0,05
Magnez	%	0,13	0,16	0,1	0,07	0,08
Potas	%	0,12	0,14	0,1	0,08	0,06
Sód	%	0,008	0,006	0,01	0,004	0,004
Siarka	%	0,005	0,005	0,008	0,006	0,01
Glin	%	0,7	0,85	0,6	0,34	0,38
Żelazo	%	0,65	0,8	0,62	0,52	0,48

Całkowita zawartość pierwiastków śladowych	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Mangan	Mn mg*kg ⁻¹	150	205	183	157	172
Kadm	Cd mg*kg ⁻¹	0,19	0,18	0,12	0,1	0,09
Miedź	Cu mg*kg ⁻¹	4,7	6,0	4,6	4,2	3,1
Chrom	Cr mg*kg ⁻¹	11,0	11,5	9,8	5,3	5,8
Nikiel	Ni mg*kg ⁻¹	6,2	8,0	5,6	4,8	4,9
Ołów	Pb mg*kg ⁻¹	5,9	6,3	5,3	7,8	7,8
Cynk	Zn mg*kg ⁻¹	20,3	23,8	21,4	24,3	25,7
Kobalt	Co mg*kg ⁻¹	2,24	2,84	2,89	1,98	1,88
Wanad	V mg*kg ⁻¹	10,0	8,7	10,0	7,3	8,0
Lit	Li mg*kg ⁻¹	4,9	5,3	4,4	2,5	3,1
Beryl	Be mg*kg ⁻¹	0,23	0,3	0,23	0,18	0,18
Bar	Ba mg*kg ⁻¹	23,6	29,0	25,7	19,0	18,4
Stront	Sr mg*kg ⁻¹	7,8	8,0	7,6	3,9	4,6
Lantan	La mg*kg ⁻¹	9,1	7,8	10,9	7,2	6,8
Rtec	Hg mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	0,0
Arsen	As mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	1,86

Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne	Jednostka	Rok
--	-----------	-----

		1995	2000	2005	2010	2015
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne suma 13 WWA	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	179,0	104,0	206,0	224,0	157,5
WWA - naftalen	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	3,7
WWA - fenantren	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	47,1
WWA - antracen	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	4,4
WWA - fluoranten	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	17,8
WWA - chryzen	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	10,8
WWA - benzo(a)antracen	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	9,8
WWA - benzo(a)piren	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	13,1
WWA - benzo(a)fluoranten	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	5,5
WWA - benzo(ghi)perylene	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	8,7
WWA - fluoren	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	4,3
WWA - piren	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	15,8
WWA - benzo(b)fluoranten	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	6,2
WWA - benzo(k)fluoranten	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	6,5
WWA - dibenzo(a,h)antracen	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	3,1
WWA - indeno(1,2,3-cd)piren	$\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	10,0

Pozostałości pestycydów chloroorganicznych i związków niechlorowych w glebach	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Pestycydy chloroorganiczne - DDT/DDE/DDD	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	0,01
Pestycydy chloroorganiczne - aldrin	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy chloroorganiczne - dieldrin	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy chloroorganiczne - endrin	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy chloroorganiczne - alfa-HCH	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy chloroorganiczne - beta-HCH	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy chloroorganiczne - gamma-HCH	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy - związki nie chlorowe - carbaryl	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy - związki nie chlorowe - carbofuran	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001
Pestycydy - związki nie chlorowe - maneb	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.
Pestycydy - związki nie chlorowe - atrazin	$\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$	n.o.	n.o.	n.o.	n.o.	<0,001

Pozostałe właściwości	Jednostka	Rok				
		1995	2000	2005	2010	2015
Radioaktywność	$\text{Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$	400	504	455	447	508
Przewodnictwo elektryczne właściwe	$\text{mS}\cdot\text{m}^{-1}$	2,84	3,9	4,0	4,45	4,54
Zasolenie	$\text{mg KCl}\cdot 100\text{g}^{-1}$	7,3	10,3	10,7	11,75	11,99

Źródło: GIOŚ

Prawidłowe nawożenie roślin jest jednym z podstawowych warunków osiągnięcia wysokich, jakościowo dobrych plonów. Składniki pokarmowe roślin występują w glebie w różnych formach i ilościach. Z punktu widzenia żywienia roślin, najważniejszą grupę stanowią tak zwane frakcje dostępne lub przyswajalne, na które składa się ilość pierwiastka znajdującego się w roztworze glebowym i w kompleksie sorpcyjnym oraz w formie słabo rozpuszczalnych soli. O ich pobraniu przez rośliny decyduje wiele czynników, z których za najważniejsze należy uznać: gatunek rośliny, stosunki powietrzno-wodne w glebie, odczyn, ilość składników pokarmowych i ich wzajemne stosunki, a także temperaturę i nasłonecznienie. Niezbędne do prawidłowego wzrostu i rozwoju roślin potrzebne są składniki pokarmowe dostarczane do gleby głównie w nawozach mineralnych i naturalnych. A ilość składnika jaką należy dostarczyć, zależy od potrzeby rośliny, wysokości plonu, potencjału gleby, to znaczy jej zasobności. Prawidłowe nawożenie polega na dostarczeniu roślinom składników pokarmowych w odpowiednich proporcjach oraz ilościach umożliwiających uzyskanie optymalnych plonów o dobrej wartości biologicznej i technologicznej z uwzględnieniem opłacalności.

Celem nawożenia jest nie tylko zaspokojenie potrzeb pokarmowych roślin, ale i utrzymanie odpowiedniej żyzności gleby wyrażającej się optymalną zasobnością w przyswajalne składniki. Nadmierne gromadzenie składników pokarmowych ponad potrzeby roślin zwłaszcza azotu, fosforu i potasu powoduje wymywanie tych składników do wód powierzchniowych, podziemnych zanieczyszczających je.

Agrochemiczne badania prowadzone są w zakresie:

- stopnia zakwaszenia gleby oraz potrzeby wapniowania;
- zawartości makroelementów - fosforu, potasu, magnezu;
- zawartości mikroelementów - boru, miedzi, manganu, cynku, żelaza.

Do naturalnych zagrożeń gleb na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego zalicza się procesy erozji wietrznej (deflacja) i wodnej (wymywanie, splukiwanie), które wskutek nieprzemysłanej działalności człowieka mogą ulec nasileniu powodując znaczne straty przyrodnicze i gospodarcze. Obszary szczególnego zagrożenia deflacją związane są z odsłoniętymi przestrzeniami pól uprawnych o głębszym zaleganiu pierwszego poziomu wód podziemnych. Zagrożenie erozją wodną zależy w największym stopniu od nachylenia terenu, długości stoku, natężenia i czasu trwania opadów atmosferycznych, rodzaju podłoża i obecności szaty roślinnej. Poważne zagrożenie dla środowiska glebowego jest związane z: nadmiernym używaniem środków chemicznych do ochrony roślin i konserwowania zbiorów, nieracjonalnym stosowaniem nawozów sztucznych oraz niewłaściwym postępowaniem ze środkami ropopochodnymi w obrębie gospodarstw rolnych. Zagrożeniem dla jakości gleb na analizowanym terenie jest również transport, który przyczynia się także do degradacji pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego.

Jednym ze sprawdzonych sposobów przeciwdziałania erozji gleb jest utrzymywanie i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych. Do podstawowych funkcji zadrzewień zalicza się:

- funkcje wodochronne - zadrzewienia pozytywnie wpływają na retencję wodną i czystość wód, stanowią naturalne bariery geochemiczne ograniczające rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń obszarowych;
- funkcje antyerozyjne związane z zapobieganiem lub ograniczaniem zjawisk erozji wodnej i wietrznej w efekcie wyhamowywania przez zadrzewienia prędkości wiatru oraz ograniczania powierzchniowych spływów wód roztopowych i opadowych;
- funkcje refugium i korytarzy ekologicznych związane z ochroną zasobów przyrody żywej i zachowaniem bioróżnorodności na obszarach wiejskich;
- funkcje ochronne względem upraw rolnych związane z pozytywnym oddziaływaniem zadrzewień na mikroklimat pól uprawnych;
- funkcje izolacyjne obiektów uciążliwych (np. zadrzewienia przy trasach komunikacyjnych czy w otoczeniu składowisk odpadów);
- funkcje rekreacyjno-zdrowotne, dydaktyczne, naukowo-poznawcze i estetyczno-inspiracyjne;
- funkcje produkcyjne drewna oraz surowców i użytków nieдрzewnych.

4.2. JAKOŚĆ WÓD

Ocena jakości wód podziemnych – monitoring wód podziemnych

Monitoring jakości wód podziemnych prowadzony jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na poziomie krajowym (sieć krajowa) oraz w sytuacjach uzasadnionych specyficznymi potrzebami regionu, także w sieciach regionalnych. System obserwacji monitoringowych obejmuje zwykle (słodkie) wody podziemne, których zawartość substancji rozpuszczonych (mineralizacja) nie przekracza 1000 mg/l. Badania stanu wód podziemnych w sieci krajowej prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych. Badania wód w sieciach regionalnych, w zakresie elementów fizykochemicznych, wykonywane są przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Celem monitoringu, jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o ilości i stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych ukierunkowanych na osiągnięcie dobrego stanu wód, a także na potrzeby wypełnienia obowiązków sprawozdawczych wobec Komisji Europejskiej.

Wyniki oznaczeń terenowych i laboratoryjnych poddano analizie i wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

Klasyfikacja obejmuje pięć klas jakości wód, z uwzględnieniem przepisów w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi:

- klasa I – wody o bardzo dobrej jakości:
 - wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej,
 - żaden ze wskaźników jakości wody nie przekracza wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- klasa II – wody dobrej jakości:
 - wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne,
 - wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem Żelaza i manganu, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- klasa III – wody zadowalającej jakości:
 - wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego,
 - mniejsza część wskaźników jakości wody przekracza wartości dopuszczalne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości:
 - wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz słabego oddziaływania antropogenicznego,
 - większość wskaźników jakości wody przekracza wartości dopuszczalne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- klasa V – wody złej jakości:
 - wartości wskaźników jakości wody potwierdzają oddziaływania antropogeniczne,
 - woda nie spełnia wymagań określonych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2020 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 390 punktach pomiarowych na terenie całego kraju.

Do wskaźników decydujących, o jakości wody zaliczono: wapń, żelazo, mangan, odczyn, wodorowęglany, temperaturę wody, azotany, fosforany, amoniak, potas, nikiel, siarczany i magnez. Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego dokonano analizy wód podziemnych w 4 punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie powiatu. Wody podziemne w wytypowanych punktach pomiarowych mieściły się w klasie II i IV. Wyniki klasyfikacji przedstawiono w tabelach zamieszczonej poniżej.

Tabela 13 *Monitoring jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny 2020*

Nr MONBADA	Identyfikator UE (172)	PUWG 1992 X	PUWG 1992 Y	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość
540	PL600034_015	266948,24	563499,68	lubuskie	Strzelecko-Drezdenecki	Strzelce Krajeńskie (gm. miejsko-wiejska)	Strzelce Klasztorne
1257	PL600034_014	273260,18	552592,32	lubuskie	Strzelecko-Drezdenecki	Zwierzyn (gm. wiejska)	Gościmiec
2023	PL600034_013	279898,44	548402,27	lubuskie	Strzelecko-Drezdenecki	Drezdenko (gm. miejsko-wiejska)	Gościm
2024	PL600034_016	262301,76	552881,40	lubuskie	Strzelecko-Drezdenecki	Zwierzyn (gm. wiejska)	Górki Noteckie

Nr MONBADA	Identyfikator UE (172)	Kod UE JCWPd 172	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Przedział ujętej warstwy wodonośnej [m p.p.t]	Nazwa dorzecza	RZGW	JCWPd 172
540	PL600034_015	PLGW600034	Q	23,00	25,00-29,00	dorzecze Odry	Bydgoszcz	34
1257	PL600034_014	PLGW600034	Q	1,60	7,00-9,00	dorzecze Odry	Bydgoszcz	34
2023	PL600034_013	PLGW600034	Q	0,50	6,00-11,00	dorzecze Odry	Bydgoszcz	34
2024	PL600034_016	PLGW600034	Q	2,80	9,00-18,50	dorzecze Odry	Bydgoszcz	34

Nr MONBADA	Identyfikator UE (172)	Kod JCWPd 172	Zwierciadło wody	Typ ośrodka	Rodzaj otworu	Użytkowanie terenu	Rodzaj monitoringu	Końcowa klasa jakości
540	PL600034_015	PLGW600034	napięte	porowy	st. wiercona	4. Zabudowa wiejska	Monitoring operacyjny	II
1257	PL600034_014	PLGW600034	swobodne	porowy	piezometr	7. Grunty orne	Monitoring operacyjny	IV
2023	PL600034_013	PLGW600034	swobodne	porowy	st. wiercona	10. Lasy	Monitoring operacyjny	II
2024	PL600034_016	PLGW600034	swobodne	porowy	st. wiercona	10. Lasy	Monitoring operacyjny	II

Zgodnie z ustawą *Prawo wodne* realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Punkty pomiarowo-kontrolne w ramach poszczególnych sieci zostały zlokalizowane na podstawie dostępnych dokumentów referencyjnych przekazanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej oraz wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Badania wód rzek i zbiorników zaporowych, w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych oraz chemicznych prowadzone były w następujących sieciach:

- monitoringu diagnostycznego (MD),
- monitoringu operacyjnego (MO),
- monitoringu obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (MOEU),
- monitoringu jcwpc przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (MO-RE),
- monitoringu obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (MDNA, MONA).

W jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym mogło być realizowanych kilka programów badań.

Zakres corocznej oceny w jednolitych częściach wód objętych monitoringiem operacyjnym w operacyjnych punktach pomiarowo-kontrolnych uzależniony jest od zrealizowanego w danym roku programu. W przypadku tego rodzaju monitoringu ocena stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego) jest oceną sporządzoną na podstawie ograniczonej liczby wskaźników, ukierunkowaną na oddziaływującą na daną jednolitą część wód presję. Ocena ta nie świadczy więc w pełni o rzeczywistym stanie ekologicznym, ale o skuteczności wdrożonych programów naprawczych. Na jej podstawie można również wnioskować o stanie ekologicznym w jakim znajduje się dana jednolita część wód, przy czym pełną oceną jest ocena wykonywana w ramach monitoringu diagnostycznego.

Dodatkowo, zgodnie z kalendarzami wynikającymi z odpowiednich przepisów i dyrektyw, wykonywane są oceny dla jednolitych części wód, zlokalizowanych na obszarach chronionych (punkty pomiarowe w monitoringu obszarów chronionych).

Szczegółowy program badawczy zawarty jest w programach monitoringu środowiska, dostępnych na stronach internetowych GIOŚ.

Klasyfikacja elementów biologicznych

Klasyfikacja elementów biologicznych polega na nadaniu każdemu badanemu elementowi jednej z pięciu klas jakości wód powierzchniowych, przy czym:

- klasa I oznacza stan bardzo dobry/maksymalny potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód,
- klasa II oznacza stan/potencjał dobry biologicznego wskaźnika jakości wód,
- klasa III oznacza stan/potencjał umiarkowany biologicznego wskaźnika jakości wód,

- klasa IV oznacza stan/potencjał słaby biologicznego wskaźnika jakości wód,
- klasa V oznacza stan/potencjał zły biologicznego wskaźnika jakości wód.

Po porównaniu wyników klasyfikacji uzyskanych dla poszczególnych elementów biologicznych o wyniku klasyfikacji decydował ten element, któremu nadano najmniej korzystną klasę.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych

Do elementów fizykochemicznych, wspierających elementy biologiczne, zalicza się wskaźniki charakteryzujące (wskaźniki z grupy od 3.1 do 3.5.):

- stan fizyczny, w tym warunki termiczne,
- zasolenie,
- zakwaszenie,
- warunki biogenne,

oraz wskaźniki z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (wskaźniki z grupy 3.6).

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych polega na przypisaniu każdemu badanemu wskaźnikowi odpowiedniej klasy jakości wód powierzchniowych, przy czym:

- klasa I oznacza stan bardzo dobry/maksymalny potencjał,
- klasa II oznacza stan dobry/dobry potencjał,
- niespełnienie wymogów klasy II oznacza stan/potencjał poniżej dobrego.

Określenia klasy jakości wód dla każdego z badanych wskaźników dokonuje się przez porównanie wartości średniej rocznej (o ile w załącznikach do rozporządzenia nie określono inaczej) z wartościami granicznymi, przy czym ilość wyników pomiarów przyjmowana do obliczeń średniej rocznej nie może być mniejsza niż 4. O klasyfikacji decyduje ten wskaźnik, któremu nadano najmniej korzystną klasę.

Klasyfikacja elementów hydromorfologicznych

Do klasyfikacji elementów hydromorfologicznych w rzekach i zbiornikach zaporowych przyjęto opracowaną w 2012 „Metodykę prowadzenia przeglądów i obserwacji oraz klasyfikacji elementów hydromorfologicznych wspierających elementy biologiczne zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, Załącznik V”.

Zgodnie z nią, dla każdej JCW wyliczono wartości punktowe poszczególnych elementów branych pod uwagę przy ocenie (reżim hydrologiczny, ciągłość cieku, warunki morfologiczne) i przyporządkowano do zaproponowanych w metodyce granic klas. Zgodnie z wytycznymi GIOŚ uwzględniono jedynie dwie klasy:

- klasa I oznacza stan/potencjał bardzo dobry,
- klasa II (poniżej klasy I) oznacza stan/potencjał dobry lub niższy.

Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego

Stan/potencjał ekologiczny jednolitych części wód ocenia się na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych.

Klasyfikację **stanu ekologicznego** przeprowadza się dla naturalnych jednolitych części wód powierzchniowych. Klasyfikacja polega na nadaniu jednolitej części wód powierzchniowych jednej z pięciu klas stanu ekologicznego, przy czym:

- klasa I oznacza bardzo dobry stan ekologiczny,
- klasa II oznacza dobry stan ekologiczny,
- klasa III oznacza umiarkowany stan ekologiczny,
- klasa IV oznacza słaby stan ekologiczny,
- klasa V oznacza zły stan ekologiczny.

Klasyfikację **potencjału ekologicznego** przeprowadza się dla jednolitych części wód powierzchniowych sztucznych i silnie zmienionych, w tym zbiorników zaporowych. Klasyfikacja polega na nadaniu jednolitej części wód powierzchniowych jednej z pięciu klas potencjału ekologicznego, przy czym:

- klasa I oznacza maksymalny potencjał ekologiczny,
- klasa II oznacza dobry potencjał ekologiczny,

- klasa III oznacza umiarkowany potencjał ekologiczny,
- klasa IV oznacza słaby potencjał ekologiczny,
- klasa V oznacza zły potencjał ekologiczny.

Stan/potencjał ekologiczny JCWP klasyfikuje się na podstawie danych uzyskanych w wyniku realizacji badań monitoringowych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym.

Stan/potencjał ekologiczny fragmentu JCWP będącego obszarem chronionym klasyfikuje się na podstawie danych uzyskanych w wyniku realizacji badań monitoringowych w punkcie pomiarowo-kontrolnym monitoringu obszarów chronionych, przy czym dopuszcza się możliwość wykorzystania danych dot. elementów biologicznych uzyskanych z badań prowadzonych w punkcie reprezentatywnym.

Klasyfikacja stanu chemicznego

Stan chemiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się na podstawie oceny wyników badań substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających.

Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli dla każdego punktu pomiarowo-kontrolnego wartości średnioroczne (wyrażone, jako średnia arytmetyczna z pomierzonych stężeń wskaźników) oraz stężenia maksymalne (wyrażone jako 90. percentyl) nie przekraczają dopuszczalnych wartości odpowiednio średniorocznych i dopuszczalnych stężeń maksymalnych określonych dla poszczególnych kategorii wód. Jeżeli JCWP nie spełnia ww. wymagań określa się jej stan chemiczny jako „poniżej dobrego”.

Klasyfikacja stanu

Stan jednolitych części wód powierzchniowych ocenia się na podstawie wyników badań z reprezentatywnego dla danej JCWP punktu pomiarowego (MD, MO), uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i wyniki klasyfikacji stanu chemicznego.

Stan jednolitej części wód można ocenić jako dobry lub zły, w zależności od klasyfikacji stanu chemicznego i stanu/potencjału ekologicznego. Jednolita część wód powierzchniowych może być oceniana jako będąca w dobrym stanie tylko jeżeli jej stan chemiczny jest dobry i jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny są co najmniej dobre.

Rysunek 8 Sposób oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych

		Stan chemiczny	
		dobry	poniżej dobrego
Stan ekologiczny/ potencjał ekologiczny	bardzo dobry stan ekologiczny/ maksymalny potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
	dobry stan ekologiczny/ dobry potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
	umiarkowany stan ekologiczny/ umiarkowany potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
	słaby stan ekologiczny/ słaby potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
	zły stan ekologiczny/ zły potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonał „Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019”. Wyniki oceny stanu dla jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego przedstawia poniższa tabela

Tabela 14 Wyniki monitoringu JCWP na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego w latach 2014-2019

Nazwa JCW /nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych – specyficzne zanieczyszczenia	Stan/potencjał ekologiczny	Stan Chemiczny	Stan JCW
Płociczna od Runicy do ujścia PLRW6000251888789/ Płociczna - m. Kamienna PL02S0401_1644	2	2	2	Klasa 2 dobry stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Sucha od jez. Radęcino do ujścia PLRW6000181888769/ Sucha - ujście do Drawy (poniżej Radęcina) PL02S0401_3548	-	-	-	-	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Mierzęcka Struga do wypływu z jez. Wielgie PLRW6000251888893/ Mierzęcka Struga - powyżej jez. Wielgie (m. Dobiegniew) PL02S0401_3501	3	>2	2	Klasa 3 umiarkowany stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Mierzęcka Struga od jez. Wielgie do ujścia PLRW6000201888899/ Mierzęcka Struga - m. Łęczyn PL02S0401_1630	3	>2	2	Klasa 3 umiarkowany stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Pokrętna PLRW6000181888949/ Pokrętna - ujście do Drawy (m. Drawiny) PL02S0401_3502	4	>2	2	Klasa 4 słaby stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Drawa od Mierzęckiej Strugi do ujścia PLRW600024188899/ Drawa – Łokacz PL02S0501_0741	4	2	2	Klasa 4 słaby stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi PLRW600020188879/ Drawa - poniżej ujścia Płocicznej (m. Stare Osieczno) PL02S0401_3500	2	>2	>2	Klasa 3 umiarkowany stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Człapia PLRW600017188926/ Człapia - m. Lipno PL02S0401_0293	3	>2	2	Klasa 3 umiarkowany stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Miała od Dopływu z Pęckowa do ujścia PLRW600020188929/	4	>2	2	Klasa 4 słaby stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód

Miała - m. Drezdenko PL02S0401_0680						
Rudawa PLRW600017188932/ Rudawa - m. Trzebicz PL02S0401_0295	3	>2	2	Klasa 3 umiarkowany stan	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Gościmka PLRW600017188969/ Gościmka - ujście do Noteci (m. Gościm) PL02S0401_3499	3	>2	2	Klasa 3 umiarkowany stan	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Kanał Goszczanowski PLRW600023188972/ Kanał Goszczanowski – ujście do Noteci PL02S0401_3953	3	2	2	Klasa 3 umiarkowany stan	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Stara Noteć PLRW600023188974/ Stara Noteć - m. Santok PL02S0401_0678	4	>2	2	Klasa 4 słaby stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Otok (Kanał Otok) PLRW60000188989/ Otok (Kanał Otok) - m. Santok PL02S0401_0681	3	1	2	Klasa 3 umiarkowany stan	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Noteć od Drawy do Rudawy PLRW600021188931/ Noteć - m. Drezdenko PL02S0401_3208	4	>2	2	Klasa 4 słaby stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Noteć od Rudawy do Kanału Goszczanowskiego PLRW600021188971/ Noteć - most na drodze Gościmiec- Goszczanowiec PL02S0401_3313	4	>2	2	Klasa 4 słaby stan ekologiczny	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Dopływ ze Strzelec Krajeńskich PLRW600018188982/ Dopływ ze Strzelec Krajeńskich - m. Zwierzyn PL02S0401_0679	3	>2	-	Klasa 3 umiarkowany stan	-	Zły stan wód
Łączna PLRW600018188988/ Łączna - m. Płomykowo PL02S0401_0301	3	>2	-	Klasa 3 umiarkowany stan	-	Zły stan wód
Moczel PLRW6000181888749/ Moczel - m. Moczele PL02S0401_0300	3	>2	2	Klasa 3 umiarkowany stan	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Pełcz PLRW6000181889849/ Pełcz - m. Górki Noteckie PL02S0401_1651	2	>2	2	Klasa 3 umiarkowany stan	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Santoczna	2	>2	2	Klasa 3	Poniżej	Zły

PLRW6000181889869/ Santoczna - m. Górki Noteckie PL02S0401_1652				umiarkowany stan	dobrego	stan wód
--	--	--	--	---------------------	---------	-------------

Objaśnienia: JCW - Jednolite części wód zostały wyznaczone, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Monitoringu wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska

4.3. ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. 2020 poz. 1219), GIOŚ w 2021 r. opracował „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim – raport wojewódzki za rok 2020” w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tj Dz. U. 2021 poz. 845) oraz ustawy Prawo ochrony środowiska

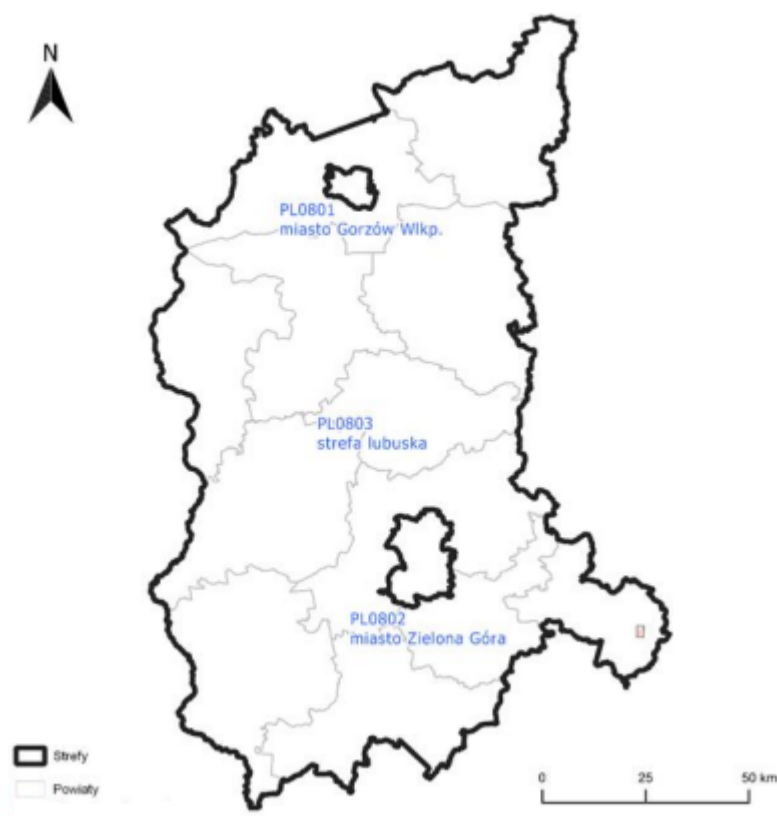
(tj. Dz.U. 2020 poz. 1219).

Na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza dokonano następującej klasyfikacji stref:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa B** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5});
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza;
- **klasa D1** - poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa D2** - poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

W raporcie uwzględniono wszystkie zanieczyszczenia, dla których w świetle przepisów prawa krajowego istnieje obowiązek prowadzenia oceny: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenki azotu (NO_x), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył PM 10, zawartość ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu w pyłe PM 10 oraz pył PM_{2,5}. Ocenę za 2018r. wykonano według układu stref w województwie:

- Strefa miasta Gorzów Wielkopolski
- Strefa miasto Zielona Góra
- Strefa lubuska - stanowiąca pozostały obszar województwa.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie lubuskim w 2020 - GIOŚ

Zgodnie z tak przyjętym podziałem, Powiat Strzelecko-Drezdenecki podlega rocznej ocenie, jakości powietrza jako jeden z obszarów strefy lubuskiej.

Ocenę poziomu substancji w powietrzu na obszarze Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego dokonano na podstawie funkcjonującego systemu oceny jakości powietrza, szczególnie określonego w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie lubuskim – raport wojewódzki za rok 2020.”. Na system taki składały się: pomiary automatyczne i manualne w stałych punktach, pomiary pasywne w stałych punktach oraz metody obiektywnego szacowania i obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu. Najbliższym punktem pomiarowym, którego wyniki były wykorzystywane na potrzeby opracowania rocznej oceny dla strefy lubuskiej, był punkt pomiarowy zlokalizowany w miejscowości Sulęcín przy ulicyDudka

Lista zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi obejmuje:

- benzen C₆H₆,
- dwutlenek azotu NO₂,
- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenek węgla CO,
- ozon O₃,
- pył zawieszony PM₁₀,
- ołów Pb w pyle PM₁₀,
- arsen As w pyle PM₁₀,
- nikiel Ni w pyle PM₁₀,
- kadm Cd w pyle PM₁₀,
- benzo(a)piren w pyle PM₁₀,

- pył zawieszony PM_{2.5}.

Do zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony roślin zalicza się:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x.
- ozon O₃

W ocenie dla tej części strefy lubuskiej wykorzystano wykonywane przez GIOŚ obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu. Na potrzeby obliczeń wykorzystano dane uzyskane w ramach inwentaryzacji emisji punktowej (pochodzącej z przemysłu), powierzchniowej (procesy grzewcze z sektora komunalno-bytowego) oraz liniowej (transport samochodowy) oraz dane meteorologiczne.

W przeprowadzonej w 2020 r. klasyfikacji strefy lubuskiej dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, PM_{2,5}, C₆H₆, CO, As, Cd, Ni i Pb strefa lubuska, w skład której wchodzi Powiat Strzelecko-Drezdenecki, ze względu na ochronę zdrowia otrzymała klasę A dla SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, PM₁₀, PM_{2,5}, Pb, As, Cd, Ni, . Dla klasy A nie są wymagane działania naprawcze.

Ze względu na przekroczenia O₃, B(a)P, strefa lubuska otrzymała klasę C, co w konsekwencji stwarza potrzebę działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Tabela 15 Wynikowe klasy strefy lubuskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Strefa lubuska PL0803	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆ (benzen)	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	B(a)P (PM ₁₀)
2020	A	A	A	A	C ¹	A	A I ²	A	A	A	A	C

¹⁾Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, wszystkie strefy uzyskały klasę A

W związku z zanotowanymi przekroczeniami norm dla całej strefy lubuskiej Sejmik Województwa Lubuskiego przyjął w dniu 7 września 2020 r. uchwałę nr XXII/323/20 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2020r. poz. 2122) w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy lubuskiej wraz z planem działań krótkoterminowych”.

Program ochrony powietrza dla strefy lubuskiej wraz z planem działań krótkoterminowych został opracowany w wyniku stwierdzenia przekroczeń standardów jakości powietrza na terenie strefy lubuskiej (kod PL0803) w 2018 roku. W strefie odnotowano wystąpienie w 2018 roku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszony PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, co było powodem konieczności opracowania Programu. Ponadto w 2018 r. wystąpiło przekroczenie poziomu średniorocznego pyłu zawieszony PM_{2,5} dla tzw. fazy II (norma obowiązuje od 1 stycznia 2020 r.).

Główne źródło odpowiedzialne za przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ oraz B(a)P stanowi emisja powierzchniowa, wynikająca z działalności człowieka. Emisja powierzchniowa obejmuje emisję z zakładów przemysłowych i energetycznych oraz emisję niską z sektora komunalnego (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i prywatne zakłady), która wpływa na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach oraz emisję komunikacyjną. Na wielkość emisji ze źródeł ogrzewania ma wpływ przede wszystkim rodzaj stosowanego paliwa oraz stan techniczny urządzeń, w których następuje spalanie paliw.

Ozon powstający przy powierzchni ziemi jest zanieczyszczeniem wtórnym i powstaje w wyniku reakcji fotochemicznych tlenków azotu i lotnych związków organicznych w atmosferze, reakcje te przyspiesza wysoka temperatura powietrza. Ozon ten nazywany jest ozonem troposferycznym lub przyziemnym.

Uciążliwość jednakże charakteryzuje się wahaniami sezonowymi. W sezonach grzewczych wzrost zanieczyszczeń związany jest ze spalaniem węgla i różnego rodzaju odpadów w paleniskach domowych. Wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego ma także emisja ze źródeł mobilnych. Dotyczy to bezpośredniego otoczenia dróg, zwłaszcza na terenie zawartej zabudowy miejscowości. Istotny wpływ na wzrost emisji z transportu drogowego ma wzrost liczby pojazdów zarejestrowanych w ostatnich latach na terenie Powiatu, co także przekłada się na wzrost natężenia hałasu. Uciążliwe mogą być także emisje od odorów z gospodarstw rolnych.

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2020 roku z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin, w przypadku wszystkich zanieczyszczeń strefa lubuska uzyskała klasę A. Na uwzględnionym w ocenie stanowisku pomiarowym tła pozamiejskiego, zlokalizowanym w Smolarach Bytnickich, nie zanotowano wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla tego celu ochrony. Podobnie na brak przekroczeń wskazywały również dostępne dla 2020 roku wyniki modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu.

Tabela 16 Wynikowe klasy strefy lubuskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - według oceny rocznej w 2020r.

Lp.	Rok	Strefa Lubuska Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie		
			SO ₂	NO _x	O ₃
1.	2020	PL0803	A	A	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

4.4. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU

Hałasem nazywa się wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, oddziałujące na organizm ludzki. Hałas uważany jest za czynnik zanieczyszczający środowisko. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie jak i na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. Najczęściej klimat akustyczny ocenia się ilościowo przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku A (LAeq), wyrażonego w decybelach [dB], będącego poziomem uśrednionym w funkcji czasu. Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w środowisku określa załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. 2014 poz. 112) Obiekty przemysłowe, ruch drogowy, kolejowy i lotniczy stanowią główne źródła emisji hałasu do środowiska, a tym samym kształtują klimat akustyczny w rejonie ich oddziaływania.

Hałas komunikacyjny

Ostatnie pomiary hałasu drogowego na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego wykonane zostały w 2017 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w ramach pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie województwa Lubuskiego. W opracowaniu znalazło się sześć punktów pomiarowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Strzelecko-drezdeneckiego i były to punkty na drogach:

- DW nr 156 w miejscowości Zwierzyn
- DW nr 156 w miejscowości nowe Kurowo
- DW nr 160 w miejscowości Drezdenko
- DW nr 160 w miejscowości Klesno

Oraz dwa punkty z hałasem drogowym długookresowym

- DW nr 160 w miejscowości Dobiegniew
- DW nr 156 w miejscowości Strzelce Krajeńskie

Wyniki pomiaru hałasu komunikacyjnego przedstawia poniższa tabela

Tabela 17 Wyniki pomiaru hałasu komunikacyjnego na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego w 2017r.

Miejsce pomiaru	Czas odniesienia	Wyniki pomiaru w [dB]	Wartość dopuszczalna [dB]	Wartość przekroczona [dB]
DW nr 156 Zwierzyn	Dzień 16h	65,8	61	4,8
	Noc 8h	58,7	56	2,7
DW nr 156 Nowe Ku	Dzień 16h	67,4	65	2,4
	Noc 8h	60,0	56	4,0
DW nr 156 Nowe Ku	Dzień 16h	68,6	65	3,6
	Noc 8h	59,6	56	3,6
DW nr 160, Klesno	Dzień 16h	68,6	65	3,6
	Noc 8h	63,1	56	7,1
Hałas długookresowy				
DW nr 160, Dobiegniew	LDWN	66,3	68	-
	LN	58,4	59	-
DW nr 156 Strzelce Krajeńskie	LDWN	67,2	68	-
	LN	59,2	59	0,2

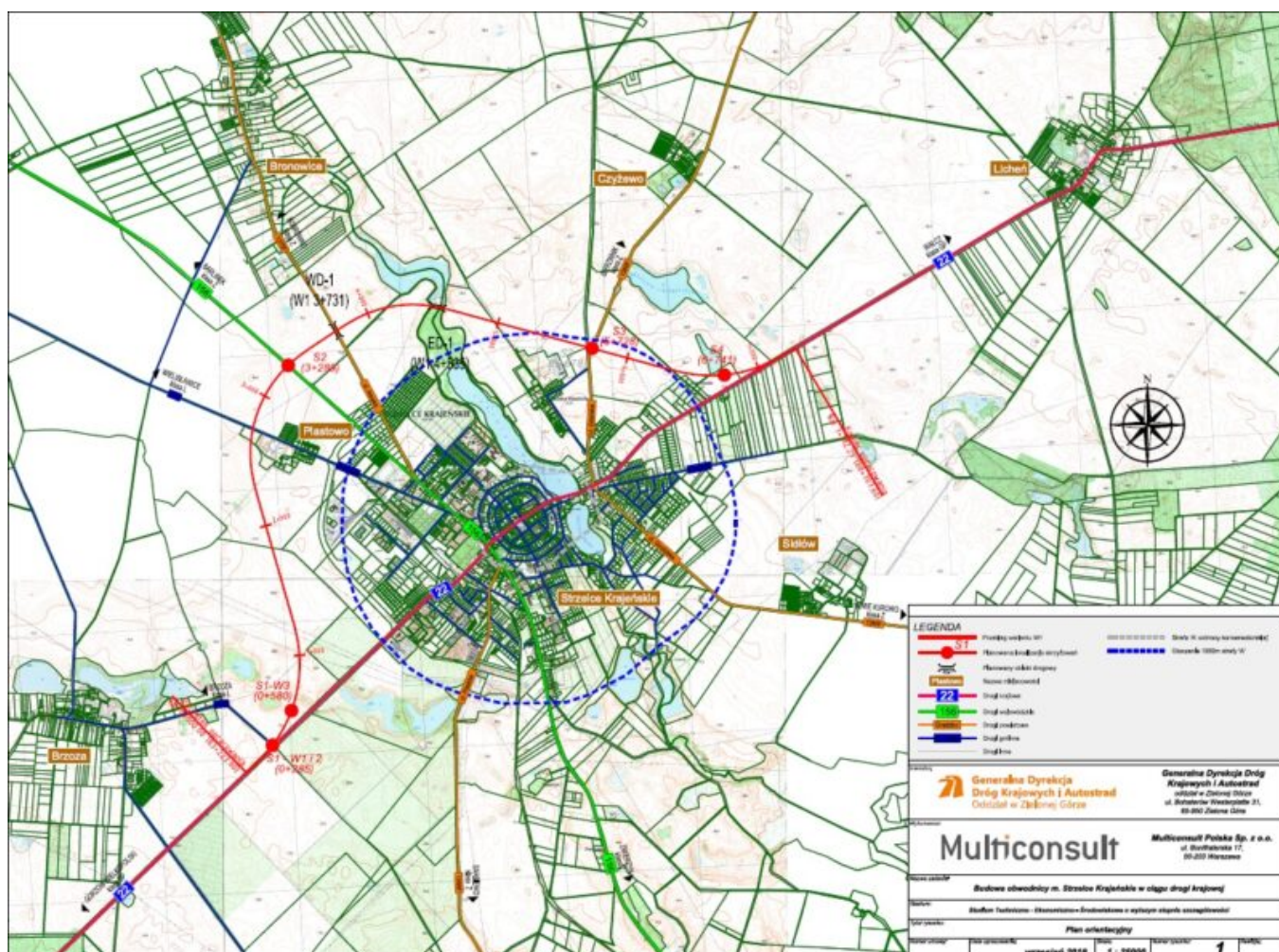
Źródło: WIOŚ Zielona Góra

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że zarówno w porze dnia jak i nocy następowały przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu, przy czym wyższe przekroczenia odnotowano nocą. Natomiast w odniesieniu do hałasu długoterminowego odnotowano jedno nieznaczone przekroczenie w Strzelcach Krajeńskich. Jak wynika z przedstawionej tabeli stan akustyczny na terenach objętych pomiarami określa się jako niedobry, czyli przekroczenia wartości dopuszczalnych na danym obszarze nie przekroczyły wartości 10 dB.

W chwili obecnej trwa budowa obejścia drogowe Strzelce Krajeńskie którego celem jest wyprowadzenie ruchu transytowego na drodze 22 która przebiega przez ściśle centrum miasta na jego obrzeża. Do realizacji przyjęty został wariant omijający Strzelce Krajeńskie od strony północnej. Początek obwodnicy znajduje się na drodze krajowej nr 22 w rejonie miejscowości Brzoza, a trasa początkowo biegnie głównie przez tereny rolne.

Na wysokości drugiego kilometra planowana obwodnica przecina drogę lokalną i przebiega w pobliżu zabudowań miejscowości Piastowo. Za trzecim kilometrem przecina drogę wojewódzką nr 156, a kawałek dalej drogę lokalną do wsi Bronowice. Następnie biegnie przez dolinę ciek Młynówka, pomiędzy stawem rybnym a kompleksem obszarów podmokłych i Jeziorem Górnym. W dalszej części trasa poprowadzona została w pobliżu zabudowań produkcyjnych miejscowości Strzelce Klasztorne, a następnie zabudowań mieszkalnych Małego Osiedla, za którym łączy się ponownie z drogą krajową nr 22. Planowana długość obwodnicy to ponad 7 km

Rysunek 9 Przebieg obwodnicy Strzelec Krajeńskich

Źródło GDDKiA Oddział w Zielonej Górze

Druga obwodnica w ciągu drogi krajowej nr 22 na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego powstanie w miejscowości Dobiegniew. Obwodnica realizowana będzie w ramach programu budowy 100 obwodnic. Obecnie trwają prace planistyczne, a realizacja projektu ma się zakończyć najpóźniej do roku 2030. Budowa obejścia drogowego Dobiegniewa podobnie jak obwodnica Strzelec Krajeńskich wyprowadzi ruch tranzytowy z centrum Dobiegniewa na jego obrzeża, co znacznie poprawi klimat akustyczny.

Hałas przemysłowy

Na hałas przemysłowy wpływają wszelkie źródła hałasu znajdujące się na terenie zakładu przemysłowego, zarówno na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu). Punktowymi źródłami hałasu są wentylatory, czepnie, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków. Źródłem hałasu wtórnego są obiekty budowlane w tym produkcyjne, w których hałas pochodzący od pracy maszyn i urządzeń emitowany jest do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Ponadto prace dorywcze wykonywane poza budynkami produkcyjnymi jak np. cięcie, kucie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy, stanowią dodatkowe źródło hałasu.

Na terenie powiatu działalność gospodarczą prowadzą podmioty typu: zakłady produkcyjne, rzemieślnicze i usługowe, które kształtują klimat akustyczny w bezpośrednim swoim otoczeniu. Oddziaływanie akustyczne w/w zakładów ma charakter punktowy. O wpływie zakładu na klimat akustyczny środowiska decyduje jego lokalizacja. W przypadku zakładów zlokalizowanych w otoczeniu terenów, dla których rozporządzenie nie przewiduje dopuszczalnych poziomów dźwięku (tereny przemysłowe, aktywizacja gospodarcza, tereny rolne, lasy, itp.) problem hałasu nie występuje.

4.5. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Pole elektromagnetyczne wytwarzane jest przez urządzenia używane bezpośrednio przez człowieka (np. telefony komórkowe, pralki, golarki, kuchenki mikrofalowe), jak również przez instalacje służące do komunikacji za pomocą fal (stacje bazowe telefonii komórkowej, anteny radiowo-telewizyjne, stacje radiowe, radiolinie). Najpowszechniej występującymi instalacjami będącymi źródłami pól elektromagnetycznych, które mają istotny wpływ na ogólny poziom pól w środowisku są linie elektroenergetyczne oraz instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne takie jak: stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe, telewizyjne

Źródłami pola elektromagnetycznego na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego są obiekty i linie energetyczne. W szczególności są to linie wysokiego napięcia 220 kV i 110kV, Główny Punkt Zasilania w Gronówku (110 kV, 220 kV) oraz sieci średniego napięcia 15kV wraz ze stacjami transformatorowymi.

Szczególne znaczenie dla planowanego zagospodarowania, mają linie elektroenergetyczna wysokiego napięcia 220kV i 110kV, które zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zaliczane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Z uwagi, iż skablowanie takich linii jest bardzo kosztowne, należy przyjąć, że sieci te stanowią istotne ograniczenie w sposobie zagospodarowywania obszaru gminy. Dodatkowo na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego znajdują się obiekty służące telekomunikacji bezprzewodowej.

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego głównymi emitarami pola elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej. Wykaz masztów znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 18 Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowych na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego

Lp.	Lokalizacja	Właściciel masztu	Właściciel nadajników
1	Danków	Play	Play
2	Danków	Plus	Plus
			Aero2
3	Danków nr 4	T-Mobile	T-Mobile
			NetWorkS!
4	Wełmin	T-Mobile	T-Mobile
			Orange
5	Tuczno ul. Strzelecka 2	T-Mobile	T-Mobile
			Plus
			Aero2
6	Lubicz	T-Mobile	T-Mobile
			Play
7	Strzelce Krajeńskie ul. Cmentarna 6a Elewator Zbożowy	-	Orange
			Play
			T-Mobile
			Plus

			Aero2
8	Strzelce Krajeńskie ul Bolesława Chrobrego 15 dzwonnica kościoła	-	Play
9	Zwierzyn ul. Strzelecka	Plus	Plus
			Aero2
10	Sierosławice 4	-	T-Mobile
			Orange
			Play
11	Gardzko	Orange	T-Mobile
12	Długie	Orange	Plus
			Aero2
13	Długie	T-Mobile	T-Mobile
			Orange
14	Stare Kurowo Świerczewskiego 13 Tartak Halew	-	Plus
			Aero2
15	Blotnica	T-Mobile	T-Mobile
			Orange
			Play
16	Gościm	Play	Play
17	Gościm	Plus	T-Mobile
			Orange
			Plus
			Aero2
18	Rąpin	Play	Play
19	Drezdenko Aleja Piastów 19A	T-Mobile	Play
			T-Mobile
			Orange
20	Drezdenko Aleja Piastów 50 maszt energetyki	-	Plus
			Aero2
21	Drezdenko Plac Kościelny 2 Kościół Przemienienia Pańskiego	-	Play
22	Drezdenko ul. Łąkowa oczyszczalnia ścieków	PTK Centertel	T-Mobile
			NetWorkS!
			Orange

23	Kępa Zagajna	-	T-Mobile
			Play
			Orange
24	Podlesiec działka nr 18/16	T-Mobile	T-Mobile
25	Dobiegniew Młyńska	PTK Centertel	T-Mobile
26	Dobiegniew Leśna 2	TON Emitel	Play
27	Dobiegniew Mickiewicza 14	Plus	Plus
			Aero2
28	Wołogoszcz	T-Mobile	T-Mobile
29	Słowin	Play	Play

Źródło: BTSearch

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2021r. dokonał oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dla województwa lubuskiego za rok 2020 –opracowanie na podstawie pomiarów wykonanych przez inspekcję ochrony środowiska

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego przeprowadzono badania w czterech punktach:

- Strzelce Krajeńskie, ul. Jedności Robotniczej
- Drezdenko, ul. Łąkowa
- Zwierzyn, ul. Wojska Polskiego 13
- Stare Kurowo, ul. Daszyńskiego 2

Na podstawie wyników pomiarów zestawionych w opracowaniu pt. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dla województwa lubuskiego w 2020r., wykazano, że we wszystkich punktach pomiarowych w województwie lubuskiego, nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych, a wyniki kształtowały się znacznie poniżej dopuszczalnej normy PEM, tj. 7 V/m.

4.6. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacją ekologiczną na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego zajmują się głównie placówki oświatowe oraz Nadleśnictwa. Jednostki te realizują szeroki program dydaktyczny w zakresie edukacji ekologicznej z nastawieniem na poszanowanie środowiska w najbliższym otoczeniu. W ramach zajęć realizowane są corocznie następujące przedsięwzięcia:

- organizacja imprez masowych (akcje „Sprzątania Świata”, „Obchody Dnia Ziemi”),
- wspieranie aktywnych form edukacji ekologicznej (konkursy twórczości plastycznej i przyrodniczej, gry i zabawy),
- organizacja szkoleń, warsztatów, udział w programach edukacyjnych,
- promocja działań związanych z ochroną środowiska.

Dotychczas trudno było określić zmiany jakie zachodzą w świadomości ekologicznej Polaków, jednak w tym zakresie następuje poprawa świadomości ekologicznej.

Od 2011 r. Ministerstwo Środowiska rozpoczęło cykliczne badania świadomości i zachowań ekologicznych Polaków (badanie trackingowe 2011) realizowanych w ramach nowego wieloletniego programu badawczego Ministerstwa Środowiska. Program został zainicjowany w 2011r. pogłębionym badaniem (badanie eksploracyjne). Następne pomiary (badania trackingowe) planowane są do realizacji corocznie, co umożliwić ma śledzenie dynamiki i programowanie działań, nie tylko w zakresie

edukacji ekologicznej (projekty ekologiczne, w tym ogólnopolskie kampanie społeczne), w oparciu o uzyskane dane.

Pomiaru dokonano pod koniec roku 2011 na próbie 1004 dorosłych Polaków. Zbadano świadomość ekologiczną i zachowania ekologiczne Polaków w następujących obszarach:

- gospodarka odpadami,
- zmiany klimatu,
- ochrona środowiska,
- racjonalne wykorzystanie energii,
- zachowania konsumenckie,
- stosunek do ekologii.

Wnioski z przeprowadzonych badań wykazują, że w Polsce poziom świadomości ekologicznej nie jest w pełni zadowalający. Odpowiedzi udzielane przez respondentów bywają niekonsekwentne i wewnętrznie sprzeczne. Grupami pozytywnie wyróżniającymi się na tle pozostałych są osoby z wykształceniem wyższym i mieszkańcy większych miast – to u nich postawy ekologiczne wydają się najbardziej rozwinięte, choć jednocześnie nie są bez zastrzeżeń.²

Działania jakie powinny być podejmowane w celu dalszego rozwoju świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego:

- przeprowadzanie szkoleń, warsztatów i spotkań,
- organizowanie akcji, kampanii promocyjnych oraz konkursów wiedzy dotyczących tej tematyki,
- organizowanie konferencji i seminariów,
- wydawanie publikacji,
- przeprowadzanie zajęć w terenie,
- realizację ścieżek edukacyjnych.

² www.mos.gov.pl

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

5.1. ZASOBY PRZYRODNICZE

Głównym zagrożeniem dla obszarów chronionych powiatu są zanieczyszczenia wód przez ścieki komunalne i przemysłowe, eutrofizacja wód, silne nawożenie, podsiewanie łąk.

W przypadku powierzchni leśnych szczególną troską winny zostać objęte tereny, na których zachowały się jeszcze stare drzewostany liściaste. Gospodarka leśna winna być ukierunkowana z jednej strony na zachowanie istniejących fitocenoz lasu liściastego, z drugiej na denaturalizację fitocenoz zmienionych przez wprowadzanie drzew iglastych na nieodpowiednie dla nich siedliska. Powierzchnie leśne również mogą ulec degradacji wskutek pożarów, którym sprzyja wysoki udział suchych siedlisk z jednowiekowymi drzewostanami sosnowymi oraz sąsiedztwo obszarów zurbanizowanych. W powiecie obejmuje się ochroną wszystkie zasoby środowiska przyrodniczego, nie dopuszczając do ich zanieczyszczenia i dewastacji. Wszystkie ciek wodne muszą docelowo uzyskać minimum II klasę czystości i w związku z tym odprowadzanie wód nieoczyszczonych jest zabronione. Należy podejmować działania w celu likwidacji wszelkich podłączeń do wód otwartych i gruntu, kanalizacji sanitarnej i zanieczyszczonych wód deszczowych.

5.2. POWIERZCHNIA ZIEMI

Głównym zagrożeniem powierzchni ziemi są erozja, odpady i chemizacja rolnictwa, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Negatywny wpływ na powierzchnię ziemi może mieć również postępująca urbanizacja i osadnictwo, między innymi ze względu na zmianę sposobu użytkowania gleby, powstawanie odpadów, wytwarzanie ścieków.

Do głównych czynników powodujących degradację gleb na terenie powiatu zalicza się:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych;
- zanieczyszczenie atmosfery;
- chemizację rolnictwa;
- wprowadzanie do gleby nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych;
- urbanizację i osadnictwo.

Działania na rzecz poprawy jakości gleby:

- racjonalne nawożenie gleb
- przeciwdziałanie powstawaniu dzikich wysypisk odpadów
- ochrona najlepszych klas gleb przed urbanizacją

5.3. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

Główne problemy w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w powiecie to:

- znaczna liczba mieszkańców nie jest objętych siecią kanalizacyjną, korzystają oni ze zbiorników bezodpływowych (szamb) opróżnianych w miarę potrzeb systemem asenizacyjnym.

Działania na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych:

- wyznaczone do realizacji zadania inwestycyjne w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej, które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych. Podjęte działania będą miały też wpływ na zmniejszenie w dużym stopniu zanieczyszczenia wód podziemnych, a w perspektywie długoterminowej przyczynią się do poprawy ich jakości, co ma ogromne znaczenie przy wykorzystaniu wód podziemnych do zaopatrzenia ludności w wodę pitną;
- właściwe utrzymanie wód i urządzeń wodnych.

5.4. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- emisję zorganizowaną pochodząca ze źródeł punktowych (usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja);
- emisję niezorganizowaną, tj. emisję substancji wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie czy lakierowanie wykonywane poza obrębem warsztatu czy spalanie na powierzchni ziemi jak wypalanie traw, itp., lub
- emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych (drogi, parkingi).

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego nie występują bardzo duże zakłady przemysłowe, które stanowiłyby niebezpieczne źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza. Większość gospodarstw domowych opalanych jest węglem, a lokalne kotłownie oraz indywidualne źródła ciepła na paliwo stałe, często wykazują niską sprawność, co skutkuje znaczną emisją zanieczyszczeń do atmosfery.

Istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie powiatu jest transport drogowy. Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są węglowodory. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu tranzytowego pojazdów ciężkich.

W 2020 r. całą strefę lubuską dla O₃ i benzo(a)piranu zakwalifikowano do klasy C. Skutkuje to koniecznością sporządzenia programu ochrony powietrza.

Działania, które ukierunkowane są na poprawę stanu jakości powietrza atmosferycznego:

- modernizacja nawierzchni i dróg;
- eliminacja niskich źródeł emisji poprzez gazyfikację;
- kontrola nad podpisywaniem przez mieszkańców umów na odbiór odpadów komunalnych (zapobieganie spalania odpadów w domowych paleniskach).

W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzącej z ogrzewania budynków zalecana jest:

- termomodernizacja budynków poprzez, którą rozumiemy nie tylko bezpośrednie ocieplenie budynków, ale także modernizację systemów ogrzewania zarówno u odbiorców indywidualnych, jak i w zbiorczych źródłach ogrzewania. Podczas wykonywania prac termomodernizacyjnych należy zwrócić uwagę na gatunki chronione ptaków, w szczególności na jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*). Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania ww. gatunków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych.
- wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwem nieodnawialnym na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

5.5. HAŁAS

Do najważniejszych czynników mających wpływ na klimat akustyczny Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego zaliczyć należy odcinki dróg krajowych i wojewódzkich. Drogi te charakteryzują się znacznym natężeniem ruchu, dlatego też uciążliwość akustyczna w ich przypadku jest duża.

Hałas drogowy można zmniejszyć poprzez zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego drogi oraz także poprzez:

- ograniczenie prędkości na określonych odcinkach dróg;
- poprawę płynności ruchu;
- ograniczenie możliwości wjazdu pojazdów ciężkich;
- budowę ekranów akustycznych;
- kładzenie specjalnej „cichej nawierzchni” wygłuszającą przejazd samochodów;
- prowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż tras komunikacyjnych.

W zakresie ograniczenia hałasu podstawowe cele to:

- zmniejszenie narażenia mieszkańców na nadmierny, ponadnormatywny poziom hałasu, zwłaszcza emitowany przez środki transportu;
- utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna;
- zintegrowanie działań w zakresie ochrony przed hałasem z planami zagospodarowania przestrzennego.

5.6. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Emitorami promieniowania elektromagnetycznego mogą być linie wysokiego napięcia lub stacje telefonii komórkowych. Zagrożenie, w przypadku Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego, jest jednak niewielkie.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego*.

Cele Wspólnotowe

Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sposób następujący:

- zachowanie, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego;
- ochrona zdrowia człowieka;
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych;
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.
- Realizacja powyższych celów odbywa się poprzez wdrażanie w obszarze UE następujących zasad:
 - zasada wysokiego poziomu ochrony;
 - zasada przezorności (ostrożności);
 - zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji);
 - zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła;
 - zasada „zanieczyszczający płaci”;
 - zasada integracji wymagań środowiskowych przy ustalaniu i realizacji innych polityk i działań UE.

Głównym dokumentem wyznaczającym kierunki działań jest VI Program Działań Unii Europejskiej na Rzecz Ochrony Środowiska, zatytułowany „Środowisko 2010: Nasz wybór, nasza przyszłość” (decyzja 1600/2002/WE), określa strategiczne ramy wspólnotowej polityki w zakresie ochrony środowiska na lata 2002-2012 i jest uważany za zasadniczy element ochrony środowiska w ramach wspólnotowej strategii trwałego rozwoju.

Cele międzynarodowe

Unia Europejska jest niekwestionowanym liderem działań międzynarodowych na rzecz ochrony środowiska i zachowania zasobów naturalnych. Jednym z celów polityki Unii w dziedzinie środowiska naturalnego jest promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu (art. 191 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)). Ponadto art. 191 ust. 4 TFUE stanowi, *żew zakresie swoich odpowiednich kompetencji Unia i Państwa Członkowskie współpracują z państwami trzecimi i kompetentnymi organizacjami międzynarodowymi. Warunki współpracy Unii mogą stanowić przedmiot umów między Unią i zainteresowanymi stronami trzecimi.*

1. Współpraca dwustronna;
2. Współpraca wielostronna;
3. Finansowanie projektów środowiskowych w krajach trzecich.

Jako priorytetowe uznaje się m. in.: działania dotyczące problemów w zakresie zwalczania zmian klimatu, różnorodności biologicznej, procesu pustoszczenia lasów, degradacji gleby, rybołówstwa i zasobów morskich, zgodności z normami ochrony środowiska, należytego gospodarowania substancjami chemicznymi i odpadami, zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza, zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz migracji związanej ze środowiskiem, działania na rzecz propagowania właściwego gospodarowania lasami

i walki z nielegalnym wyrębem, działania na rzecz zwiększenia efektywnego wykorzystania energii oraz zastąpienia szczególnie szkodliwych źródeł energii przez inne mniej szkodliwe.

W komunikacie zatytułowanym „Europejska polityka sąsiedztwa – dokument strategiczny” (COM(2004) 373) zawarto zalecenia dotyczące rozwoju współpracy i integracji regionalnej w związku z niektórymi kwestiami, które pojawiły się przy zewnętrznych granicach rozszerzonej UE, w tym kwestiami dotyczącymi środowiska naturalnego.

Współpracę z Ameryką Łacińską, Rosją i Azją w zakresie środowiska naturalnego wspiera partnerstwo pomiędzy UE a Ameryką Łacińską i Karaibami, umowa o partnerstwie i współpracy pomiędzy UE i Rosją (obowiązująca od 1997 r., wraz ze wspólnym programem prac w zakresie ochrony środowiska) oraz strategia współpracy pomiędzy Europą a Azją. Ponadto nawiązano współpracę także z regionem Dunaju i Morza Czarnego oraz w ramach partnerstwa euro-śródziemnomorskiego, w obu przypadkach przyczyniając się do zachowania morskiego ekosystemu.

Cele krajowe

Przy sporządzaniu programów ochrony środowiska należy uwzględnić ustalenia zawarte w następujących krajowych regulacjach prawnych:

- Programie wykonawczym do II Polityki Ekologicznej Państwa;
- Polityce Ekologicznej Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- Programie Ochrony Środowiska Województwa Lubuskiego;

Przy sporządzaniu programów ochrony środowiska:

- muszą być uwzględniane wszystkie wymagania obowiązujących przepisów prawnych, dotyczących ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych;
- powinny być brane pod uwagę także różne programy rządowe, dotyczące ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych, m.in.: KPZL, KPOŚK, KPGO, KPUA i inne.

Uwarunkowania wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa - Zasady polityki ekologicznej:

Zasady polityki ekologicznej państwa są zasadami, na których oparta jest również strategia ochrony środowiska powiatu, a także dokumentów nadrzędnych do programu gminnego – programu powiatowego oraz wojewódzkiego. Oprócz zasady zrównoważonego rozwoju jako nadrzędnej uwzględniono szereg zasad pomocniczych i konkretyzujących, m.in.:

Zasadę prewencji, oznaczającą w szczególności:

- zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT);
- recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk, energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania;
- zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC);
- wprowadzanie pro-środowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnościowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji i Odpowiedzialność i Troska itp.

Zasadę „zanieczyszczający płaci” odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność tę ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowiska a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych.

Zasadę integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi.

Zasadę regionalizacji, oznaczającą m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie.

Zasadę subsydiarności, wynikającą m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej a oznaczającą przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany.

Zasadę skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a następnie do oceny osiągniętych wyników a oznaczającą potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i pozainwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na do roku 2028*. Próbę oceny i identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabelach w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótkoterminowych, długoterminowych oddziaływań tych zadań. W Prognozie przyjęto jedynie zidentyfikowane typy skutków środowiskowych oraz oceniono ich wpływ na poszczególne elementy środowiska z uwzględnieniem także wpływu na zdrowie ludzi, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki oraz obszary Natura 2000.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w *Programie* przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że część z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach *Programu* wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Tabela 19. Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUZDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
1.	Modernizacja energetyczna specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego im. Janusza Korczaka w Strzelcach Kraj.	+	0	+	0	0	+	+	0	0	+	+	0	+
2.	Montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach stanowiących własność powiatu.	+	0	0	0	0	0	+	0	0	+	+	0	+
3.	Termomodernizacja (wymiana okien w budynku Domu Pomocy Społecznej w Dobiegniewie)	+	0	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0	+
4.	Termomodernizacja budynku, w tym m.in. termomodernizacja źródła ciepła i wymiana stolarki okiennej (Ratusz w Drezdenku, ul Kościuszki 31, 660530 Drezdenko)	+	0	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0	+
5.	Wymiana starej, drewnianej stolarki okiennej na energooszczędną stolarkę plastikową (Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Szpital Powiatowy w Drezdenku, ul. Piłsudskiego 8, 66-530 Drezdenko)	+	0	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0	+
6.	Wymiana stolarki okiennej	+	0	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0	+
7.	Remont drogi powiatowej nr 1371f Osiek – Lubiewko	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
8.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1376f Bobrówko-Żabicko	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
9.	Remont drogi powiatowej nr 1363f w miejscowości Rąpin	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
10.	Wsparcie inwestycji drogowych na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego poprzez przebudowę odcinka drogi powiatowej nr 1381f w m. Gardzko oraz odcinka drogi powiatowej nr 1366f w m. Sarbiewo	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
11.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1371F w miejscowości Dobiegniew ul. Mickiewicza	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
12.	Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1366F w m. Sarbiewo	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
13.	Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1381F w m. Gardzko	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
14.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1375F w miejscowości Bobrówko	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
15.	Modernizacja dróg powiatowych powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
16.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1359F w m. Zwierzyn ul. Wojska Polskiego	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
17.	Działania na rzecz spowolnienia i uspokojenia ruchu w obszarach zabudowanych	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
18.	Montaż urządzeń zmniejszających zużycie wody	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0	+
19.	Wydawanie koncesji eksploatacji złóż kopalin	0	0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	0	-	0	+
20.	Działania na rzecz edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest	0	0	+	0	0	0	+	+	+	0	+	+	+
21.	Wydawanie decyzji w zakresie gospodarki odpadami	+	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
22.	Nadzór i pielęgnacja zieleni urządzonej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
23.	Nasadzenia nowych drzew wzdłuż dróg Powiatowych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ZADANIA MONITOROWANE														
1.	Przebudowa ulicy Pierwszej Brygady w Drezdenku	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
2.	Budowa drogi na działce nr 1156/4 w Drezdenku	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
3.	Przebudowa ulicy Zaułek w Drezdenku	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
4.	Przebudowa ulicy Sienkiewicza w Drezdenku	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
5.	Przebudowa drogi w miejscowości Grotów	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
6.	Udzielanie dofinansowania do wymiany starych pieców „kopciuchów” na nowe ekologiczne na podstawie uchwały nr XLIII/251/2021 Rady Miejskiej Drezdenku	+	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+
7.	Wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków	+	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+
8.	Przebudowa dróg gminnych nr 005308F oraz 005309F w m. Błotnica	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
9.	Modernizacja drogi w m. Błotnica	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
10.	Modernizacja ul. Daszyńskiego	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
11.	Modernizacja ul. Bocznej	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
12.	Modernizacja drogi w m. Łącznica	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
13.	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Starym Kurowie	+	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
14.	Stworzenie punktu Czyste Powietrze	+	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
15.	Asfaltowy zjazd z ul. PCK	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
16.	Chodnik przy cmentarzu	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
17.	Ciąg pieszo-jezdny na cmentarzu w Strzelcach Krajeńskich	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
18.	Chodnik ul. Przemysłowa, Jedności Robotniczej	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
19.	Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Choszczańska w Bobrówku	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
20.	Przebudowa odcinka ul. Poznańskiej w Strzelcach Kraj.	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
21.	Budowa chodnika w Lubiczu	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
22.	Przebudowa drogi gminnej w Ogardach	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
23.	Przebudowa dróg gminnych w m. Buszów i Długie	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
24.	Przebudowa dróg gminnych w m. Bobrówko i Bronowice	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
25.	Przebudowa ul. Południowej w Strzelcach Kraj.	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
26.	Budowa dróg osiedlowych przy ul. Słonecznej	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
27.	Przebudowa drogi gminnej w ciągu ul. Słowackiego w zakresie schodów terenowych	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
28.	Przebudowa drogi gminnej w ciągu ul. PCK w Strzelcach Kraj.	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
29.	Część I - Przebudowa ul. PCK w Strzelcach Kraj.	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
30.	Część II – Przebudowa ciągów pieszych na terenie Placu Zwycięstwa w Strzelcach Kraj.	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
31.	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w m. Brzoza	0	0	+	0	0	+	+	0	0	+	+	0	+
32.	Wymiana kotła w obiekcie należącym do Nadleśnictwa	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
33.	Termomodernizacja budynku socjalno – gospodarczego na szkółce leśnej	+	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
34.	Wymiana kotła grzewczego w budynku leśniczówki Solecko	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
35	Wymiana kotła grzewczego w budynku leśniczówki Gościnowo	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
36	Wymiana kotła grzewczego w budynku leśniczówki Grotów	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
37	Wymiana kotła grzewczego w budynku leśniczówki Ustronie	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
38	Wymiana kotła C.O. w Leśniczówce Górzyska na kocioł C.O. 5 klasy Ecodesign	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
39	Termomodernizacja poddasza budynku Leśniczówki Leśnictwa Smolarz	+	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
40	Wymiana kotłów C.O. w budynku Leśniczówki Leśnictwa Drawiny na kotły C.O. zgasowujące drewno 5 klasy Ecodesign	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
41	Wymiana kotła C.O. w budynku mieszkalnym ul. Długa 84/1 na kocioł C.O. zgasowujący drewno 5 klasy Ecodesign	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
42	Wymiana pieca c.o. w leśniczówce Górki	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
43	Wymiana pieca c.o. w leśniczówce Danków	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	0	+
44	Przebudowa polegająca na odnowie dywanikowej drogi woj. nr 174 na odc.	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
	Drezdenko - Stare Bielice od km 4+309,50 do km 5+340,00													
45	Remont drogi wojewódzkiej nr 170 na odcinku od km 5+200 do km 7+555	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
46	Remont drogi wojewódzkiej nr 156 na odcinku granica województwa – Strzelce Krajeński	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
47	Budowa chodnika w ciągu drogi woj. nr 156 w m. Klesno (po drugiej stronie skrzyżowania)	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
48	Montaż sygnalizatorów wskazujących prędkość w ciągu drogi woj. nr 158 w m. Trzebicz	0	0	+	0	-/0	+	+	-/0	0	+	+	0	+
49	Monitoring jakości powietrza	+	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+	+
50	Kontrole przedsiębiorstw w zakresie emisji do powietrza	+	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+	+
51	Monitoring hałasu w środowisku	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	Kontrole przedsiębiorstw w zakresie emisji hałasu	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53	Stosowanie urządzeń emitujących niski poziom fal elektromagnetycznych	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54	Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
55	Zapisy w mpzp ograniczające budowę źródeł promieniowania elektromagnetycznego w najbliższym otoczeniu zabudowy mieszkaniowej	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Karwin	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
57	Budowa sieci wodociągowej przesyłowej Drezdenko-Kosin	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
58	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Drezdenko obręb Radowo	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
59	Budowa wodociągu i kanalizacji na ul. Podgórnej i Spokojnej w Starym Kurowie	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
60	Budowa wodociągu na ul. Sikorskiego w Starym Kurowie	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
61	Budowa wodociągu w m. Nowe Kurowo	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
62	Budowa kontenerowej stacji uzdatniania wody oraz renowacja studni w m. Machary	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
63	Opracowanie dokumentacji projektowej modernizacji SUW Bronowice	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
64	Modernizacja SUW Brzoza	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
65	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Cmentarnej	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
66	Przebudowa sieci wodociągowej w m. Buszów	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
67	Przebudowa sieci wodociągowej w m. Długie	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
68	Opracowanie dokumentacji budowlanej sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania terenu w rej. ul. Asnyka, Herberta w m. Strzelce Kraj.	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
69	Opracowanie dokumentacji budowlanej sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na dz. Nr 306/2 w m. Długie	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
70	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami ścieków ul. Gwiazdzista, Księżycowa, Planetarna w Strzelcach Kraj.	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
71	Opracowanie dokumentacji budowlanej sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Popiełuszki	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
72	Modernizacja oczyszczalni ścieków	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
73	Budowa sieci wodociągowej w m. Bobrówko etap I i II	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
74	Opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy sieci wodociągowej w m. Broza (stara wieś)	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
75	Modernizacja SUW Bronowice etap I (remont budynku, wymiana filtrów, automatyzacja procesu technologicznego)	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
76	Modernizacja ujęcia w m. Pielice (montaż kontenera, wymiana sieci wodociągowej od studni do kontenera)	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
77	Wykonanie odwiertu studni głębinowej w m. Danków	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
78	Budowa sieci wodociągowej na dz. Nr 306/2 w m. Długie	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
79	Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej na terenie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania terenu w rej. ul. Asnyka, Herberta m. Strzelce Kraj.	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
80	Opracowanie dokumentacji projektowej budowy sieci kanalizacji sanitarnej wraz z tłoczną ścieków w m. Lubicz i rurociągiem tłocznym do m. Tuczo	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
81	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dz. Nr 295, 66/66, 6/92 w m. Długie	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
82	Budowa tłocznej kanalizacji sanitarnej oraz tłoczni ścieków w m. Długie	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
83	Budowa rozdzielczej sieci wodociągowej i SUW Danków	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
84	Modernizacja SUW Bronowice etap II (montaż zbiorników na wodę czystą i pomp II stopnia)	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
85	Opracowanie projektu budowlanego wymiany sieci wodociągowej w m. Pielice	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
86	Opracowanie projektu budowlanego wymiany sieci wodociągowej w m. Lubicz	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
87	Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w m. Przyłęg	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
88	Opracowanie kompleksowej dokumentacji budowlanej kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej w ul. Cmentarnej w m. Strzelce Kraj.	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
89	Przebudowa sieci wodociągowej w m. Brzoza	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
90	Opracowanie projektu budowlanego wymiany sieci wodociągowej w m. Gilów	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
91	Zakup agregatu prądotwórczego dla obsługi ujęć wody	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
92	Przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ul. Katedralnej	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
93	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Lubicz etap I	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
94	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Gardzko etap I	0	0	+	+	+	+	0	-/0	0	0	+	0	+
95	Eksploatacja i utrzymanie urządzeń wodnych	+	0	+	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+
96	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych	+	0	+	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+
97	Utrzymanie koryt rzecznych na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego	+	0	+	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+
98	Wydawanie koncesji eksploatacji złóż kopalni	0	0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	0	-	0	+
99	Kontrole kopalni w zakresie zgodności wydanego pozwolenia ze stanem faktycznym	0	0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	0	-	0	+
100	Wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0	0
101	Monitoring chemizmu gleb	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	0
102	Demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Dobiegniew	0	0	+	+	0	0	+	+	+	0	0	+	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
103	Usuwanie odpadów z folii rolniczych w tym opakowań po nawozach i big bagów	0	0	0	+	+	+	0	+	+	0	+	0	+
104	Realizacja zadania pn. „Demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Drezdenko	0	0	+	+	0	0	+	+	+	0	0	+	+
105	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
106	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	0	0	0	+	+	+	0	+	+	0	+	0	+
107	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	0	0	+	+	0	0	+	+	+	0	0	+	+
108	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	0	0	+	+	0	0	+	+	+	0	0	+	+
109	Usuwanie folii rolniczych z terenu Gminy Strzelce Krajeńskie	0	0	0	+	+	+	0	+	+	0	+	0	+
110	Kontrole gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+
111	Działania na rzecz edukacji ekologicznej w zakresie promowania niskoemisyjnych źródeł energii w tym źródeł odnawialnych oraz przeciwdziałanie spalaniu odpadów	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+
112	Wykonanie nasadzeń zieleni a pasie drogowym aleja Piastów oraz przy skrzyżowaniu z ul. Poniatowskiego	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
113	Wykonanie nasadzeń zieleni na ul. Sienkiewicza, Piłsudskiego, placu Wileńskim oraz w miejscowości Marzenin (koło Sali wiejskiej)	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
114	Wykonanie nasadzeń zieleni na skwerze na ul. Szkolnej, placu Wileńskim, na skwerze ul. Kościuszki/Stary Rynek, na pasie zieleni przy ul. Dąbrowskiej, Ogrodowej	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
115	Wykonanie nasadzeń drzew – 53 szt. – na terenie gminy Drezdenko	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
116	Wykonanie nasadzeń zieleni na skwerze ul. Kościuszki/Stary Rynek, przy pomniku Tadeusza Kościuszki	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
117	Wykonanie nasadzeń drzew – 162 szt. – na terenie gminy Drezdenko	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
118	Rewitalizacja parku miejskiego	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
119	Zakup systemu wczesnego lokalizowania pożarów	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
120	Prognozowanie występowania szkodników pierwotnych sosny oraz zwalczanie szkodników wtórnych świerka	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
121	Prognozowanie występowania szkodników pierwotnych sosny oraz zwalczanie szkodników wtórnych świerka	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
122	Opracowanie dokumentacji projektowej (etap III i IV) w ramach zadania pn. „Przywrócenie funkcji retencyjnych obszarów leśnych poprzez kompleksową odbudowę istniejącego cieku wodnego i istniejących oczek wodnych na terenie Nadleśnictwa Głusko	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	0
123	Roboty budowlane i nadzór inwestorski w ramach projektu „Przywrócenie funkcji retencyjnych obszarów leśnych poprzez kompleksową odbudowę istniejącego cieku wodnego i istniejących oczek wodnych na terenie Nadleśnictwa Głusko”	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	0
124	Utrzymanie obiektów małej retencji	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
125	Zabezpieczenie terenów leśnych przed pożarami	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
126	Prognozowanie występowania szkodników pierwotnych sosny ramach jesiennych poszukiwań oraz przy pomocy pułapek feromonowych	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
127	Wypalanie pozostałości poeksploatacyjnych związku z występowaniem kornika drukarza oraz gatunków towarzyszących	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
128	Akcje z zakresu przeciwdziałania szkodnictwu lesnemu (akcja „Kłusownik”, „Stroisz”, „Choinka”, „Turysta”	0	+	0	+	+	0	+	+	+	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
129	Odtworzenie zbiornika Jezierce –odtworzenie zarośniętego stawu śródleśnego w ramach projektu „Adaptacja lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych”	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
130	Budowa sztucznego otwartego zbiornika wodnego stanowiącego zapas wody na cele przeciwpożarowe w leśnictwie Irena	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
131	Budowa drogi leśnej Gościnowo, stanowiącej dojazd ppoż. o długości 7,8 km	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
132	Utrzymanie łądowiska, pasów przeciwpożarowych, punktów czerpania wody; utrzymanie sieci i sprzętu przeciwpożarowego; patrole lotnicze, punkty obserwacyjne, punkt łączności alarmowej, porządkowanie terenu,	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
133	Tablice informacyjne i ostrzegawcze, utrzymanie łądowiska, pasów przeciwpożarowych, punktów czerpania wody; utrzymanie sieci i sprzętu przeciwpożarowego; patrole lotnicze, punkty obserwacyjne, punkt łączności alarmowej, porządkowanie terenu, tablice informacyjne i ostrzegawcze	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
134	Zakup urządzeń przeznaczonych do monitorowania własności Skarbu Państwa (np. drzewa, drewno) – fotonułapki, odbiorniki GPS	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
135	Utrzymanie i konserwacja dróg przeciwpożarowych w Nadleśnictwie Smolarz	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
136	Budowa zintegrowanego systemu detekcji pożarów	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
137	Monitorowanie, ograniczanie zagrożenia pożarowego, akcje gaśnicze	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
138	Monitoring liczebności owadów	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
139	Ograniczanie liczebności szkodników upraw i szkodników wtórnych	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
140	Monitoring liczebności owadów	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
141	Ograniczanie liczebności szkodników upraw i szkodników wtórnych	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
142	Monitoring liczebności owadów	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
143	Ograniczanie liczebności szkodników upraw i szkodników wtórnych	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
144	Zakup foteopułapek dla Straży Leśnej	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+	+	0	+
145	Zakup foteopułapek i innego sprzętu do monitoringu i obserwacji dla Straży Leśnej	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
146	Inwentaryzacja leśnych siedlisk przyrodniczych	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+	+
147	Zakup i montaż platform lęgowych dla rybołówów	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
148	Utrzymanie istniejących pasów p.poż	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
149	Budowa dostrzegalni (Projekt PPOŻ)	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
150	Przebudowa drogi Długie-Złota	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
151	Wyposażenie PAD i dostrzegalni p.poż przy budynku Nadleśnictwa.	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
152	Wyposażenia dostrzegalni p.poż w Pielicach.	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
153	Budowa drogi nr 26 L. Złotawa 2 km	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
154	Budowa drogi nr 45 L-Danków-3.0km	0	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+
155	Czynności prowadzone w ramach realizacji celów i zadań zrównoważonej gospodarki leśnej Nadleśnictwa Strzelce Kraj. – bieżący monitoring drzewostanów, prognozowanie i rozpoznawanie zagrożeń	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
156	Czynności prowadzone w ramach realizacji celów i zadań zrównoważonej gospodarki leśnej Nadleśnictwa Strzelce Kraj. – bieżący monitoring drzewostanów, prognozowanie i rozpoznawanie zagrożeń	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
157	Czynności prowadzone w ramach realizacji celów i zadań zrównoważonej gospodarki leśnej Nadleśnictwa Strzelce Kraj. - ograniczanie liczebności szkodliwych owadów, likwidacja miejsc rozmnoży	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
158	Czynności prowadzone w ramach realizacji celów i zadań zrównoważonej gospodarki leśnej Nadleśnictwa Strzelce Kraj. - ograniczanie liczebności szkodliwych owadów, likwidacja miejsc rozmnoży	+	+	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
159	Projekt „Ochrona rybołowa Pandion haliaetus na wybranych obszarach SPA Natura 2000 w Polsce” realizowany z Programów LIFE. Wykonanie 2 platform dla rybołowa wraz z posadowieniem na słupach wysokiego napięcia oraz wykonanie i posadowienie tablicy „Witamy w krainie rybołowa”	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
160	Projekt „Obszary Natura 2000 szansą wzbogacenia różnorodności biologicznej Puszczy Gorzowskiej” w ramach projektu	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
	nr POIS.02.04.00-00-0042/16. Monitoring liczebności populacji wybranych gatunków inwazyjnych (szop pracz, norka amerykańska)													
161	Projekt „Obszary Natura 2000 szansą wzbogacenia różnorodności biologicznej Puszczy Gorzowskiej” w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0042/16. Budowa wraz z posadowieniem platformy łęgowej dla rybołowa	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
162	Kompleksowy projekt ochrony gatunków siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe. Budowa wraz z posadowieniem platform łęgowych dla puchacza (3szt)	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
163	Inwentaryzacja gniewosza plamistego	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
164	Inwentaryzacja ważek	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
165	Inwentaryzacja porostów nadrzewnych	+	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
166	Realizację projektu „Historia zakłęta w krajobrazie” – spacerów po parkach krajobrazowych województwa lubuskiego	0	0	+	+	+	0	0	+	+	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
167	Zakup samochodu operacyjnego SLBus dla Komendy Powiatowej PSO w Strzelcach Krajeńskich z wyposażeniem	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
168	Zakup namiotu pneumatycznego z wyposażeniem	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
169	Kontrole ZDR	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
170	Zapoznanie się z obiektami	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
171	Gadżety promujące selektywna zbiórkę odpadów	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
172	Kampania edukacyjna prowadzona w ramach punktu Czyste Powietrze tj. zakup banerów, animacja, ulotki, zakup tablic informacyjnych	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
173	Przeprowadzenie prelekcji, zabaw i konkursów podczas sołeckiego przedsięwzięcia pn. „Święto placka drożdżowego”.	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
174	Udział leśników w akcjach, festynach (wystawienie stoiska), głoszenie prelekcji, organizowanie konkursów leśnych	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
175	Utrzymanie obiektu edukacyjnego, prowadzenie zajęć edukacji ekologicznej	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
176	Rozbudowa infrastruktury edukacyjno-turystycznej Nadleśnictwa Karwin poprzez ustawienie nowych tablic o charakterze edukacyjnym w obrębie miejsc postoju pojazdów, ścieżek dydaktycznych, szlaków rowerowych, itp.	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
177	Zakup materiałów dydaktycznych oraz środków dydaktycznych do uatrakcyjnienia zajęć z edukacji przyrodniczo leśnej (książki przyrodnicze, mapy, tablice przenośne, ślady zwierząt, liście drewniane, medale itp.)	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
178	Organizacja spotkań o charakterze edukacyjnym (Leśne Rajdy Hulajnogowe, rajdy rowerowe, spotkania ornitologiczne, rajdy piesze, rajdy nordic walking – promujące zrównoważony rozwój społeczeństwa oraz przyjazne środowisku środki transportu; spotkania z uczniami szkół, stowarzyszeń, organizacjami samorządowymi, itp.)	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
179	Utrzymanie Leśnego Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnego przy siedzibie Nadleśnictwa Smolarz i zakup wyposażenia do Sali edukacyjnej	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
180	Zakup pomocy dydaktycznych, wydawnictw edukacyjnych, organizacja zajęć, konkursów i imprez edukacyjnych	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
181	Utrzymanie Leśnego Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnego przy siedzibie Nadleśnictwa	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUdzie	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
	Smolarz													
182	Zakup pomocy dydaktycznych, wydawnictw edukacyjnych, organizacja zajęć, konkursów i imprez edukacyjnych	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
183	Utrzymanie Leśnego Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnego przy siedzibie Nadleśnictwa Smolarz	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
184	Zakup pomocy dydaktycznych, wydawnictw edukacyjnych, organizacja zajęć, konkursów i imprez edukacyjnych	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
185	Opracowanie i wdrożenie koncepcji przebiegu szlaków rowerowych w województwie lubuskim w ramach projektu ODRA VELO – ODER VELO. Budowa systemu informacji turystycznej dla rozwoju infrastruktury rowerowej na pograniczu polsko-niemieckim (wyznaczenie sieci szlaków)	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
186	Bieżąca konserwacja tras pieszych i rowerowych (konserwacja: tablic, oznakowania tras, małej architektury)	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
187	Czynności prowadzone w ramach realizacji założeń obowiązującego w Nadleśnictwie Strzelce Krajeńskie III Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa na lata 2020-2029	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
188	Czynności prowadzone w ramach realizacji założeń obowiązującego w Nadleśnictwie Strzelce Krajeńskie III Programu Edukacji	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+

L.P.	ZADANIE	NATURA 2000	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	LUDZIE	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE
------	---------	-------------	-----------------------------	--------	-----------	---------	------	-----------	-----------------------	-----------	--------	---------------------	---------	---------------------

Leśnej Społeczeństwa na lata 2020-2029

+Oznaczenia:

- (+) – pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego przedsięwzięcia
- (-) – negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego przedsięwzięcia
- (0) – brak zauważalnego oddziaływania i skutków w zakresie analizowanego przedsięwzięcia
- (-/+)
- (-/0) – realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki
- (-/0) – zadanie początkowo będzie oddziaływać negatywnie (faza inwestycji), w późniejszym czasie brak będzie zauważalnego oddziaływania
- (-/0) – początkowo brak zauważalnego oddziaływania, natomiast w późniejszym etapie (etap eksploatacji) możliwe negatywne oddziaływanie
- (N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków

Źródło: Opracowanie własne

W niniejszej Prognozie przeprowadzono analizę wpływu na środowisko planowanych przedsięwzięć w ramach realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego*, przy założeniu, że wszystkie przedsięwzięcia będą spełniały wszystkie obowiązujące obecnie wymagania przepisów Prawa ochrony środowiska. Zakres i forma przedstawionych przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko jest zgodna z ustaleniami art. 51 ust. 2 pkt. 2e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko). Przedstawiona ocena ma charakter poglądowy, gdyż dla przedsięwzięć faktycznie oddziałujących na środowisko powinny zostać opracowane szczegółowe raporty o oddziaływaniu na środowisko na etapie ubiegania się o pozwolenie na budowę.

JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Zadania zaplanowane w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza mają na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Działania te pozwolą również na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z zanieczyszczeniem powietrza. Działania te mają pozytywny długoterminowy charakter. Zadaniem, które bezpośrednio wpłynie pozytywnie na poprawę jakości powietrza, jest wymiana źródeł ciepła (tj. kotły opalane węglem) na bardziej ekologiczne i nowoczesne źródła ciepła. Realizacja tego zadania wpłynie na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i emisję gazów cieplarnianych. Pośrednio korzystny wpływ będzie również na zdrowie mieszkańców i stan środowiska przyrodniczego oraz zabytki, a także na ograniczenie zmian klimatu globalnego. Realizacja zadań nie będzie oddziaływać znacząco na środowisko i wpływać bezpośrednio na tereny cenne przyrodniczo w tym nie zagraża integralności obszaru Natura 2000.

Zaplanowano zadanie polegające na wymianie stolarki okiennej, termomodernizacji budynków, które bezpośrednio wpłynie na zwiększenie efektywności energetycznej. Zadania te pozytywnie wpłyną na zachowanie surowców naturalnych oraz ochronę klimatu i poprawę jakości powietrza, jak również zwiększenie stabilności zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą.

Zadania w zakresie wymiany źródeł ciepła polegające na wymianie starych kotłów na nowoczesne zasilane ekologicznymi źródłami (gaz, Pellet) pozytywnie wpłynie na powietrze atmosferyczne w tym także na klimat emitując mniej gazów cieplarnianych, a także na zasoby naturalne poprzez mniejsze zużycie tychże zasobów.

W ramach ograniczenia uciążliwości systemu komunikacyjnego przewiduje się również budowę i rozbudowę ulic, chodników oraz ścieżek rowerowych. Inwestycje te w długiej perspektywie czasowej przyniesie korzyści dla jakości powietrza, poprawy klimatu. Pewnie negatywne oddziaływania będą dotyczyły głównie etapu realizacji inwestycji, gdyż teren pod nową ścieżką rowerową musi zostać odpowiednio przygotowany poprzez usunięcie warstwy ziemi. Zniszczeniu ulegną rośliny oraz drobne zwierzęta w miejscu prowadzenia prac budowlanych. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na etapie funkcjonowania ścieżek. Korzyści z ich budowy znacznie przewyższają ewentualne straty. Więcej ścieżek rowerowych to więcej potencjalnych rowerzystów, mniejsza emisja spalin i poprawa jakości powietrza i klimatu.

Prowadzenie monitoringu powietrza pozwoli na systematyczne kontrolowanie ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza oraz pozwoli na określenie, które parametry zostały przekroczone. Mając takie dane można określić działania, które przyczynią się do poprawy tego stanu. Dlatego też zadanie to będzie mieć pozytywny wpływ na wszystkie elementy środowiska oraz na zdrowie ludzi.

Wszystkie zadania w zakresie ograniczenia emisji będą miały bezpośrednie, pozytywne przełożenie na dobrą jakość powietrza atmosferycznego, a także na klimat oraz dodatkowo pośredni, pozytywny wpływ na zdrowie ludzi.

W ramach realizacji przedsięwzięć z zakresu polepszenia efektywności energetycznych budynków (termomodernizacje, wymiana stolarki okiennej) nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. Realizacja zadań obejmować będzie wymianę okien co nie będzie wiązało się z robotami budowlanymi które ingerowałyby bezpośrednio w jakikolwiek komponent środowiska.

Zadania w zakresie realizacji budowy i rozbudowy ulic chodników i ścieżek rowerowych nie powinny negatywnie wpłynąć na środowisko. Realizacja tych zadań będzie przebiegać wzdłuż istniejących dróg/ulic czyli terenów przekształconych i zurbanizowanych. Realizacja tych zadań związana jest z ingerencją w powierzchnię ziemi lecz jest ona nieznaczna/powierzchniowa. Realizacja budowy dróg prowadzona będzie na istniejących już drogach. Są to tereny już przekształcone w związku z powyższym realizacja zadań nie będzie negatywnie wpływać na środowisko.

Planowana budowa i rozbudowa chodników oraz ulic powinny być prowadzone w sposób eliminujący negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub w uzasadnionych przypadkach w sposób minimalizujący tego rodzaju oddziaływania. Nie przewiduje się wpływu planowanych inwestycji na obszary chronione ze względu na dużą dzielącą je odległość.

Przy realizacji przedsięwzięć tereny cenne pod względem przyrodniczym, powinny zostać całkowicie wyłączone z jakichkolwiek prac inwestycyjnych (jak organizowanie zaplecza budowlanego, składów materiałów). Drzewa, krzewy oraz trawniki powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniami mechanicznymi i chemicznymi zanieczyszczeniami. W przypadku, gdy konieczna okaże się wycinka drzew i krzewów, powinna ona zostać przeprowadzona poza okresem lęgowym ptaków, trwającym od marca do sierpnia. Oddziaływanie przebudowanych układów drogowych na środowisko przyrodnicze będzie zbliżone do stanu istniejącego.

ZAGROŻENIE HAŁASEM

Działania wyznaczone w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem wpłyną w sposób pozytywny na środowisko. Wszelkiego rodzaju inwestycje ograniczające emisję hałasu do środowiska, przede wszystkim na obszarach ochrony akustycznej przyczyniają się do istotnego zmniejszenia negatywnego oddziaływania powodowanego przez hałas. W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego wymieniono zadania ogólnie podejmujące problematykę ochrony przed hałasem, dotyczące całego terenu powiatu. Są to zadania tj. prowadzenie pomiarów hałasu komunikacyjnego i przemysłowego, monitorowanie ich poziomów, usprawnienie organizacji ruchu drogowego, tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania. Działania te będą korzystnie wpływać na klimat akustyczny powiatu.

POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

Zadania zaplanowane w obszarze pól elektromagnetycznych będą mieć pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska, a w szczególności na zdrowie ludzi. Działania te pozwolą na kontrolę wielkości promieniowania elektromagnetycznego. Prawidłowa lokalizacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego nie powoduje konfliktów społecznych oraz minimalizuje możliwość negatywnego oddziaływania tego rodzaju instalacji na zdrowie ludzi. W obszarze tym nie przewidziano zadań mogących negatywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Zaproponowane zadania będą miały pośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ na świat ożywiony przyrody i zdrowie ludzi

GOSPODAROWANIE WODAMI

Realizacja zadań w ramach założonego obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami ma w efekcie doprowadzić do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, jednocześnie chroniąc środowisko wodne przed zanieczyszczeniami. Wpływ działań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na wody powierzchniowe i podziemne będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania. Inwestycje w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci wodociągowej oraz studni i stacji uzdatniania wody nie będą negatywnie oddziaływać na środowisko wodne. Zauważalny jest aspekt społeczny. Gospodarstwa domowe podłączone zostaną do sieci

wodociągowej i kanalizacyjnej, co podwyższy standard życia mieszkańców.

Zadania ukierunkowane na poprawę jakości wód podziemnych i powierzchniowych poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej (budowa lub modernizacja sieci kanalizacyjnych) wpłyną pozytywnie na stan środowiska wodnego na terenie gminy. Systemy kanalizacyjne nie stwarzają podczas normalnej eksploatacji znaczących zagrożeń dla środowiska. Z uwagi jednak na znaczące oddziaływania w przypadku awarii lub wypadku wskazana jest stała kontrola stanu technicznego tych instalacji, jak również opracowanie szczegółowych planów usuwania skutków awarii.

Zadania z zakresu utrzymania koryt rzek w należyтым stanie oraz utrzymania urządzeń wodnych wpłyną pozytywnie na stan wód płynących. Zadania te mają na celu zapobieganie wystąpieniu suszy poprzez spowolnienie odpływu wód powierzchniowych z terenu powiatu. Ponadto utrzymanie koryt rzek we właściwym stanie technicznym zapobiega wystąpieniu powodzi lub podtopień na terenach zalewowych.

Zadania związane z poprawą nawierzchni dróg, budową i przebudową dróg, budową parkingów wiązać się będą z zagospodarowania wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych – do systemu kanalizacji deszczowej lub rowów. Wody opadowe i roztopowe niosą ze sobą ładunek zanieczyszczeń tj. zawiesina, różnego rodzaju substancje olejowe, w tym węglowodory ropopochodne, metale ciężkie, związki organiczne i nieorganiczne,. Powyższe zanieczyszczenia dostają się do wód w wyniku spływu z powierzchni utwardzonej, z wypłukiwania substancji z materiałów stosowanych do przebudowy dróg, z nieszczelnych układów paliwowych i smarowniczych sprzętu remontowo- budowlanego wykorzystywanego przy pracach budowlanych. Działania związane z prowadzeniem prac budowlanych z użyciem sprzętu ciężkiego będą chwilowe i krótkotrwałe, które ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych. Podczas użytkowania dróg i parkingów powstaną wody opadowe i roztopowe, stanowiące potencjalne zagrożenie dla środowiska wodnego i glebowego. Wody opadowe i roztopowe z terenów komunikacyjnych przed wprowadzeniem do wód lub ziemi powinny spełniać zapisy Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych. Wody nie spełniające wymagań powinny być oczyszczane, tak aby spełnione były standardy powyższego rozporządzenia.

Działania w zakresie gospodarki wodnej będą miały korzystny wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych oraz właściwe gospodarowanie wodami.

GLEBY

Na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego użytki rolne stanowią istotną część w ogólnej powierzchni powiatu. Dlatego zaplanowano działania, które będą służyć ochronie gleb i właściwemu ich wykorzystaniu. Na etapie planowania przestrzennego należy chronić najlepsze kompleksy gleb przed ich zainwestowaniem na inne cele niż rolnicze. Uchroni to przed nieodwracalną stratą dobrych gleb, na których można uzyskać najlepsze plony. Rolnicy powinni być szkoleni w zakresie prawidłowego stosowania nawozów sztucznych oraz stosowania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.

Działania zaproponowane w POŚ w zakresie ochrony zasobów naturalnych oraz gleb będą miały korzystny wpływ na jakość powierzchni ziemi na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego.

GOSPODARKA ODPADAMI

Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wytycznych zwartych w ustawie z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, na rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów, na eliminację nielegalnego pozbywania się odpadów oraz właściwe zagospodarowanie masy wytworzonych odpadów. Likwidacja „dzikich wysypisk” ograniczy dopływ zanieczyszczeń do wód, nastąpi poprawa stanu gleb i krajobrazu, a to pośrednio pozytywnie wpłynie na rośliny i zwierzęta oraz ludzi. Działania prewencyjne i kontrolne przyczynią się do ograniczenia powstawania

miejsz nielegalnego składowania odpadów. Usuwanie wyrobów zawierających azbest wpłynie pozytywnie głównie na zdrowie ludzi. Wyeliminowanie azbestu ze środowiska zmniejszy ryzyko zachorowania na choroby płuc wywołane włóknami azbestu.

Zadania takie jak kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów oraz wytwórców odpadów, odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz minimalizacja ilości składowanych odpadów wpłynie pośrednio pozytywnie na oceniane elementy środowiska. Działania te przyczynią się do zmniejszenia ilości odpadów trafiających na „dzikie wysypiska”, a to wpłynie pozytywnie na poprawę powierzchni ziemi i krajobrazu. Dzięki tym działaniom mniejsza ilość odpadów będzie trafiać na składowiska odpadów, a przez to mniejsza powierzchnia terenu zostanie zajęta przez składowiska.

ZASOBY PRZYRODNICZE

Zadania w zakresie ochrony zasobów przyrody mają na celu ochronę struktur przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej oraz zwiększenie bioróżnorodności. Przedsięwzięcia te pozwolą na ograniczenie niszczenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacji ekosystemów i utraty bioróżnorodności. Należy w dalszym ciągu chronić i pielęgnować już istniejące formy ochrony przyrody tak aby tworzyły spójny system. Należy prowadzić prace konserwacyjne i inwentaryzacyjne na pomnikach przyrody, tak aby zachować ich właściwy stan. Zaplanowane działania w zakresie rozwoju bezpiecznej dla środowiska infrastruktury turystycznej nie będą mieć negatywnego wpływu na stan środowiska. Na terenach cennych przyrodniczo należy wyznaczać ścieżki po których będą poruszać się turyści. Cenne tereny zostaną zabezpieczone przed nadmierną presją turystów, przed ewentualnymi zniszczeniami i zaśmiecaniem. Rozwój terenów zielonych wpłynie na atrakcyjność gminy, poprawi krajobraz, wpłynie pozytywnie na jakość powietrza poprzez pochłanianie nadmiaru dwutlenku węgla, na jakość gleb i zasobność jej w wodę (zwiększenie retencji). Wprowadzanie terenów zielonych powoduje powstawanie specyficznego mikroklimatu, który będzie mieć wpływ na obniżenie temperatury powietrza na terenach zabudowanych. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej wpłynie pozytywnie na rośliny i zwierzęta poprzez zwiększenie liczebności ich siedlisk. Poprawi się jakość powietrza poprzez pochłanianie dwutlenku węgla przez rośliny. Utworzy się specyficzny mikroklimat. Nastąpi poprawa jakości gleb, będą one bardziej zasobne w wodę, a przez to nie zostanie zakłócona gospodarka wodna obszarów leśnych. Krajobraz gmin będzie bardziej spójny, harmonijny i będzie korzystnie wpływać na jakość życia mieszkańców. Obszary leśne to także potencjalne miejsce do wypoczynku dla mieszkańców. W przypadku zalesiania nowych terenów należy uwzględniać zarówno uwarunkowania przyrodnicze, jak i gospodarcze oraz wymogi prawa dotyczące prowadzenia trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki zasobami leśnymi.

ZAGROZENIE POWAŻNYMI AWARIAMI

Zadania w zakresie zagrożenia poważnymi awariami będą miały tylko pozytywny wpływ na środowisko. Są to głównie działania w zakresie zakupu sprzętu dla straży pożarnej i edukacji społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnej awarii. Kompleksowe wyposażenie jednostek ratowniczych pozwoli na lepszą ochronę mieszkańców przed poważnymi awariami, zjawiskami ekstremalnymi oraz ich skutkami. Zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców. Odpowiedni sprzęt ochroni gleby oraz wody powierzchniowe i podziemne przed przedostaniem się zanieczyszczeń na wypadek poważnej awarii. Nowoczesny sprzęt gaśniczy ograniczy straty w mieniu ludzi jak i w zasobach leśnych na wypadek pożaru.

7.1. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ, W TYM NA OBSZARY NATURA 2000 ORAZ STANOWISKA CHRONIONYCH GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE OBJĘTYM PROJEKTEM

Realizacja ustaleń Programu Ochrony Środowiska nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary chronione oraz obszary sieci NATURA 2000, a także nie będzie stanowić zagrożenia dla gatunków

roślin, zwierząt i siedlisk, dla których ochrony zostały one powołane. Realizacja przedsięwzięć zawartych w programie nie wpłynie na funkcjonalność i integralność obszarów chronionych.

Zadania zawarte w Programie nie będą generowały zagrożeń wymienionych w Standardowych Formularzach Danych dla obszarów Natura 2000 oraz dla celów ochrony parków krajobrazowych. Na etapie pracy budowlanych mogą zaistnieć zagrożenia dla stanowisk gatunków chronionych. Jednak na tym etapie nie można dokładnie przewidzieć czy tak naprawdę będzie oraz jaki będzie tego skutek. Natomiast żadne z zadań przewidzianych w Programie nie wpłynie na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów Natura 2000. Realizacja założeń Programu nie będzie oddziaływać negatywnie na inne obszary prawnie chronione oraz na indywidualne formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie powiatu. Ponadto, realizacja zadań Programu nie będzie naruszała art. 119 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie będzie powodowała wznoszenia w pobliżu jezior i innych zbiorników wodnych, rzek i kanałów obiektów budowlanych uniemożliwiających lub utrudniających ludziom i dziko występującym zwierzętom dostęp do wody.

Integracja oraz cel ochrony każdego z obszarów NATURA 2000 jest rzeczą nadrzędną. Zadania realizowane na terenach NATURA 2000 odznaczają się wysokim priorytetem społecznym. Jeśli jakieś z tych zadań będzie wpływać negatywnie na dany obszar zostaną podjęte odpowiednie działania kompensacyjne.

7.2. ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE I WTÓRNE

Oddziaływania skumulowane będą związane z jednoczesną realizacją w kilku zadań w tym samym czasie, na sąsiadujących terenach (akumulacja wpływów w czasie i przestrzeni). Związane będą z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczenia powietrza związanego z etapem prac budowlanych. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będzie niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Oddziaływania wtórne zachodzących najczęściej w sytuacji wzrostu jednej emisji, powstającej w związku z ograniczeniem innej. Określenie wtórnych oddziaływań w makroskalowych prognozach, sporządzanych na potrzeby dokumentów strategicznych, biorąc pod uwagę ich zasięg oraz stopień ogólności, jest albo w ogóle niemożliwe, albo obarczone zbyt dużą niepewnością, jak również niecelowe na tak wczesnym etapie planowania.

Zadaniem prognoz, wykonywanych na najwcześniejszym etapie planowania i podejmowania decyzji, jest przede wszystkim zidentyfikowanie możliwości wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz określenie ich przybliżonej siły i kierunku, po to by umożliwić skorygowanie celów i założeń rozpatrywanego dokumentu, aby jego potencjalne oddziaływania negatywne (zwłaszcza te najsilniejsze) mogły ulec zmniejszeniu, a oddziaływania pozytywne (zwłaszcza te najsłabsze) zwiększeniu.

8. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Analizę i oceną poszczególnych celów i zadań realizacyjnych zaproponowanych w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* przeprowadzono w obrębie poszczególnych obszarów priorytetowych ze szczególnym uwzględnieniem analizy i oceny zadań w zakresie rozwoju energetyki, transportu, infrastruktury ściekowej i jej urządzeń indywidualnych, gospodarki odpadami, a także przez pryzmat potencjalnych oddziaływań przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W odniesieniu do przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogą zaistnieć w trakcie realizacji *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego*, należałoby podjąć następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

- objęcie przedsięwzięć kwalifikujących się do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a w szczególności mogących oddziaływać na będące na terenie powiatu obszary Natura 2000, procedurą oceny oddziaływania na środowisko;
- wprowadzenie ścisłego nadzoru nad wykonaniem warunków decyzji środowiskowych, a w szczególności zastosowanie wymaganych rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających oddziaływanie na środowisko;
- wprowadzenie systemu monitorowania realizacji przedsięwzięć w ramach *Programu*.

W odniesieniu do zadań systemowych w ochronie środowiska duże znaczenie ma właściwe planowanie przestrzenne. W tym zakresie należy położyć duży nacisk na odpowiednie przygotowanie planów miejscowych, z uwzględnieniem warunków ekofizjograficznych. Ważne jest też odpowiednie wyprzedzenie czasowe w przygotowaniu planów, które nie powinny powstawać „pod naciskiem konkretnego inwestora”. Skutecznie zapobiegać zagrożeniom środowiska i eliminować lub ograniczać ewentualne konflikty przyrodnicze można poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne, które pozwala na:

- wybór niekolizyjnych środowiskowo (lub o ograniczonej konfliktowości) lokalizacji przedsięwzięć,
- zagospodarowanie terenów przeznaczonych na inwestycje zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Przeprowadzona analiza celów i zadań wykazała, że realizacja *Programu* może nieść za sobą nie tylko wyłącznie pozytywne skutki, ale i takie, które w praktyce mogą być źródłem zagrożenia dla środowiska. Konieczne są zatem działania zapobiegające i ograniczające prawdopodobne negatywne oddziaływania.

Niektóre z ww. zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach *Programu Ochrony Środowiska* wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. Dlatego też przyjęto, że na tym etapie programowania wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

8.1. OCHRONA PRZED HAŁASEM

W celu ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego i jego negatywnego oddziaływania na człowieka oraz budynki w tym zabytki przeprowadzane będą modernizacje i przebudowy dróg.

Modernizacje, przebudowy i budowy dróg niosą ze sobą korzyści zarówno ekonomiczne jak i społeczne odnoszone przez mieszkańców i użytkowników drogi, które mogą obejmować: zmniejszenie strat czasu i redukcję czasu podróży, poprawę bezpieczeństwa ruchu, zwiększenie przepustowości oraz zmniejszenie przeciążenia istniejących odcinków dróg i skrzyżowań, zmniejszenie kosztów ruchu i kosztów utrzymania drogi, możliwość skoncentrowania ruchu ciężkich pojazdów na drogach przebiegających przez mniej wrażliwe otoczenie, pobudzenie aktywności gospodarczej osiedli i miejscowości usytuowanych wzdłuż drogi.

Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawcy i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin wycieki), organizacji prac (np. koordynacja prac w pasie drogowym, unikanie prac będących źródłem znacznego hałasu w porze wieczornej). Minimalizowaniu znaczących oddziaływań na środowisko będzie służyło przestrzeganie obowiązujących zasad w zakresie gospodarki odpadami. Ograniczeniu emisji pyłu przy pracach ziemnych sprzyjają: zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na pryzmach (piasek), sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy; ograniczenie emitowanego hałasu oraz wibracji jest możliwe poprzez:

- izolowanie głośnych procesów i ograniczanie dostępu do obszarów zagrożonych hałasem;
- ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów i ekranów akustycznych;
- stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku;
- organizację pracy, ograniczającą czas przebywania w obszarach zagrożonych hałasem;
- planowanie hałaśliwych prac w takim czasie, aby narażona na hałas była jak najmniejsza liczba mieszkańców;
- stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych podczas prowadzenia robót, sugeruje się rozważenie podjęcia środków zaradczych dla skutecznego uspokojenia ruchu oraz ewentualne odgrodzenie chodnika od jezdni w pobliżu wyjścia z domów.

Realizowanie inwestycji drogowych związane jest również z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych, oraz wprowadzaniem ekranów akustycznych, które mają za zadanie wyciszać hałas drogowy, ponadto modernizowane drogi wyposażane są w instalacje odwadniające, wody opadowe odprowadzane są zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Działania w zakresie eliminacji bądź ograniczenia hałasu przemysłowego powinny przyczynić się do poprawy warunków życia ludzi na terenach zabudowy mieszkaniowej położonych w sąsiedztwie zakładów przemysłowych. Prowadzenie systematycznego monitoringu pozwoli szybciej reagować na potencjalne przekroczenia dopuszczalnych norm emisji hałasu, a tym samym przyczynić się do wprowadzania przez podmioty gospodarcze nowocześniejszych technologii eliminujących negatywne oddziaływanie ze strony hałasu.

8.2. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Z punktu widzenia jakości powietrza atmosferycznego i zmian klimatu, ważne jest przeprowadzenie analizy i oceny przyjętych celów i zadań realizacyjnych w dziedzinie energetyki. W celu ograniczenia zużycia energii przeznaczonej do ogrzewania budynków kontynuowane będą działania termomodernizacyjne, przebudowy i remonty budynków, które doprowadzą do usprawnienia wydajności systemów grzewczych w obiektach, oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza z niesprawnych instalacji. Zostaną przeprowadzone działania polegające na stosowaniu dociepleń budynków, wymianie stolarki okiennej oraz modernizacji systemów grzewczych. Niewątpliwie wpłynie to na poprawę stanu powietrza atmosferycznego, mniejsze zużycie energii, a co za tym idzie ograniczenie zużycia zasobów naturalnych środowiska. Ważne w realizacji tego zadania będą akcje informacyjno-edukacyjne związane z promowaniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także prowadzenie kontroli emisji zanieczyszczeń zarówno w obrębie zakładów przemysłowych, dla których wydano pozwolenie na wprowadzanie pyłów i/lub gazów do powietrza, jak również na terenie prywatnych posesji w zakresie spalania odpadów.

W celu ograniczenia zużycia energii przeznaczonej do ogrzewania budynków kontynuowane będą działania termomodernizacyjne, które doprowadzą do usprawnienia wydajności systemów grzewczych w obiektach, oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza ze starych pieców. Zostaną przeprowadzone działania polegające na stosowaniu dociepleń budynków, wymianie stolarki okiennej oraz modernizacji systemów grzewczych. Niewątpliwie wpłynie to na poprawę stanu powietrza atmosferycznego, mniejsze zużycie energii, a co za tym idzie ograniczenie zużycia zasobów naturalnych środowiska.

Przedsięwzięcia termomodernizacyjne powinny być dostosowane do terminów rozrodu zwierząt. Zgodnie z art. 52 ust.1 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2020 poz. 55), w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoi. W związku powyższym przed wykonaniem prac związanych m.in. z termomodernizacją budynków, należy przeprowadzić ich inwentaryzację pod kątem występowania ptaków, w szczególności jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*); w razie stwierdzenia występowania ww. gatunków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych).

Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny oraz modernizacja istniejących kotłowni przyczynią się do mniejszego udziału zanieczyszczeń z palenisk indywidualnych, co wpłynie na poprawę jakości powietrza. Wprowadzenie zmian technologii grzewczej, poprzez wyeliminowanie węgla jako paliwa i zastosowanie bardziej ekologicznych źródeł energii (np. gazu ziemnego, oleju opałowego, biomasy) w lokalnych kotłowniach zbiorczych i instalacjach indywidualnych, powinno przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (ograniczenie emisji niskiej).

Zbiorcze zestawienie sposobów zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań w przypadku przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań – ochrona powietrza

SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ

- inwentaryzacja budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków oraz nietoperzy przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych
- dostosowanie terminu przeprowadzania prac do okresów lęgowych ptaków oraz rozrodu zwierząt
- stworzenie siedlisk zastępczych (budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy)

8.3. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym występuje przede wszystkim w bezpośrednim otoczeniu jego źródła (np. stacje elektroenergetyczne, linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej). Dlatego, aby ograniczać negatywne oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na ludzi i środowisko, konieczne jest rozważanie problematyki oddziaływania pól elektromagnetycznych na etapie planowania przestrzennego (przy wyborze lokalizacji nowych inwestycji). Istotne jest by z jednej strony ograniczyć rozwój zabudowy w sąsiedztwie źródeł promieniowania elektromagnetycznego, a z drugiej strony zabezpieczyć tereny zabudowy mieszkaniowej przed lokalizowaniem tych źródeł w ich najbliższym sąsiedztwie.

Tabela 21. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań – ochrona przed polami elektromagnetycznymi

ZADANIE	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	<ul style="list-style-type: none"> - rozważanie problematyki oddziaływania pól elektromagnetycznych na etapie planowania przestrzennego - ograniczenie rozwoju zabudowy w sąsiedztwie źródeł promieniowania elektromagnetycznego, - zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej przed lokalizowaniem tych źródeł w ich najbliższym sąsiedztwie

8.4. ZASOBY WODNE I GOSPODARKA WODNA

Inwestycje w zakresie wodociągów przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej oraz do podniesienia standardu życia mieszkańców.

Realizacja inwestycji kanalizacyjnych spowoduje pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych. Ważnym celem na najbliższe lata będzie wypełnienie zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego i powiązanych z tym zadań przewidzianych w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych*. Działania te przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez bezpieczne zorganizowanie odprowadzenia ścieków na oczyszczalnię. Realizacja tych działań jest niezbędną i w efekcie korzystną dla środowiska.

Ponadto brak realizacji zadań w zakresie zagospodarowania ścieków komunalnych, ale również ścieków od wytwórców przemysłowych stwarza realne zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych określonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. W związku z powyższym zasadne jest realizowanie działań w tym zakresie, ażeby oprócz wymagań stawianych KPOŚK sprostać zadaniom określonym w ww. dokumencie.

W *Programie*, opierając się na przepisach zawartych w ustawie z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, zaproponowano wprowadzanie indywidualnych rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych (przydomowe oczyszczalnie ścieków), zwłaszcza na terenach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty. Ważne jest by równolegle do działań prowadzonych w ramach rozwoju systemu wodociągowego na terenie poszczególnych gmin, realizować również inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej (infrastruktury), w szczególności przez budowę systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków.

Należy jednak pamiętać, że oddziaływanie inwestycji wod-kan na etapie realizacyjnym (budowy) będzie rodzić niedogodności związane z ograniczeniami komunikacyjnymi dla mieszkańców oraz pewne skutki w środowisku przyrodniczym (ingerencja w środowisko wodno-gruntowe). Wymienione oddziaływania będą występować tylko w krótkim okresie czasu (realizacja), a spodziewana wartość korzyści związanych ze skanalizowaniem czy zwodociągowaniem miejscowości przewyższy wielokrotnie sumę strat ekologicznych.

Prawidłowo zrealizowane melioracje wodne wpływają na polepszenie zdolności produkcyjnej gleby i ułatwiają jej uprawę oraz chronią użytki rolne przed powodzią. Retencja wody w przyrodzie jest zazwyczaj zjawiskiem korzystnym i do jej pozytywnych skutków można zaliczyć:

- zwiększenie wilgotności w strefie powierzchni terenu, a w szczególności w glebie, co ma podstawowe znaczenie dla rozwoju biosfery;
- wzrost wilgotności powietrza w przy powierzchniowej warstwie atmosfery, co przekłada się na łagodniejszy klimat;
- wzrost zasobów wód powierzchniowych i podziemnych;
- wyrównanie (złagodzenie) zmienności przepływów w ciekach, a w szczególności złagodzenie kulminacji fal powodziowych i także głębokich niżówek.

Zaniedbania w zakresie melioracji mają niekorzystny wpływ na środowisko: zagniwanie związków roślinnych w korytach rowów i sukcesywne zamulanie powoduje zwiększenie się ilości zanieczyszczeń organicznych odprowadzanych do wód powierzchniowych, co również wpływa niekorzystnie na odpływ powierzchniowy. Odpowiednio eksploatowane systemy wodno-melioracyjne na terenach dolinowych kształtują zasoby małej retencji oraz jakość wód gruntowych i powierzchniowych. Poprzez odwadnianie terenów rowami następuje obniżenie poziomu wody gruntowej, zwiększa się zdolność retencyjna profilu i następuje wyrównanie przepływu w rzekach. Dodatkowe ilości deszczu spływają dzięki sieci melioracyjnej szybciej.

W wyniku melioracji następuje powolna, ale istotna zmiana struktury i poprawa właściwości fizycznych gleby, która staje się bardziej przewiewna, przepuszczalna i ma większą zdolność

retencjonowania wody. Gleby mają większy zapas wilgoci w okresie suszy, zmniejsza się odpływ powierzchniowy powodujący erozję i zagrożenie powodziowe.

Tabela 22. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań – gospodarka wodna

ZADANIE	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Wykonanie przyłączy kanalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów – ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji – racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów) – wprowadzenie nasadzeń zieleni – sprawne przeprowadzenie prac – stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska
Podejmowanie przedsięwzięć z zakresu modernizacji i odbudowy systemów melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych	<ul style="list-style-type: none"> – dbałość o zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych poprzez projektowanie przepławek dla ryb przy planowaniu inwestycji hydrotechnicznych, – uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji, – odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych, – prowadzenie prac budowlanych w określonym czasie, ze względu na okresy lęgowe, – przestrzeganie rygorów technologicznych – stosowanie materiałów miejscowego pochodzenia

8.5. RACJONALIZACJA GOSPODARKA ODPADAMI

Do najważniejszych celów, przyjętych w *Programie*, związanych z poprawą warunków środowiska w zakresie gospodarki odpadami jest dalsza eliminacja wyrobów zawierających azbest.

Ponadto pozytywne efekty realizacji *Programu* trzeba wiązać z rozwojem selektywnej zbiórki odpadów na terenie powiatu, co zapewni wyższy poziom odzysku surowców oraz zmniejszy presję związaną z eksploatacją zasobów przyrodniczych. Eliminacja dzikich wysypisk odpadów przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych i ograniczenia zagrożenia związanego z zanieczyszczeniem gleby i wód podziemnych. Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wytycznych zwartych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, rozwój systemów selektywnej zbiórki, eliminację nielegalnego pozbywania się odpadów oraz właściwe zagospodarowanie masy wytworzonych odpadów. Odpowiednia edukacja ekologiczna przyczyni się do wzrostu świadomości wśród mieszkańców w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami.

W przypadku eliminacji wyrobów zawierających azbest, potencjalnym zagrożeniem dla środowiska jest niewłaściwe prowadzenie demontażu prowadzące do emisji niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt włókien azbestowych. Zadania te powinny być realizowane ze szczególną ostrożnością. Ostateczny efekt będzie jednakże korzystny, gdyż zagrożenie ze strony azbestu zostanie całkowicie wyeliminowane. Prace demontażu powinny być wykonywane przez wyspecjalizowane podmioty z określonymi procedurami, z zachowaniem wszystkich możliwych środków ostrożności, prace budowlane powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków.

8.6. OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I ZASOBÓW KOPALIN

Korzystne oddziaływanie na pedosferę będą miały przedsięwzięcia podejmowane w obrębie rekultywacji gleb zdegradowanych oraz związanych z niewłaściwym składowaniem odpadów - likwidacja dzikich wysypisk. Działania te przyczynią się do zachowania właściwego chemizmu gleb i zapobiegają będą ich degradacji. Rekultywacja terenów zdegradowanych pozwala przywrócić teren do produkcji rolniczej, leśnej czy na cele rekreacyjne.

Jednym z głównych zagrożeń gleb na analizowanym terenie jest erozja (deflacja i erozja wodna). Procesy erozyjne gleb na stokach uprawianych rolniczo mogą być inicjowane i potęgowane wskutek niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej. Postulowane w *Programie* uwzględnianie przez rolników

Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, zapewnić powinno właściwe użytkowanie i ochronę gleb przed erozją i innymi zagrożeniami związanymi z działalnością rolniczą (np. w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin).

8.7. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych przyczyni się do wolniejszego ich zużywania i ograniczania presji na środowisko. Zrealizowanie tych postulatów ma umożliwić wykorzystywanie energii odnawialnej. Wzrost udziału energii z odnawialnych źródeł przełoży się na różnorodność oddziaływań na środowisko. Poza wykorzystaniem biomasy, zaletą energii odnawialnej jest eliminacja wytwarzania odpadów i emisji do powietrza na etapie eksploatacji systemu. Wielkość oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju wykorzystywanego paliwa, którym mogą być słoma, zrębki, brykiet drewna.

Podjmując decyzję dotyczącą lokalizacji elektrowni wiatrowych lub farm fotowoltaicznych wskazane jest uwzględnienie negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na wszystkie aspekty środowiskowe w tym na zdrowie i życie człowieka. Inwestycja jaką jest budowa elektrowni wiatrowych lub farm fotowoltaicznych wymaga przeprowadzenia raportu oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Na etapie realizacji przedsięwzięcia nastąpi wzmożona emisja akustyczna w związku z ruchem i działaniem pojazdów oraz innych urządzeń biorących udział w pracach budowlanych i przygotowawczych. Można się spodziewać utrudnień w komunikacji na drogach dojazdowych.

Najwyższe oddziaływanie dotyczy etapu realizacji inwestycji (ingerencja w środowisko wodno-gruntowe, budowa dróg dojazdowych, budowa sieci elektrycznej, jednoroczne zmniejszenie areалу upraw, itd.). Pod względem krajobrazowym problematyczny jest etap eksploatacyjny. Istnieją, bowiem sprzeczne poglądy w ocenie wpływu inwestycji na krajobraz. Nie istnieją możliwości zrekompensowania zmiany krajobrazu, jednak zmiana ta jest odwracalna w związku z ograniczoną żywotnością elektrowni wiatrowych czy to fotowoltaicznych.

Problematyczny okazać się może wpływ inwestycji z zakresu rozwoju energetyki odnawialnej na przyrodę, dlatego przed podjęciem decyzji lokalizacyjnej należy przeprowadzić analizę wpływu na wszystkie komponenty środowiska. Przedsięwzięcie musi zostać zaplanowane w taki sposób by:

- nie znajdowało się na trasach przelotowych i miejscach żerowania dużych stad ptaków;
- nie znajdowało się w obrębie kryjówek, miejsc żerowania i lokalnych tras przelotowych nietoperzy (zgodnie z opracowaniem pn. „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze”³;
- znajdowały się poza cennymi zbiorowiskami roślinnymi oraz poza kompleksami leśnymi;
- znajdowały się poza obszarowymi formami ochrony przyrody i krajobrazu;
- nie zakłócały ciągłości systemów i łączników ekologicznych;
- nie przekroczyć dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112 ze zm.);
- nie zaburzało stosunków wodnych

Lokalizacja i budowa siłowni wiatrowych na terenie gminy powinna być zatem przedmiotem szczególnego traktowania i przeprowadzenia każdorazowo indywidualnego postępowania w sprawie oceny oddziaływania dla środowisko, w tym na przedmiot, cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

³ Polskie Towarzystwo Ochrony „Salamandra” oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy, wersja II, grudzień 2009 r.

Przy zachowaniu wysokich standardów ochrony środowiska i eliminacji zagrożeń, rozwój energetyki w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii powinien ograniczyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, przyczynić się do ochrony klimatu oraz zmniejszyć presję na nieodnawialne zasoby paliw kopalnych.

Realizacja przedsięwzięć przyczyni się do zwiększenia wykorzystania OZE w bilansie energetycznym gminy, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ochroną najcenniejszych przyrodniczo obszarów.

8.8. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Zapisy i rozstrzygnięcia „Programu” zapewniają całkowitą ochronę cennym przyrodniczo lub krajobrazowo obszarom gminy oraz gminnym obszarom i obiektom objętym ochroną prawną. „Program” nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym lub krajobrazowym tych obszarów jak i funkcji obszarów objętych ochroną prawną. W sumie „Program”, zapewnia ochronę przyrodniczą lub krajobrazową obszarów chronionych i chronionych form przyrody, a także zieleni zorganizowanej, w proporcjach właściwych do przewidywanego zagospodarowania gminnych i powiatowych terenów. Gwarancją skuteczności rozstrzygnięć „Programu”, w szczególności w odniesieniu do obszaru NATURA-2000, może być wyłącznie wprowadzenie ich do treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 23. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań – ochrona przyrody i krajobrazu

ZADANIE	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Kontrolowany rozwój bezpiecznej dla środowiska nowoczesnej infrastruktury rekreacyjnej zapewniającej wzrost potencjału turystycznego regionu	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnianie ochrony walorów krajobrazowych podczas realizacji inwestycji - prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu ptaków - uwzględnianie ochrony walorów krajobrazowych podczas realizacji inwestycji
Rozwój turystyki aktywnej poprzez budowę ścieżek pieszo - rowerowych	

8.9. PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM

Tabela 24. Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań – przeciwdziałanie poważnym awariom

ZADANIE	SPOSOBY ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ
Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	
Działalność inspekcyjno-kontrolna zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie systemu ratownictwa chemicznego i zarządzania kryzysowego, - wyznaczanie tras przewozu materiałów niebezpiecznych poza obszarami zamieszkałymi oraz terenami przyrodniczo cennymi,
Kontrola przewozów substancji niebezpiecznych. Kontrola stanu technicznego pojazdów i dróg kolejowych na terenie gminy	

8.10. EDUKACJA EKOLOGICZNA I POWAŻNE AWARIE

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ponieważ zwiększają wiedzę społeczeństwa o tym, jakie zagrożenia niesie ze sobą działalność człowieka i jakie są tego konsekwencje dla środowiska i zdrowia człowieka. Kształtowanie postaw proekologicznych jest więc ważną działalnością w ramach ochrony przyrody i zapobiegania degradacji środowiska.

Istotne jest także prowadzenie działań mających na celu wykreowanie właściwych zachowań lokalnego społeczeństwa w sytuacji wystąpienia poważnych awarii, co potencjalnie może się przyczynić do ograniczenia niebezpieczeństwa wystąpienia szkód w środowisku.

Potencjalne poważne awarie (przemysłowe, przewóz substancji niebezpiecznych) można ograniczyć lub zminimalizować już na etapie planowania danej inwestycji wybierając lokalizacje oraz odpowiednie rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne. Prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji, także pozwoli istotnie zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnej awarii.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZADAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE

Warunkiem prawidłowego wdrożenia założeń *Programu ochrony środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań oraz dostępność środków finansowych jak i brak protestów społeczeństwa. Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach *Programu* ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Biorąc pod uwagę użyteczność działań odnoszącą się do uwarunkowań strategicznych, ekonomicznych, środowiskowych oraz stopnia zaawansowania już rozpoczętych działań o znaczeniu priorytetowym (modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, inwestycje drogowe, termomodernizacje budynków) planowane działania mają charakter optymalny dla realizacji ustalonej wizji rozwoju powiatu. Proponowanie rozwiązań alternatywnych dla takich działań nie ma, zatem uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, dokumenty te mają charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

10. WNIOSKI KOŃCOWE

Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana dla *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* nie wskazała na występowanie znaczących zagrożeń dla środowiska w proponowanych działaniach. Stwierdza się, iż przyjęcie do realizacji na etapie planowania konkretnych przedsięwzięć rozwiązań, zapobiegających i ograniczających oddziaływanie na środowisko, wyeliminuje, bądź ograniczy ewentualne konflikty środowiskowe.

Program ze swej natury jest dokumentem ogólnym, planistycznym nie stanowi prawa miejscowego, a część jego zapisów ma charakter indykacyjny. W związku z tym rekomenduje się, by w programie sformułować ogólne zasady realizacji poszczególnych działań, zgodne z wymogami środowiskowymi, w dokumentach szczegółowych, wymagania środowiskowe dla poszczególnych rodzajów projektów, dla systemów ich oceny i wyboru, dla monitorowania i zarządzania środowiskowymi efektami realizacji *Programu*.

Analiza macierzy wpływu realizacji zadań *Programu* pozwoliła wskazać na zasadniczą grupę działań o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania *Programu* na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Przeciwwagą do przedsięwzięć w przeważającej mierze o charakterze budowlanym są działania związane z wydawaniem decyzji środowiskowych, pozwoleń na budowę itp. Na etapie administracyjnym powinna zostać opracowana niezbędna dokumentacja stwierdzająca słuszność planowanej inwestycji i potencjalne oddziaływanie jej na środowisko.

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji *Programu* bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. W przypadku realizacji zaplanowanych inwestycji na terenach cennych przyrodniczo, należy szczegółowo rozważyć wszystkie oddziaływania.

Realizacja żadnego z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą transgranicznego negatywnego oddziaływania na środowisko. Przewiduje się, że będzie to głównie wpływ pozytywny, związany z wieloletnim programem osiągania poprawy środowiska w zakresie porządkowania gospodarki wodno-ściekowej i innych. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

Zaniechanie realizacji zaplanowanych zadań prowadzić będzie do pogorszenia stanu środowiska i pogorszenia jakości życia mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich działań *Programu* pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów naturalnych.

11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze streszczenie odzwierciedla układ (rozdziały) prognozy oddziaływania na środowisko.

1. Prognoza oddziaływania programu na środowisko

Art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2021 r. poz. 247) nakłada na organy administracji obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko aktualizacji niektórych planów i programów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028*. Dokument ten stanowi rezultat dotychczasowych prac prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji ustaleń aktualizacji ww. dokumentów.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko), dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów oraz dyrektywy 2003/4/WE w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska.

Zakres merytoryczny niniejszej prognozy został uzgodniony z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu. Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, danych literaturowych.

Cel opracowania dokumentu

Głównym celem opracowanej Prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego (zwanym dalej Programem). Prognoza przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom oraz sposoby ich minimalizacji.

Powiązania Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Program ochrony środowiska zawiera szereg działań i celów zgodnych z celami i priorytetami wyznaczonymi w dokumentach szczebla międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego.

Mierniki realizacji programu

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji osiągniętych celów i założeń proponowanych w ramach *Programu* konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do oceny realizacji założonych działań. Monitoring ten - ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych - powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z postępów realizacji ustaleń *Programu Ochrony Środowiska* powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, co najmniej w cyklu dwuletnim, w postaci raportów.

Istniejący stan środowiska

Celem tego rozdziału jest określenie systemu ochrony środowiska na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego, uwzględniającego wymagania środowiskowe, społeczne i gospodarcze. Dokument zawiera

analizę istniejącego stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu, uwzględnione tutaj zostały takie elementy jak: zasoby naturalne, formy ochrony przyrody oraz infrastruktura techniczna gminy.

Infrastruktura inżynieryjno-techniczna ulega stałej poprawie, świadczą o tym nowe odcinki sieci kanalizacyjnej, zwiększająca się ilość mieszkańców korzystających z kanalizacji, bieżące modernizacje, zwiększający się udział oczyszczonych ścieków.

Walory przyrodnicze i obszary objęte ochroną stanowią ważny element Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego, zostały one szczegółowo opisane wraz z określeniem występujących zagrożeń.

Potencjalne zmiany stanu środowiska

W rozdziale opisano skutki braku realizacji *Programu*. Rozważanie takiego wariantu tzw. zero jest jednym z podstawowych wymogów opracowania Prognozy. Uznano jednocześnie, że przyjęcie takiego kierunku rozwoju jest czysto hipotetyczne. Określone w *Programie* priorytety i cele szczegółowe opierają się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, stąd też z założenia mają prośrodowiskowy wydźwięk i powinny sprzyjać zachowaniu równowagi w przyrodzie oraz racjonalnemu wykorzystaniu zasobów regionu. W Prognozie stwierdzono, że zaniechanie realizacji założeń *Programu* doprowadziłoby do pogorszenia warunków i jakości życia ludzi na terenie powiatu, zahamowania prośrodowiskowych (innowacyjnych) zmian w gospodarce, pogorszenia jakości środowiska gminy w wyniku intensyfikacji emisji zanieczyszczeń oraz nadmiernej eksploatacji zasobów.

Analiza stanu środowiska

Rozdział ten przedstawia charakterystykę stanu środowiska wzbogaconą o możliwie najaktualniejsze dane uzyskane w różnych jednostkach zajmujących się badaniem poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. W rozdziale przeanalizowano aktualny stan środowiska w zakresie, jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych, stanu gleb, pola elektromagnetycznego oraz występowania hałasu.

Istniejących problemy ochrony środowiska

W rozdziale zostały przedstawione zagrożenia jakie zostały zdiagnozowane na terenie Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego dla wszystkich komponentów środowiska. Zaproponowano również działania, które powinny być podjęte, aby doprowadzić do polepszenia stanu jakościowego takich komponentów jak powierzchnia ziemi, obszary podlegające ochronie, zasoby przyrody, wody podziemne i powierzchniowe, powietrza atmosferycznego oraz działania mające na celu ograniczenie hałasu, oraz przeciwdziałanie zagrożeniu powodziowemu.

Cele ochrony środowiska

Wszystkie przedstawione cele wyznaczone przez organy szczebli wyższych znajdują swoje odzwierciedlenie w celach wyznaczonych do realizacji przez Powiat Strzelecko-Drezdencki, są one ze sobą kompatybilne, płaszczyzny działań w dużej mierze pokrywają się ze sobą. Powiat Strzelecko-Drezdenecki przez realizację swoich zadań, wyznaczonych dla niego i gmin wchodzących w jego skład, przyczyni się do wykonywania celów międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych.

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko

W obrębie określonych priorytetów wyznaczono cele realizacji *Programu* oraz zadania dążące do osiągnięcia założonych celów. Stworzono szereg działań szczegółowych (inwestycyjnych, organizacyjnych, szkoleniowych, prawnych i innych), oszacowano ich koszt oraz określono harmonogram rzeczowo-finansowy wraz z podaniem potencjalnych źródeł finansowania. W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w *Programie* zadań na następujące aspekty środowiska: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat,

zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych celów strategicznych i krótkookresowych w odniesieniu do poszczególnych aspektów środowiskowych. Określono czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy obojętny. Sumaryczna analiza oddziaływań wykazuje, że realizacja celów i kierunków działań wynikających z *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego* - będzie miała zdecydowanie oddziaływanie prośrodowiskowe, w związku z czym należy uznać tę realizację za potrzebną. Jedyne możliwe negatywne oddziaływanie można zaobserwować w przypadku realizacji działań inwestycyjnych na etapie realizacji. Roboty budowlane mogą wpłynąć na degradację powierzchni ziemi. Tego typu prace związane są jednak z działaniami kompensacyjnymi, które w większości polegają na odnowieniu warstwy ziemi i wykonywaniu nowych nasadzeń roślinności. Należy zatem stwierdzić, że negatywne oddziaływanie ma charakter krótkookresowy, a ogólny efekt realizacji wszystkich zaproponowanych działań dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego będzie korzystnie wpływać na wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego i zdrowie ludzi.

Warunkiem prawidłowego wdrożenia założeń *Programu* jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań oraz dostępność środków finansowych jak i brak protestów społeczeństwa.

Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

Patrząc przez pryzmat celu w jakim jest opracowywany i realizowany *Programu Ochrony Środowiska* należy uznać, że środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są rozwiązania zaproponowane w *Programie*. Niemniej należy pamiętać, iż ich realizacja może niekiedy powodować negatywne oddziaływania. Adekwatnie do wskazanych negatywnych oddziaływań, przewidziano podstawowe środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przedstawione dla każdego priorytetu ekologicznego.

Przy realizacji poszczególnych rozwiązań, na etapie ich projektowania, należy szczegółowo określić ich oddziaływanie na środowisko. W wyniku tej analizy koniecznym może okazać się podjęcie odpowiednich działań zapobiegawczych bądź kompensacyjnych. Do dyspozycji inwestorów jest cały wachlarz rozwiązań ograniczających, a nawet całkowicie eliminujących negatywne wpływy inwestycji na środowisko przyrodnicze.

Rozwiązania alternatywne do zadań zawartych w Programie

Proponowanie rozwiązań alternatywnych dla działań zaproponowanych dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Planowane działania mają charakter optymalny dla realizacji ustalonej wizji rozwoju gminy i zdecydowanie pozytywnie wpłyną na środowisko. Ponadto, Prognoza ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

12. LITERATURA

Strategie, plany programy:

- Program Ochrony Środowiska Województwa Lubuskiego
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Raporty Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:

- Raport o stanie środowiska w województwie lubuskim

Zestawienia danych statystycznych:

- Dane Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Strony internetowe:

- Ministerstwa Środowiska: www.mos.gov.pl
- Strony internetowe Natura 2000: www.natura2000.mos.gov.pl/natura2000 i www.natura2000.org.pl
- Strony internetowe www.cire.pl
- Strony internetowe www.baza-oze.pl
- Strony internetowe www.energiaodnawialna.net
- Strony internetowe www.btserch.pl

13. OŚWIADCZENIE AUTORA

Ja niżej podpisany mgr Michał Grek jako autor opracowania „Program ochrony środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” oraz „Prognozy oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027” oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 51 ust 2 pkt 1 lit. f, ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowiska (tj. Dz. U. 2021 poz. 247)

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.